AUTOBUS DO PRAVĚKU

Jakub Raida

2024

„Shledávám určitou velkolepost v tomto pohledu na život, jehož četné schopnosti byly původně vdechnuty Tvůrcem do několika málo forem či dokonce do jediné formy, a v tom, že se za oběhu naší planety v souladu s neměnným gravitačním zákonem z tak prostých počátků vyvíjely a stále ještě vyvíjejí nekonečné, nesmírně obdivuhodné a překrásné formy života.“[1]

- Charles Darwin, biolog

[táhlé dunivé mručení, z něhož běhá mráz po zádech]

- Sue, tyranosaurus

[1] DARWIN, Ch. *O vzniku druhů přírodním výběrem*. Praha: Academia, 2007. ISBN 978-80-200-1492-4, s. 544.

OBSAH

I. PROLOG 4
II. GOTTLIEB FRÝDL 7
III. TIFFANY BOHÁČKOVÁ 25
IV. ANTONÍN DROZDÍK 38
V. NORA AUGUSTOVÁ 59
VI. SIMONA CHVOJKOVÁ 75
VII. VIKTOR NEURVÁLEK 87
VIII. MATYÁŠ BLAŽEK 102
IX. AGNES TŮŇKOVÁ 119
X. EPILOG 130

I. Prolog

Příběh začíná před několika tisíci lety na území dnešní Moravy.

Na kameni sedí dva lovci. Dráp je vysoký a šlachovitý. Muž zvaný Kůstka je podsaditý, silný a má v nose úlomek kosti. Nudí se a kručí jim v žaludcích. Chtěli by lovit, ale není co. Všechno větší než králík vymřelo nebo odtáhlo do tepla.

Děcka v táboře pláčou hladem. Ženy i muži jsou jak bez duše a civí před sebe. Jsou nehybní a podobají se mrtvolám a někteří možná i mrtví jsou. Z oblohy se ozývá skřehot mrchožroutů. Krouží. A čekají.

Ozve se chrastění korálků. Unavení členové kmene otáčejí hlavami. Lovec Kůstka dloubne do Drápa. Dívají se k ústí jeskyně, v němž se rýsuje shrbená silueta. Je to šaman a jde přímo k nim. A za ním další postava, nikdy dříve nespatřená a celá zakrytá v oděvu z lesklých ptačích per. Shrbený šaman dojde až k nim a mávne na lovce, aby ho následovali. Dráp s Kůstkou seskakují ze skály.

Vede je k řece, k jedné z hrubě otesaných loděk. Tam se otáčí na postavu zahalenou do závoje z černých per. Obličej je jí vidět jen zčásti, především zářivě modré oči. Štíhlá bílá ruka vkládá šamanovi do dlaně fialový štěrk. Stařec se ukloní a začne drolící se kamínky drtit na písek.

Kůstka a Dráp tají dech. Šaman mumlá zaklínadla a mezi prsty mne zářivý materiál. Vtírá sypkou směs do porézního dřeva a pod rukama se mu prostá kánoe mění na něco jiného ze zcela neznámé hmoty.

* * *

Nad řekou se blýská. Otevírá se portál. Celá osada přibíhá, aby přivítala lovce. Dráp s Kůstkou přiráží loďku k břehu, vyskakují z ní a cení zuby ve šťastném úsměvu. Odvazují z boků lodě zvířata, jež jsou jedno podivnější než druhé. Masa je dost!

Mají mastné rty. Smějí se a zpívají. Nosí lovce na ramenou a šamanovi se klaní.

* * *

Nad řekou se opět blýskne. Nikdo se neohlíží, všichni to znají. Pozdvižení se nekoná, ale mladí chlapci přibíhají, aby první viděli úlovek. Chtějí pomoct odnášet kořist, chtějí zakřivené spáry na památku. Ale něco je špatně. Z mlhy od řeky se vypotácí Kůstka. Má roztrhanou hruď a děs v očích. Dráp je ještě ve vodě. Brodí se ke břehu. Už je skoro na něm, už se sápe po travnatém svahu, jen natáhnout ruku… Za ním se objeví obrys obrovského zvířete. Má hrozivě dlouhou čelist. Zuby, jaké nikdy neviděli. Lovec jménem Dráp zakřičí, když ho bestie popadne do tlamy. Křik utichne stejně rychle, jako začal. Masožravá stvůra – vysoká jak strom – se vynoří z mlhy.

V osadě nastává peklo. Oštěpy létají vzduchem. Dvounohá bestie se otáčí a útočí velkou tlamou. Konečně je zvíře udoláno. Náčelník mu vrazil kopí do srdce, načež sám

zahynul, potrhaný dlouhými drápy. Mršina leží na zemi mezi ostatky lidí. Padlých je hodně a žádná z rodin, které v kmeni žily, nebyla ušetřena ztrát.

* * *

Frustrace a hněv si vybírají svou daň. Postava v pernatém oděvu není nikde k nalezení, proto válečníci zmlátí šamana a táhnou ho k obětnímu kameni. Chtějí odprosit zlé duchy, kteří je trestají za tu černou magii. Chtějí se na někom pomstít a zubatou příšeru nemůžou zabít podruhé. Korálky smutně zachrastí, když muže položí na balvan. Náčelníkův syn pronese kletbu. Pozvedne pazourek. A udeří, ale jen do kamenné desky.

Šaman sebere zbytky sil a podaří se mu vysmeknout. Potácí se k malé jeskyni u řeky. Jestli ho doženou, roztrhají ho zaživa. Vysílený, zraněný a s krvežíznivým halekáním za zády vytahuje ze skrýše pod skálou všechny zbytky fialových kamenů a sype je do velkého měchu. Klopýtá od jeskyně k vodní hladině. Křičící muži jsou skoro u něj, když sklouzne do vody, s velkou námahou se vyhoupne do loďky a odrazí se od břehu.

* * *

„Občanský průkaz, prosím."

Šaman leží na břehu Svratky, očarovanou kánoi – nyní z odlehčených plastů a slitin – vedle sebe. Nevypadá to, že by se s policisty chtěl bavit.

„Takového somráka jsem ještě neviděl," poškrábe se mladší z parťáků na hlavě.

„Podívej na ty jeho hadry," zabručí zkušený kolega. „Smradlavá kožešina. Proboha, chlape, tos vykradl muzeum?"

„Tak možná Anthropos," zašklebí se první policajt.

„No, to je jedno. Seberem tu smažku."

Natáhnou si rukavice, sehnou se k šamanovi, připraveni udělat „hej, rup", ale pračlověk sebou zazmítá, odhodí je na stranu, s hekáním vstane a utíká pryč i s kánoí, kterou táhne na provazu a ona přitom zlehka klouže po povrchu a zdá se, že v tu chvíli neváží ani kilo.

„Co to, sakra…" zvedají se policajti. „Hej! Stůj! Jménem zákona!"

Když ho skoro doběhnou, šaman se otočí a foukne po nich prach z váčku. Jako by dostali pepřákem, oba vykřiknou, zaklejí a na okamžik nevidí. Během chvíle přiletí malá vrhací sekyrka a jednomu ze strážníků vysekne dlouhou jizvu na tváři.

„Útočí na nás! Střílej a volej posily!"

Vypálená kulka neškodně zasáhne bagr zaparkovaný u řeky. Druhá rána témuž bagru vypustí pneumatiku. Šaman stroj oběhne a zmizí v keřích na okraji sídliště.

* * *

Potácí se ulicemi, kánoi stále za sebou. Opře se o stojící autobus a prudce vydechuje. Plíce má v jednom ohni, nohy se mu podlamují. Musí pryč! Sedne si do kánoe. Chce spustit skok časem, ale nic se neděje. Potřebuje odsypat víc materiálu! Když z loďky vylézá, už

slyší houkání policejních aut. Je třeba odměřit správné množství. Opatrně vybírá drť z vaku.

„Ruce vzhůru!“

Třeskne rána a šaman se lekne. Měch se roztrhne a fialová záře pohltí kánoi i autobus.

„K zemi, ty hajzle!“ vykřiknou muži zákona, jen co se vzpamatují.

Přitisknou ho k asfaltu a zakleknou.

„Na záchytce tě ty srandičky přejdou!“

* * *

Je bledé ráno. Otakar Vranský veze nového kolegu na místo, kde mu včera zaparkoval autobus.

„Hlavně pak zkontroluj, jestli není pod sedačkama bordel,“ poučuje nováčka. „Děcka jsou nejhorší, to je jasný. Ale zájezd do Dukovan, to máš v pohodě, to je kousek.“

Mladý řidič Standa Sadílek vystupuje z auta. Na chvilku se zarazí.

„Hele, není ten autobus nějaký… jiný?“

Otakar mávne rukou.

„To jsou ty nové autobusy z Německa. To jsou v zásadě takový počítače na kolech.“

„Aha, tak dobře. Ahoj.“

Kolega odjede a Standa otevírá autobus. Položí na přístrojovou desku čepici a brýle, nastaví si sedadlo a projde všechny uličky. Má pocit, jako by celý interiér pulzoval zvláštní energií. Nakonec z autobusu vystoupí, zapálí si cígo a obejde jej ze všech stran.

„Co to…“

Přímo za autobusem, hned za nosičem na loď, leží podivná kánoe. Standa odhodí cígo a vytáhne mobil.

„Hele, Otakare, je možné, že na tom autobusu má být připevněná loď?“

„No, já nevím, vzadu na to jsou nosiče, tak asi jo. Mohl ji tam někdo nechat.“

„Leží tu na zemi.“

„Tak ji tam zas připevni.“

„Hm, tak to je dobrý, no. Snad to půjde. Musím za chvilku vyrazit.“

„Jasně, jasně. To zmákneš. A projdi ty uličky.“

„Projdu.“

Standa si povzdechne a popadne kánoi, která jako by mu sama pomáhala se nechat přikurtovat.

II. Gottlieb Frýdl

Zase ten divný sen o německé filozofii.

Gottlieb se probudí celý zpocený. Hmátne do šera po budíku. Šest nula pět. Fajn, to má ještě čas. Přetočí se a z pokrývky spadne modrá kniha.

„Bohumile, ty nebudeš vstávat, nebo co?“ ozývá se matčina hlava ve dveřích.

„Nech mě, mám ještě hodinu…“

„Jak hodinu? Je sedm.“

„Co?“ vytřeští oči.

„Máš tam zimní čas, ne? V kolik jedete do těch Dukovan?“

Gottlieb dramaticky odhodí peřinu a vystřelí z postele. Zběsile si bere léky, čistí zuby a kloktá ústní vodu.

„Něco sněz!“

„No jo!“

„Nabalila jsem ti svačinu. Ty bramboráky, cos včera smažil. Některé jsou docela spálené, tak bacha…“

„No jo, dej… Díky!“

Bere brašnu a za okamžik utíká ulicí. Ke škole to má kousek, ale času není nazbyt. Zahýbá kolem rohu, běží po schodech a dlouhou ulicí. Popadá dech. Běží dál. Kolem živého plotu a parkoviště. Už vidí na točně autobus, když vráží do Norberta Ježkovského, třídního atleta.

„Debile!“ vykřikne Norbert, když mu spadne z ruky mobil.

Chytí Gottlieba za flígr a vypadá to, že z něj chce vytlouct duši, ale kolem jde jejich třídní Jeroným Chlumský. Norbert počká, až zmizí z dohledu.

„Zaplatíš mi nový, je ti to jasný?“ zasyčí hned potom a zamává mobilem.

„Je to jenom… trochu prasklé sklo…“ podotkne přidušeně Gottlieb, čímž většího spolužáka jen vydráždí.

„Běž do prdele se sklem!“ štěkne atlet a flákne s mobilem o zem, až se rozletí na kusy. „Prostě mi koupíš nový!“

Gottlieb chce něco namítnout, ale pohled na velké pěsti ho odradí.

„Moc mě neser!“ ukáže na něho ještě Norbert a jde k autobusu.

Hned u schůdků do kabiny se potká s Adamem Štorchlem a Bořkem Gustavíkem, se kterými hraje florbal a kteří jsou – podle Gottlieba – stejní imbecilové jak on. Celá škola ví, že začátkem roku šikanovali nějaké malé kvartány, ale nikdo s tím nic neudělal.

„Děcka, nastupujem!“ volá Jeroným.

Gottlieb vstoupí do busu. Všichni jeho spolužáci z oktávy na něj hledí, ale nikdo ho nepozdraví.

„Ahoj,“ řekne mu Nora Augustová jako jediná, usměje se a dál čte svou knížku.

Gottlieb dojde na konec busu, otočí se a vrátí zpátky.

„Pane profesore, já musím sedět vepředu, vzadu se mi dělá blbě.“

„Tak si tam sedni.“

„Ale tam je to obsazeno.“

„Tak se s nimi domluv, já to nemíním řešit.“

Gottlieb se podívá na místa, o něž má zájem. Sedí tam právě Norbert a s ním Viktor Neurválek, další ze zabijáků s velkými rameny, za nimi Karel Kříž s Honzou Kučerou a pak hned Adam s Bořkem. Je to zcela zjevně marné. Pokrčí rameny a jde dozadu. Má to být koneckonců krátká cesta.

„Můžeme jet? Kdo chybí? Máte každý kamaráda?“

„Chybí Agnes,“ hlásí Lucie Šimková.

„A jo, Agnes,“ řekne učitel a zašustí prezenční listinou. „No, počkáme pět minut, pak jedem. Bude litovat, že neviděla Dukovany.“

„Už běží!“

Do autobusu vlítne uřícená Agnes Tůňková, jako vždy celá v černém, s tmavým líčením a sluchátky v uších, na bundě okultistické přívěšky.

„Dost, že jdeš. Běž tam dozadu, vedle Bohumila je místo.“

„Dobrý den. No jo, už jdu.“

Autobus se rozjíždí a Agnes zprudka dopadne na sedačku vedle Gottlieba.

„Čau,“ řekne mu po chvilce, když si vyndá sluchátka a nacpe je do kapsy.

„Nazdar,“ řekne Gottlieb, poněkud rozhozen tím, že vedle něj sedí skutečná žena, hned ale sebere odvahu a srdnatě dodá: „Nejsem Bohumil, jen tak mimochodem.“

„Slyšela jsem… Gottliebe,“ zasměje se. „Jak se ti to vlastně stalo?“

„Co jako?“

„No, že už nejsi Bohumil.“

„Ehm, jak bych to řekl… využil jsem paragrafu sedmdesát devět zákona číslo osmdesát devět sbírky občanský zákoník.“

„Jestlis mě tím chtěl ohromit, tak to nevyšlo,“ pokrčí Agnes rameny.

„Prostě právo fyzické osoby na pseudonym. Šel jsem si ho vyřídit hned, jak mi bylo osmnáct.“

„Nevím proč, Bohumil je náhodou v poho. A co na to rodiče?“

„Řekl bych, že reagovali podobně, jako když jsem jim oznámil svůj plán, že budu studovat jednooborovou filozofii.“

„A to sice?“

„Zhluboka si povzdychli.“

„Jo, tak to znám,“ ušklíbne se Agnes. „Hele, co myslíš, mám si taky změnit jméno? Třeba podle nějaký valkýry.“

Autobus sjíždí na D1 a míří na Popůvky.

„A proč chceš studovat filozofii?“ řekne Agnes po chvilce.

„Proč ty máš ráda black metal?“

„Nejenom ten.“

„Tak co ještě?“

„Ještě pohanský severský neofolk.“

„Dobře, a proč to všechno máš ráda?“

„Ani nevím.“

„Já myslím, že chceš vyčnívat, nebýt průměrná šedá myš,“ uvažuje Gottlieb. „Jako já.“

„Možná. Nebo se mi to jenom líbí.“

Chvíli jedou mlčky. Agnes si dává do uší sluchátka a poslouchá písničky, ale nedá jí to, zase je vypne a znovu osloví Frýdla.

„Tobě se líbí ta kráva Tiffany, že jo?“

Gottlieb vystřelí rychlé „ne“. Přitom zčervená a zašilhá směrem, v němž mezi sedadly vidí dokonale dokonalý účes třídní modelky Tiffany Boháčkové.

„Já myslím, že jo,“ nenechá se Agnes odbýt.

„Proč jako myslíš?“

„Pořád se na ni díváš.“

„A kdo ne?“

„Tak líbí se ti?“

Chce znovu zalhat, ale nakonec se rozhodne pro upřímnost.

„Tak jo, no. Líbí. Ale hlavně jí to neříkej.“

„To máš jako pocit, že se bavím s Tiffany?“ ošije se Agnes. „A vůbec, proč jí to neřekneš sám?“

Autobus míjí Rosice a Tetčice. Většina žáků je na mobilech, jen ta hrstka florbalistů se baví o včerejším utkání. Štěpán Ulrich se domnívá, že hráli dobře, zatímco Lukáš Štěch s Lukášem Lesným na něj pokřikují, že zápas nestál za nic a že je to všechno jeho chyba, protože Štěpán byl v brance a protože je neschopný. Bořek Gustavík s Adamem Štorchlem se tomu jen smějí, ten den totiž nehráli. Třídní učitel se snaží konverzovat s řidičem.

„Nečekal jsem, že nám přistavíte takový hi-tech autobus,“ je slyšet Jeronýma. „Snad to nebude za příplatek.“

„O tom já nic nevím, to si pořešte s provozovatelem.“

Gottlieb ještě chvíli poslouchá jejich rozhovor. Pak si všimne, že Agnes pořád čeká na odpověď.

„Proč bych jí to říkal?“ řekne tiše. „Zbláznila ses?“

„Já? Ty ses musel zbláznit, když se ti líbí ta barbína.“

„Přijde mi docela v pohodě.“

„Vida. Určitě by ji potěšilo, že ji takhle bráníš.“

„Hm.“

Odmlčí se a vytáhne z tašky bramboráky. Kouká po okolí a jí jeden za druhým, včetně těch spálených. Kousek před nimi se Norbert prochází uličkou. Zastaví u drobné dívky Alice Podšívkové, která si zrovna něco četla v časopise. Naparuje se před ní jak krocan, snaží se ji oslnit fraječením, a nakonec – čímž své snahy úplně zabije – jakoby mimoděk poskočí nahoru a dolů levým i pravým prsním svalem. Gottliebovi je neuvěřitelně trapně za toho blbce. Vlastně se mu díky tomu i trochu ulevilo od toho, jak na něho Norbert ráno vyjížděl. Teď přece všichni musí vidět, jaký to je kretén. Nejspíš to vidí i Alice, ale není schopná ho odpálkovat, jen se nejistě usmívá, ve tváři ruměnec, neví, kam očima dřív a pak čemusi přikyvuje. Konečně se k nim nakloní Tiffany a nějakým ostrým sarkasmem posílá Norberta pryč. Gottlieb se tetelí. Tiffany je prostě božská. Tiffany je nadčlověk.

A Agnes… ta se na mě právě dívá.

Gottlieb si odkašle. Zaváhá, a nakonec otevře na mobilu textový soubor, který jí ukáže.

„Co to je? Nějaká básnička?“ zašklebí se ona.

„Tu píšu pro ni. Pro Tiffany.“

Agnes se rozesměje tak nahlas, že se někteří žáci otočí jejich směrem. Gottlieb by se nejradši scvrknul a zapadl pod sedačku.

„Trhni si nohou,“ řekne jí, když si ostatní zas hledí svého. „Jenom mě zajímalo, co na to jako holka řekneš.“

„Jako holka říkám, že je to k zblití.“

„Hm. Bezva.“

„Ale co já vím, Tiffany se to může líbit, protože ona je taky k zblití. Ukaž mi to ještě. Proboha, Gottliebe, vždyť to nemá rytmus.“

„Ale rýmuje se to.“

„Ale to nestačí. A máš tam rýmy jako růže a kůže.“

„A co na tom?“

„No, je to stupidní. Jak básnička pro děcka.“

„A ty o tom něco víš? O psaní básní?“

Agnes se zatváří povýšeně.

„Pro jedny maníky jsem kdysi psala texty. Takový garážový rock, vystupovali v undergroundových klubech…“

„Jasně, to je moc zajímavé, ale hele… pomůžeš mi teda?“

„No jo, ukaž.“

Agnes chvíli klepe do mobilu, načež jej vrátí Frýdlovi. Autobus míří na Ivančice. Gottlieb se opře. Chvíli vnímá Bořka Gustavíka, jak s Lukášem Štěchem probírají fotbalové výsledky. Znuděně zívne, otočí hlavu a zaposlouchá se do dialogu Ivy Puštíkové s dredatým Filipem Hubertem. Baví se o škole, o politice a o influencerech. Jak povrchní. Velmi povrchní.

„Na.“

Vezme si od Agnes mobil.

„Ale teď je to strašně temné a morbidní,“ namítne Gottlieb, když dočte poslední verš.

„A přesně takový by byly i tvé pokusy se s ní sblížit.“

„Kašli na to. Neměl jsem s tím vůbec začínat,“ rozčílí se Gottlieb a v tom rozčilení ucítí, jak se mu snídaně pohnula v břiše.

„Proč ji nenecháš vygenerovat umělou inteligenci?“

„Cože?“

Gottlieb si sevře břicho. Zatracené jídlo. Zatracené sezení vzadu.

„Jsi v poho?“

Neodpoví jí. Zavře oči.

Co mě nezabije, to mě posílí!

Otevře oči a je mu trochu líp. Chce odpovědět Agnes, ale ozve se reproduktor. Učitel se chopil mikrofonu a snaží se celý autobus oblažit zajímavostmi o Dukovanech.

„Hele, jsi v pohodě?“ opakuje Agnes Tůňková.

„Vodní dílo Dalešice bylo vybudováno v sedmdesátých letech jako stálý zdroj vody pro jadernou elektrárnu," čte Jeroným ze zkrabatělého papíru.

„Jo, v pohodě," řekne Gottlieb a narovná se. „To byl jen takový… stav."

„A tys ho překonal?"

„Je to všechno v hlavě," řekne Gottlieb. „Otázka vůle."

Agnes se chichotá a zapíná si zas sluchátka. Gottlieb napůl poslouchá učitele, který vykládá o výkonu aktivních bloků, napůl Filipa s Ivou, kteří došli k tématu, které by mohlo být ve slovníku u anglického výrazu „small talk", totiž k tomu, že o víkendu bylo překvapivě chladno.

„Mně je vlastně zima skoro pořád," pronese Iva Puštíková.

„Roku dva tisíce dvacet jedna byla rekonstruována šestá chladicí věž…"

Bože, Jeroným je tak trapný s tím papírem. Nejspíš si to jenom vytiskl z Wikipedie. Jsem obklopený povrchními ovcemi. A Agnes…

Podívá se na ni. Sklouzne očima k její černé sukni a stejně černým punčochám.

Je možné, že se jí líbím? Proto žárlí na Tiffany?

„Jsi zelený," konstatuje Agnes, které dohrála písnička.

„Budu blít!" vyhrkne Gottlieb, protáhne se kolem ní a tlačí se dopředu.

„Asi vůle vždycky nestačí," podotkne Agnes.

„Pane profesore, je mi zle, budu zvracet…"

„Sakra," řekne Jeroným a hodí pomačkaný papír na sedačku. „Pane řidiči, můžete někde zastavit?"

„Hm, jo," zamumlá Standa Sadílek. „Tady je taková polní cesta."

„Je tam značka zákaz vjezdu."

„Vidíte tu snad policajty? Přece nebudu s autobusem stát na hlavní cestě."

„Už to nevydržím!" naříká Gottlieb.

Řidič točí volantem a sjíždí na udusanou cestu. Zastaví a Gottlieb vyskočí ven, kde vyhodí obsah žaludku.

„Nadýchej se vzduchu," poradí mu učitel, který taky vystoupí a zapálí si cígo.

„A je to v prdeli," pronese řidič s pohledem upřeným na zpětné zrcátko.

Na příjezdové cestě zastavují blikající policisté.

„Super, mám pokutu, to vám teda ještě naúčtuju," zabručí Standa a vystoupí z busu.

Jeroným pokrčí rameny a oklepe popel.

„Musíte vycouvat," ukazuje Standovi policista, když mu dovolí vrátit se za volant.

„Proč? Chtěl jsem se otočit tam na tom plácku…“

„Tam nesmíte, to už je chráněná oblast elektrárny.“

„Ach jo, dobře. Tak si všichni nastupte!“

Gottlieb se naposledy nadechne vzduchu. Obchází autobus, aby protáhl nohy. Všímá si přitom, že vozidlo má opravdu zvláštní rozměry a vypadá velmi futuristicky. Vzadu má navíc z neznámého důvodu připevněnou loď, snad nějakou kánoi. A vedle je malá skříňka, jakoby na pojistky. Má pootevřená dvířka a je vidět, že jeden z jističů je dole. Gottlieb jistič nahodí, skříňku zavře a jde nastoupit do busu.

„Pane učiteli, pojďte!“ volá řidič.

„Ještě jsem nedokouřil, dojdu těch pár kroků na cestu, než to vycouváte.“

„No, dobře,“ utrousí Sadílek, který vidí, že policajti začínají být nervózní.

„Je ti líp?“ zeptá se Agnes, když se Gottlieb vrátí.

„Jo,“ zašklebí se mladistvý filozof. „Hádám, že z toho má půlka autobusu strašnou srandu. Měl jsem na snídani spálené bramboráky od večeře, abys věděla.“

„Mně je to jedno,“ pokrčí spolužačka rameny.

Standa Sadílek zařadí zpátečku a šlápne na plyn. Autobus nejdřív couvá normálně, ale zničehonic začne jiskřit a nekontrolovatelně zrychlovat.

„A sakra!“ vykřikne jen Standa, pustí plyn a zmáčkne brzdu, ale nic se nestane.

Pořád zrychlují a autobus víc a víc září. Policisté nejsou schopni slova, jen to zkoprněle sledují, stejně tak Jeroným, kterému údivem vypadne cígo z koutku.

„Držte se!“ křikne Standa a zatáhne za ruční brzdu.

Autobus udělá prudký smyk. Žáky přibije do sedaček velké přetížení, za okny se zablýská a setmí a když tma zase opadne a drift je u konce, zalije kabinu autobusu nazlátlé světlo.

„My jsme… v poušti!“ vykřikne Viktor Neurválek.

„Nemám signál!“ zvolá Tiffany.

Všichni se přimáčknou k oknům. Opravdu jsou ve vyprahlé pustině, na okraji něčeho, co vypadá jako les, ovšem jako les z úplně jiné planety. Jediné, co jakž takž poznávají, jsou podivně vypadající jehličnany. Zbytek rostlin dokáže určit jen Antonín Drozdík, milovník biologie.

„To jsou plavuně a přesličky. A obří kapradiny,“ zamumlá s údivem. „To nechápu.“

„Co jsem to… udělal…“ vykoktá Standa.

Někteří žáci – především ti, kteří nejsou zcela paralyzovaní šokem – začnou panikařit. Strkají do sebe, přetlačují se, snaží se mobily dovolat rodičům. Jedině Antonín s Gottliebem

a s Norou Augustovou nepanikaří nad svými mobily. Staví se k jednomu z oken a mlčky sledují obrovské zvíře, které obchází řadu plavuní. Cení zuby. A čenichá.

„Co to je?“ špitne Gottlieb stísněně.

Zvíře vzdáleně připomíná psa, trochu taky varana, ale je větší než medvěd. Je skoro lysé až na pár míst s černými chlupy. Nejděsivější je však jeho tlama se špičáky jako šavlemi.

„Gorgonopsid rodu Inostrancevia, řekl bych“ odtuší Antonín.

Chvíli zpracovává to, co sám vyslovil, načež užasle zašeptá: „Jsme v permu.“

Velká část autobusu ustrne. Už si všimli velké stvůry a krve by se v nich nedořezal. Někteří potichu škytají. Pár zarputilců se pořád snaží v mobilech zapnout data. Tiffany se vzteká, že nemůže natočit vlog na instáč.

„Co to je? Já se bojím!“ vydechne Iva Puštíková a zachumlá se ještě víc do své o dvě čísla větší mikiny, čímž je pověstná, protože, jak sama řekla, je jí vždycky zima.

„Sežere nás?“ ozve se z hlubin její mikiny.

„To je vcelku zbytečná otázka,“ řekne Antonín. „Je to predátor a my jsme docela bezbranní. Takže ano, proč by nás nesežral? Ale nejspíš jen toho nejpomalejšího, pokud bychom kupříkladu utíkali.“

Z mikiny se ozve pláč, kdosi volá maminku a Standa Sadílek by se nejradši schoval pod volant.

„Proč se nemůžu připojit?!“ zavzlyká zoufale Tereza Vlasáková a praští mobilem o sedačku.

„Protože jsme v permu,“ vysvětlí Antonín. „Jsme, ehm, asi dvě stě padesát miliónů let v minulosti. Cítíte to? Nadechněte se! Ve vzduchu je mnohem víc kyslíku. Než se adaptujeme, bude se nám z toho točit hlava, takže na to musíme myslet a…“

„Promiň, ale to je pěkná pí…!“ skočí mu do řeči Norbert, ale nedořekne, protože ho přeruší několik žáků hrůzyplným kvílením.

„Z hlediska flóry i fauny to je jasné,“ trvá si na svém Antonín. „Jsme v pozdním permu.“

„Takže tu žijou dinosauři?“ vydechne Filip Hubert, hubený mladík s dredy.

„Neptačí dinosauři budou dominantní na Zemi až za pár desítek milionů let, takže bohužel ne. Tady převažují synapsidi.“

„Cože převažuje?“ zeptá se Viktor.

„Synapsid je tu!“ vypískne Iva, která zrovna vykoukla z mikiny.

Opravdu: statný gorgonopsid chodí kolem autobusu a očichává ho ze všech stran.

„Nedostane se sem, že ne?“ třese se Tereza.

„Proč mu neujedem?“ zvolá Alice.

„No jo," vzpamatuje se řidič a chce nastartovat autobus, omylem ale zapne otevírání všech dveří.

Mládež zakvílí hrůzou, Iva zase zmizí v mikině, jen Viktor s Norbertem v čele florbalového družstva popadnou své tašky, snad v marné snaze je během boje s velkým netvorem nacpat do jeho strašné tlamy a získat tím čas. Oba Lukášové – podobní si křestním jménem i muskulaturou – se chystají do boje. Přidá se k nim Simona Chvojková, která ráda leze po skalách a má pro strach uděláno. Konečně se autobus rozjede a nechá netvora za sebou. Se všemi to strašně hází, jak jedou popraskanou pustinou.

Anna Nováková spadne do uličky a s vyjeknutím v prudce říznuté zatáčce vypadne ze dveří. Všichni začnou křičet.

„Zastavte! Musíme pro ni!" křičí Simona.

„Nezastavujem! Je tam ta bestie!" ječí Natálie Murová, tmavovlasá dívka, o níž se ví, že by chtěla být nejlepší kámoškou Tiffany.

„Souhlas, jedem!" ozve se Adam Štorchl.

Viktor si jich nevšímá a otočí se k řidiči.

„Vrátíme se! Otoč to! Slyšíš!"

Autobus zastaví, kousek zacouvá, otočí se a jede k Anně, která se pořád válí v písku. Simona s Viktorem ani nečekají, až bus zastaví, a vyskakují hned, jak to je možné. Za nimi – k překvapení všech – vybíhá Tiffany, která zároveň na mobil točí video a vykřikuje na obrazovku něco o tom, jak je to celé šílené.

„Jak jsi na tom? Máš něco zlomený?"

Simona klečí u Anny. Přibíhá Viktor, zvedá ji a podpírá v podpaží. Spolužačka prská písek a má odřenou tvář a bok, ale jinak je v pořádku.

„Musíme rychle do busu, pojď!"

Viktor ji zvedá, Simona kontroluje terén za nimi a Tiffany pořád točí video. Všichni si vydechnou, když se vrátí do autobusu a Standa zavře dveře. Starost o Annu přebírá Nora Augustová, která jí dává napít a čistí odřená místa. Natálie, která ji tam chtěla nechat, dělá, jako by neexistovala, nebo přesněji, jako by neexistoval svět kolem ní.

„Jeď!" řekne Viktor a Standa zařadí rychlost.

„To je šílené," vydechne Gottlieb a vrátí se na místo k Agnes. „Co si o tom myslíš?"

„Že tohle… bude ještě zajímavý."

* * *

Je to už pár hodin, co uvízli v prohlubních plných kapradin. Autobus se zasekl a dál nepojede. Po chvíli oktaváni vzdali snahy znovu aktivovat stroj času. Autobusu jako už by se do bludiště času nechtělo. Jediné štěstí v neštěstí bylo, že dojeli na docela dobré místo k založení tábora. Jsou pod skalním převisem, pod hustou klenbou jehličnanů, skrytí mezi plavuněmi. Nedaleko teče potok a teplota je – oproti vyprahlé poušti – docela příjemná.

Gottlieb sedí na okraji tábora. Simoně se podařilo rozdělat oheň, zatímco Viktor začal všemu velet. Spolu s Norbertem udělali z větví hrubý plot, kterým vymezili perimetr tábora. Norbert, Štěpán, Bořek, oba Lukášové a další florbalisti se přitom stali nejschopnějšími vykonavateli Viktorovy vůle. Bořek Gustavík se navíc ukázal jako schopný řezník, který to umí s nožem, dokáže stáhnout zvíře, naporcovat vnitřnosti i svaly a zachovat většinu kůže. Překvapivě se do vedení všeho rychle dostala i Tiffany, která umí mluvit s lidmi a vcelku se přátelí s Viktorem. Kdykoliv někdo brblá proti Viktorovým rozkazům, Tiffany je dotyčnému vysvětlí tak vemlouvavě, že brblat přestane.

Po Gottliebovi zatím nikdo nic nechce. Tak jen sedí a přemýšlí. O Tiffany a o tom, jak ji teď, když je ve vedení tábora, ještě víc obdivuje, ale zároveň mu přijde o to nedostupnější. Uvažuje taky o sobě a o tom, jak zapnul tu pojistku – což nikdo neviděl – a možná právě kvůli tomu se přenesli časem.

Naproti němu sedí u ohně Nora se stále otřesenou Annou. Nory si Gottlieb – ovšem, aniž by jí to někdy řekl – vždycky docela vážil. Je to inteligentní dívka s vlnitými světlými vlasy, o které se ví, že ráda čte a má dokonce blog o knížkách. Opodál jsou Filip s Ivou. Pomáhali nosit dříví, čímž se Iva poněkud zahřála a přestala panikařit. Kolem nich prochází Matyáš Blažek, vždy tichý, nenápadný, podle všeho matematický génius. Alice Podšívková se se zrzavou Juditou Holečkovou vrací od potoka a nesou v kýblech, které se našly v autobuse, vodu. Naštěstí – a velmi překvapivě – byl ve vozidle i malý kotlík a plynový vařič, takže můžou vodu důkladně převařit.

Gottlieb se cítí mizerně. Podívá se na pomalu se vybíjející mobil. Báseň, kterou napsala Agnes Tůňková, je asi opravdu lepší než ta jeho.

„To je strašný, jak tady ta blbka Tiffany všem poroučí."

Ani neslyšel Agnes přicházet, ale je rád, že tu zas je, aby mu dělala společnost.

„Copak tě to neunavuje, ta nenávist k ní?" řekne pozvolna.

„Nenávist? Je mi jí spíš líto."

„To mi ani nepřijde," zakroutí Gottlieb hlavou. „A hlavně, proč líto? Podívej, jak je na koni. Ona a Viktor. A k tomu Norbert."

„Viděla jsem, jak tě tam před busem popadl za límec."

„Cože?"

„Přece Norbert."

„Jaks to mohla vidět, přišlas o dost později."

„Schovávala jsem se za živým plotem. S cigárkem, chápeš."

„Aha. No, rozbil jsem mu mobil."

„Jenom mu prasklo sklo, ne? Rozbil si ho sám, blbeček."

„Hm," pokrčí Gottlieb rameny. „Teď je to docela jedno, ne? Stejně se nám ty mobily za chvilku vybijou. Pak se vybije baterie v autobusu. I v tom vařiči dojde plyn. Chápeš to, Agnes?"

„Co bych měla chápat?"

„Že tu umřem. Že horizont naší smrti je dost blízký."

„Můžeš chvilku nemluvit jako pošuk?"

„Ale chápeš to…"

„Chápu, ale nechci na to myslet," řekne Agnes. „A třeba neumřem. Třeba to zvládnem."

„A jak asi? Skoky časem nefungujou. Uvízla nám i kola. Nikdo nás sem nepřijde zachránit."

„Proč by ne? Přece to není jediný stroj času."

„I kdyby jich bylo víc, jak by mohli vědět, kde přesně v čase jsme? Stačí se netrefit o jediný rok a najdou tu jen naše těla. A my se tady přitom bavíme o stovkách milionů let. Jestli se někdo z nás nevrhne do jezírka asfaltu, nezbydou po nás ani ty fosilie," rozvíjí Gottlieb černé myšlenky.

„No, dobře, když stejně umřem, tak běž a ukaž Tiffany tu svou báseň."

„Jsou horší věci než smrt," zachvěje se Gottlieb.

„Jo, třeba umírat a vědět, žes to nezkusil. Zatímco se Tiffany – jakožto poslední věc, co udělá v životě – hezky vyspí s Viktorem a nejspíš o tom ještě natočí video. Pak mrskne mobil do toho tvýho asfaltu."

„Takhle to nefungu…"

„Já vím, probůh. Ty jsi taky případ. Tak za ní běž."

„Uvidím. Musím to promyslet."

„Jasně, hlavně to promysli dřív, než přijde ten tvůj horizont."

„A co ty?" zamumlá Gottlieb. „Lituješ něčeho? Chceš ještě něco udělat?"

„Nevím. Když se o tom tak bavíme, možná jsem se k rodičům nemusela chovat jak pubertální kráva. Myslím, tenhle týden. Vlastně i předtím."

„Když sis to uvědomovala, pročs to dělala?"

„Protože to ti tak vždycky něco přepne a pak… no, však víš. To je jedno. Nechci o tom mluvit. Nechci myslet na to, že umřu. Ale ty bys měl s Tiffany hodit řeč, to je jasný."

„Možná, že hodím," řekne Gottlieb a vnitřně sám sebe usvědčí z toho, že rozhodně nehodí, protože tolik odvahy nemá.

* * *

Gottlieb s Agnes jsou na průzkumu. Opatrně našlapují po dlouhém hřebenu. V rukou drží zaostřené klacky, kdyby měli potkat dalšího gorgonopsida, ale Gottlieb pochybuje, že by takovou zbraň uměl použít.

„Tak co?“ zeptá se Agnes, když zastaví na svačinu.

Vytahují plátky sušeného masa. Prakticky všechno maso obstarávají Viktor, Norbert a Simona, s tím, že se občas povede úlovek i Michalu Myškovi, který je sice hodně silný, ale taky má nadváhu, není v kondici a je neohrabaný. Každopádně Viktor si v poslední době naprosto upevnil svou vůdčí roli, ovšemže s Tiffany po boku jako s neoficiální královnou. Norbert je skvělý lovec, ale neumí mluvit s lidmi a jeho charisma je na bodě mrazu, proto zůstává vždy ve Viktorově stínu. Loví býložravé bradysaury, kteří připomínají něco mezi hrošíkem a varanem a na výšku sahají lidem asi po prsa. Tito tvorové se často kolébají lesem v početných stádech a pro ty z žáků, kteří pravidelně sportují, není problém je doběhnout a improvizovaným oštěpem usmrtit. Iva sice protestuje, že jsou bradysauři roztomilí, ale nakonec má hlavní slovo hlad. A všem je jasné, že nebýt těch sportovců, hladověli by dál.

„Cože?“ reaguje Gottlieb na Agnes a začne pomalu žvýkat.

K masu mají kusy kořenu, o němž se zjistilo, že je jedlý. Michal Myška ve dnech, kdy netáhli žádní bradysauři, trpíval hladem ještě víc než ostatní. Vzdálil se a ve svém zoufalství vytrhal jakési kořínky a snědl je. Když se to dozvěděli ostatní, málem se s ním loučili jako s mrtvým, ale on přežil a dokonce si pochvaloval jejich chuť.

Všeobecně se zdálo, že dopravní prostředek, i když nechce už jet, se o své pasažéry jakýmsi magickým způsobem stará dál. Z neznámého důvodu autobaterie jela pořád dál. Nakonec zjistili, že z ní můžou brát proud celý den, že můžou celou noc v interiéru svítit, že si můžou přes den zapnout klimatizaci, že se můžou dívat na filmy z DVD a že si můžou nabíjet mobily. Baterie se magicky sama stále dobíjela. Nedá se ani vyjádřit, jak moc to všechny pozvedlo na duchu.

„Jak ti je?“ řekne Agnes. „Vždycky skučíš, že tě bolí nohy.“

„Docela jsem si zvykl. A je fajn se projít.“

„To jo. Nemohla bych pořád sedět v táboře.“

Chvíli mlčí a jí. Agnes sleduje obzor.

„Kdo ví, kolik už je,“ řekne po chvilce. „Dojdeme támhle a otočíme to, ne?“

„Třeba najdeme nějaké kořínky,“ nadhodí Gottlieb. „Ať nepřijdem s prázdnou.“

Scházejí do údolí, klacky přes rameno. Sbírají kořeny i vzorek kapradí, které má jinou barvu než to u tábora. Vrací se k autobusu stejnou cestou.

„V táboře je nějaký povyk,“ řekne Agnes. „Dělej!“

Spěchem vchází do perimetru. Mávnou na Pavla Marečka s Lukášem Lesným, kteří jsou na stráži. A už směřují k centrálnímu ohništi, u kterého Tiffany křičí na Filipa Huberta.

„Co se děje?“ ptá se Agnes a nevědomky se postaví do pozice, která působí velmi konfrontačně vůči Tiffany Boháčkové.

„Usnul na hlídce a nevšiml si scutosaura! Když ho Norbert uviděl, byl už u stáda!“

„To je toho,“ řekne Agnes s úšklebkem.

„Co prosím?“

Tiffany se napřímí jako had.

„Nevšiml si scutosaura. Posloucháš se vůbec?“ řekne Agnes.

„Scutosauři váží kolem tuny,“ ozve se od autobusu Antonín.

„Přesně,“ vystoupí Viktor a kývne hlavou k Antonínovi. „Kdyby Filip neusnul, mohli jsme mít maso na jak dlouho? Na měsíc? Na dva?“

„Je mi to líto, jasný,“ ozve se Filip a Gottliebovi je hned jasné, že v jeho hlase zní něco jako velké ponížení.

Neujde to ani Agnes. Přidřepne k němu a odhrne mu vlasy. Na pravé straně obličeje má řadu podlitin.

„Kdo to byl?“ zvedne se, v obličeji úplně rudá.

Dívá se po Viktorovi, který jen zakroutí hlavou.

„A co jako?“ ozve se Norbert přes zuby. „Zasloužil si to.“

„Takže ty je budeš šikanovat i tady, v pravěku, jo?“

„No právě, že jsme v pravěku,“ zavrčí Norbert. „Tady žádná šikana neexistuje. A navíc to vymyslela Tiffany.“

„Řekla jsem jenom, ať s ním promluvíš,“ povzdechne si Tiffany.

„A všichni víme, co to znamená,“ hájí se Norbert.

„No, to teda nevíme. Tak jsem to nemyslela.“

„To je snad jedno,“ dostává se Agnes víc a víc do ráže. „Ale podívej, jak to tady vedeš. Jako nějaký podělaný diktátor. Takže tak to bude? Kdo nebude makat na sto procent, ten dostane po hubě?“

„Možná zapomínáš, že se tady snažíme přežít,“ odtuší Tiffany chladným tónem. „Budeš mi tu brečet nad tím, že Filip dostal. Dobře, Norbert to přehnal. Ale víc bys měla řešit, že jsme mohli mít dost masa na nevím jak dlouho a že taková příležitost tu jen tak nebude. Nebo kdy jsme naposledy viděli scutosaura, co se odpojil od stáda, co?“

Někteří žáci souhlasně mručí.

„I ti bradysauři se nám teď vyhýbají,“ pokračuje Tiffany. „A my potřebujem jídlo. Chápeš to v tom svojem blbém mozku, nebo ho máš plný toho, jak nenávidíš celý svět?“

Agnes zatne pěsti. Gottlieb k ní přistoupí, chce jí položit ruku na rameno, ale vysmekne se mu. Norbert se začne smát: „Vy jste mi teda páreček. Emařka a posera, co chtějí dělat revoluci."

„To už by stačilo," chce to uklidnit Viktor, ale Tůňková s Boháčkovou vnímají jen jedna druhou.

„Proč mě vůbec tak nenávidíš?" přilívá Tiffany olej do ohně. „Celý ty roky se jen mračíš, jak je svět zlý, kreslíš si pentagramy do sešitu a myslíš si, jak jsi hustá a jak jsme my všichni povrchní. Ale víš co? Nejsi hustá. Jsi ustrašená holčička, která si hraje na to, jak je temná a zlá, protože jinak by si musela přiznat, že je úplně šedá, nezajímavá a že na ní každý kašle. Ani to tak nemuselo být. Kdyby sis se mnou zkusila promluvit…"

„Tak co," vyprskne Agnes. „Naučila bys mě, jak si tužkou na obočí opticky zvětšit prsa? Nebo jaký odstín růžové je nejlepší na svetřík pro čivavu?"

„Třeba bych ti vysvětlila, jak se nalíčit, abys nevypadala jak děvka."

Gottlieb ani nestihne postřehnout, že se něco děje. Agnes vystřelí jak pružina a zasáhne otevřenou dlaní Tiffany. Černě lakované nehty zanechají ve tváři dlouhé šrámy. Norbert hned Agnes zpacifikuje. Gottlieb k nim přiskočí.

„Nehraj si na hrdinu, posero," řekne mu Norbert a Gottlieb ztuhne a nejradši by se do země propadl.

Tiffany neví, jestli má brečet, křičet nebo útočit. Neudělá nic z toho. Napřímí se a uhladí si vlasy. Podívá se na Viktora, jako by po něm chtěla potvrzení své moci. On na ni kývne. Sice spolu nic nemají – navzdory řečem, které se v táboře vedou –, ale to nic nemění na to, že jsou král a královna. A královna se chystá vydat dekret.

„Agnes Tůňková," řekne, jako by byla soudním tribunálem. „Ničím naší komunitě nepřispíváš. Ostatní se snaží. Já se snažím. Snažím se to tu držet pohromadě. Ale ty to nechceš chápat. Nechceš nám pomoct. Chceš jenom škodit a rozvracet. Nemůžeš tu být. Budeš poslána… do vyhnanství."

Všichni zkoprní a nikdo neví, jak reagovat.

„To si děláš srandu?" ozve se Nora.

Gottlieb cítí, že by měl něco říct, něco udělat, ale neví co. On i Nora se dívají na Norberta, na Viktora, na Tiffany i na Simonu, která právě přišla od autobusu. Stojí tam už celá třída a je naprosto jasné, kdo tam velí. Nikdo si netroufne nic říct.

„Vždyť tam umře!" vykřikne Nora. „Chápete to, ne? Nemáte se rádi, fajn! Ale tohle není sranda! Jsme pořád spolužáci, proboha! A jsme lidi, ne?"

„Noro," řekne Tiffany skoro konejšivě. „O to tady právě jde. Snažíme se všichni přežít. Já se snažím zorganizovat tábor. Třeba tadyhle Lucie dneska udržovala oheň. Ty a Judita jste vařily. Viktor, Norbert a ještě Simona loví. Všichni táhneme za jeden provaz. Ale někteří prostě jenom nenávidí ostatní. Nemůžeme přežít, když nebudeme jednotní."

„Ano," řekne Norbert, oči rozšířené skoro v náboženském zápalu.

Natálie Murová stojí hned za Tiffany a zuřivě přikyvuje hlavou. Bořek Gustavík se zlomyslně směje a cení přitom zuby.

„Ale," namítne Nora slabě a sama se zachvěje neurčitým strachem.

„Kdo chce jít proti nám, tak prosím," řekne konečně Tiffany a na to už nikdo nemá co říct.

„Fajn," řekne Agnes, když se probere z šoku. „Radši potáhnu s lystrosaury, než být tady. Vezmu si věci."

V táboře je následujících několik minut hrobové ticho. Agnes se snaží tvářit hrdě. Sbírá si do batohu co nejvíc věcí důležitých k přežití.

„Ten velký nůž ne, ten potřebujem," ozve se Viktor. „Vem si ten menší."

Agnes hodí batoh na záda. Někteří oktaváni by k ní chtěli přijít a říct, ať neodchází. Chtěli by prosit Tiffany, aby si to rozmyslela. Ví, že je to špatně. Ale nikdo neřekne nic. Gottlieb natáhne ruku do začínajícího večera, směrem k Agnes. Chtěl by ji přitáhnout. Nechce ji pustit pryč. Ale taky nic neřekne.

„Mějte se," jsou jediná slova – trochu ironická a trochu smutná –, co Agnes pronese.

* * *

Gottlieb se prodírá plavuněmi a stoupá po svahu z drolících se skal. Na chvíli zastaví, aby si odpočal. Otírá z čela pot a dívá se za sebe. Uvědomuje si, že dřív by takový svah nikdy tak rychle nevystoupal. Hodně za těch pár týdnů zesílil. Týdnů… Jsou to týdny? Nejsou to už měsíce? Z času se stalo cosi, co nemá skoro smysl.

„Agnes!" zavolá do skal.

Žádná odpověď. Opře se o oštěp a vyrazí dál. Kolikátý den už ji hledá? Kolikátý den mu svědomí nedá spát? Kdo by to počítal. Čísla tu taky nedávají smysl.

„Agnes!"

„Bohumile?"

Je tak rád, že ji ani neopraví. Ochraptělý hlas vychází z malé jeskyňky těsně pod vrcholem hory. Přes vstupem do jeskyně se suší maso.

„Cos to ulovila, Agnes?"

„Dicynodonta, teda aspoň si to myslím," řekne pohublá dívka a vyleze na světlo. „Na rozdíl od vás tu nemám Tondu Drozdíka."

Gottlieb chvíli váhá a pak ji obejme.

„Bál jsem se, že tě najdu mrtvou."

„Ále," mávne Agnes rukou. „Na tom jejich slavném lovu není nakonec nic tak těžkýho. Ti dicynodonti neznají lidi. Přijdou až k tobě si tě očichat."

Sedne si vedle něj.

„Ale jednou jsem potkala gorgonopsida. To jsem se fakt bála.“

„A jak to máš s vodou?“

„Zjistila jsem, že ji nemusím převařovat. Děláte to v táboře zbytečně. Ten autobus nás snad nějak naočkoval nebo co.“

„Na tom něco bude,“ řekne Gottlieb. „Před týdnem o tom mluvil Drozdík. Že je divné, že nás dávno nezabily pravěké nemoci, na které nejsme připraveni. Že po nás ani nejdou ti obří moskyti, které jsme viděli u vody.“

Agnes kývne hlavou, pak se protáhne a opře o skalní stěnu.

„Přijde mi to jako tisíc let, co jsem se bavila s člověkem.“

„Chybělas mi.“

„To asi jako jedinýmu.“

„Ne, tak to není,“ vyhrkne Gottlieb. „Všichni si šuškají o tom, že to Tiffany přehnala.“

„A co ty, už jsi jí ukázal báseň?“

Rozesměje se. Gottlieb se zachmuří.

„Já už s ní nic mít nechci,“ řekne po chvilce a vypadá to, že chce říct ještě něco, ale odkašle si a odmlčí se.

Oba se otočí a jejich tváře se zbarví sluncem a pomyslí si, že ten západ slunce – na planetě úplně bez měst, silnic a umělých světel – je rudozlatý a tak krásný, že od něj nejde odtrhnout pohled.

„Máš tu dobrý výhled.“

„Jo,“ hlesne Agnes. „Tak pojď dovnitř. Ráno si chci přivstat a jít pro vodu.“

Schovají se v jeskyni a slunce zajde za načernalé mraky. Někde daleko od nich leží gorgonopsid. Umírá hladem. Aniž by to věděli, všechen život stojí zrovna nad propastí. Ale oni to neví a Agnes se schoulí, přehodí přes ně deku a po chvíli váhání obejme Gottlieba, aby se zahřáli, a přitom si umiňuje, že to nic neznamená.

* * *

Ubíhají dny a Agnes s Gottliebem – oba velcí introverti a taky trochu podivíni – si začínají rozumět čím dál víc. Povídají si, chodí na lov, kreslí na stěny jeskyně. Jedno ráno sedí a dívají se pro změnu na úsvit, který jako by byl mnohem krásnější než jindy.

„Připadá mi to, jak tu žijeme úplně sami, jako bychom byli nějací první lidé na planetě,“ řekne Gottlieb a ušklíbne se. „Jako nějaká parodie na Adama s Evou.“

„Jasně, a tohle je ráj, že?“

„No… Někdy to není tak zlé. Člověk si zvykne na to, že nemá to, co měl. Zase si ale vem, kolik máme volného času.“

Smějí se.

„Adam a Eva," opakuje Agnes a kroutí hlavou. „A to víš, že se prý v nějakých prastarých textech tenhle příběh vypráví jinak? Totiž, že s nimi – nebo možná před nimi – byla ještě jedna žena."

„Jaká?"

„Lilith."

„Takže tě štve, že jsem přišel sám?" ušklíbne se Gottlieb.

„Nech toho," drcne do něj a přivře oči. „Líbí se ti jméno Lilith?"

„Moc ne," pokrčí Gottlieb rameny.

„A co třeba Lily?"

„Taky ne. Proč se na to ptáš?"

„Já nevím, mně se to jméno líbí. Jak bys ji přejmenoval ty?"

„Proč bych měl přejmenovávat nějakou vymyšlenou postavu z prastarého textu?"

„Já nevím. To je fuk."

Gottlieb se dívá před sebe. Celý kotouč slunce už je nad vršky stromů.

„Tak třeba Lila, to zní dobře," řekne zničehonic.

„Lila je barva," zašklebí se Agnes.

„Jaká?"

„Taková světle fialová, myslím. Nic moc barva."

„Protože to není černá, že jo?"

„Tak nějak."

„A co je tak dobrého na černé?"

„No," zamyslí se Agnes. „Dřív jsem si říkala, že barvy jsou trapný. Barvy, to jsou poníci a barbíny a omalovánky, prostě samý dětský věci… věci z doby, kdy si myslíme, že je svět strašně v pohodě a že je život sranda. Černá, to vlastně není žádná barva. Prostě žádný lži, žádný pozlátko."

„Barvy lžou a černá nelže," zasměje se Gottlieb. „To je silné."

„Neříkej, že někteří ti tvoji filozofové neříkají větší ptákoviny," oplatí Agnes.

„No, někteří asi jo."

„Proč tě teda zajímají?"

„Protože jsem ty ptákoviny – jak říkáš – chtěl rozluštit, chtěl jsem v nich najít skrytý význam a pravdu a chtěl jsem si pak říkat, že jsem jeden z mála, co tu pravdu viděli."

„Chtěl jsi je pochopit."

„Jo.“

„A šlo to?“

„Já nevím. Jak kdy. Teď chci pochopit tebe.“

Sotva to řekne, začne se Gottlieb červenat a rychle pohlédne stranou.

„Tak co, půjdeme pro vodu?“

„Jo, jasně… hned se zvednu.“

III. Tiffany Boháčková

„Tak co?“ zeptá se Standa.

Tiffany se převalí na pelechu za velkou celtou, kterou byla oddělena zadní část autobusu jako jakýsi příbytek pro panstvo. Pohlédne na Standu Sadílka a zabrousí mu prsty do vlasů.

„Šlo to.“

Posadí se a obleče si tričko.

„Ostatní mají takové řeči,“ začne Standa po chvilce ticha.

„Ne, fakt?“ zasměje se Tiffany. „Myslíš, že nevidím, jak se na mě všichni dívají? Jak mě pomlouvají? Hned musí rozporovat všechno, co řeknu; jdou za roh a už se baví o tom, jaká jsem kráva. Víš, jak jsem z toho unavená?“

Standa nic neřekne, přiblíží se k ní a začne jí masírovat ramena.

„Eh, to je jedno,“ vydechne Tiffany. „Víš, jak se to říká… Těžká je hlava, která nosí korunu. Ale já jsem ani žádnou korunu nechtěla, chápeš? Jenom jsem tomu tady chtěla dát nějaký řád, chtěla jsem všechny zorganizovat. Nikdo jiný se k tomu neměl. Jenom Viktor, ale on se neumí moc dobře vymáčknout. Mě lidi poslouchají. Umím to s nimi. Víš, kolik jsem měla followerů na instáči?“

„Kolik?“

„No, dost. To je fuk, tady žádný instáč není.“

„Ale followeři ano.“

„No jo.“

Tiffany nepatrně otočí hlavu.

„Víš, co bych dělala, kdybychom nebyli tady?“

Standa si obleče triko a pokrčí rameny.

„Učila se na maturu. Nebo už byla na vysoké. Vzali mě na práva, víš o tom?“

„Hm. A o čem jsi vlastně točila videa?“

„Nikdys je neviděl?“

„Ne. Jenom jsem slyšel, že byly o líčení a o módě a tak…“

Tiffany se kysele zašklebí.

„To je právě to. Lidi vidí jenom tu módu. A ty šminky. Ale ve skutečnosti to bylo o tom, jak o sebe pečovat a jak si vážit sama sebe. Líčení je přece o disciplíně.“

Standa neví, co na to říct.

„A taky jsem chtěla točit o životě," dodá Tiffany. „Proč by ne? Ráda sdílím svůj život s ostatníma."

„Pořád točíš videa…"

„Jo," řekne Tiffany a poklepe na kryt mobilu. „Budu je točit, dokud mi nedojde paměť. A budu doufat, že je jednou uploadnu. Tomu se říká naděje."

„A kdyby ses vrátila, pořád bys chtěla být právnička?"

„Asi jo."

Chvíli je ticho. Tiffany odhrne závěs a kouká přes okna autobusu ven.

„Zase pomlouvají," ucedí. „Podívej se na ně. A pak mi řekni, čím si je mám získat?"

„Při čem se uvolníš ty?"

„Víš, že s tebou," odtuší Tiffany. „Ale máš pravdu. To je ten problém. Chybí jim něco navíc. Všechno se točí jen kolem přežití. Potřebují rozptýlení. Zábavu. Víc oddechu. Jenže, abychom mohli odpočívat, potřebujem lepší zásoby. Proto ten konflikt s Filipem, vzpomínáš?"

„Slyšel jsem, že Viktor vymýšlí v lese nějaké pasti."

„Jo," mávne rukou Tiffany. „Zasypané jámy s ostrými klacky. Moc to zatím nefunguje. A až tam spadne někdo z nás, bude to sakra průser."

„Jak teď spolu vlastně vycházíte?"

„Jako s Viktorem?"

„Hm."

„Nevím," řekne Tiffany a natočí si pramen vlasů na prst. „On by chtěl vládnout sám a mě by asi nejradši viděl ve své posteli. Když to mám říct upřímně. Chce být prostě náčelník. A má pocit, že to je nefér, že tu velím hlavně já, když on přece loví."

„Co když tě bude chtít svrhnout?"

„To je zajímavá myšlenka," ohlédne se ona. „Bránil bys mě?"

„Já nevím. Teda, nemyslím si, že tě opravdu chce…"

„Takže nebránil."

Standa se hryže do spodního rtu. Tiffany nic neříká a vychází ven z autobusu. Vítr přináší vůni plavuní. Nora nanosila vodu a teď spí, opřená o kmen stromu. Na kolenou má knížku, kterou už musela přečíst několikrát. Iva Puštíková udržuje oheň. Matyáš Blažek si povídá s Juditou Holečkovou. Kéž by mohla slyšet jejich slova. Všichni lovci jsou pryč, zřejmě i s Michalem Myškou. Anna Nováková, Pavel Mareček a Karel Kříž jsou na stráži, znuděně obchází perimetr s oštěpy přes ramena. Míjí přitom Bořka s Lukášem, kteří spolu z nudy začali zápasit. Bořek Lukáše povalí a zasadí mu ránu do ledvin.

Alice Podšívková něco povídá Filipu Hubertovi a ani neví, že ji ze vzdálenosti asi dvaceti kroků upřeně pozoruje o oštěp opřený Norbert. Filip vyrábí ochranné oděvy. Otře si čelo. Bytelná vesta leží vedle něho a opodál i tuhé nohavice. Tiffany ví, že svrchní oblečení, které Filip vyrábí, dokáže udržet lovce v bezpečí před trny i obrannými výpady lystrosaurů. Taky ví, že Filip nezapomněl na hanbu, kterou mu tehdy připravili.

„Ahoj, Tiffany."

Ze strany, skoro plíživě, k ní přistoupí Natálie Murová. Tmavovlasá dívka s dlouhými vlasy a tajemným, neproniknutelným výrazem byla vždy spíše tichá, zároveň se však za všech okolností držela Tiffany a jejich kamarádek jako stín. Jako by se chtěla hřát v jejich slávě. Tolik vždy chtěla stát na piedestalu s dalšími žáky, kteří byli za hvězdy. Udělala by pro to cokoliv. V septimě kývla na to, aby se udělala v domě jejich rodičů velká party. Opilí spolužáci doslova zdemolovali několik místností a Natálie si to od rodičů vyžrala do poslední kapky, ale za jediný pochvalný pohled od Tiffany by to vytrpěla se stoickým klidem tisíckrát znovu.

„Ahoj, Natálie. Jak se máš?"

„Dobře. Byla klidná noc. A včera se mi líbilo, jak jsme si vyprávěli u ohně."

„Jo, to bylo fajn," řekne Tiffany zamyšleně. „Ale chtělo by to lepší rozptýlení. Něco, co by nás stmelilo a taky přivedlo na jiné myšlenky. Nenapadá tě nic?"

„Možná jo."

„Opravdu?"

„Pojď za mnou."

Natálie vede Tiffany k zadní části autobusu, kde je pořád připevněná dlouhá loďka.

„Už si delší dobu říkám, že bychom se v ní mohli projet. Ten potok, ke kterému chodíme pro vodu, není moc prudký a není ani daleko. Škoda jen, že nemáme dvě, mohli bychom udělat závody."

„Ty můžem udělat i tak," podotkne Standa, který je pořád vedle Tiffany. „Vytvoříme trasu a budem stopovat, kdo ji projede rychleji."

„Jste úžasní," prohlásí Tiffany. „Jednoduché a účinné. Vždycky vyhlásíme, kdo je nejlepší kanoista a toho si pak všichni budou vážit a bude mít úlevy od práce. Třeba to nakonec i využijem k lovu ryb. Kdo ví."

Standa s Natálií po sobě rychle kouknou. Tiffany ví, že její chválu považují za falešnou, ale teď je jí to jedno. Nápad může fungovat.

Tiffany vyruší příchod Simony Chvojkové s Michalem Myškou. Nesou bradysaura. Tereza Vlasáková s Bořkem Gustavíkem si mrtvé zvíře hned berou do parády, nahrubo ho stahují a porcují maso. Když to vidí Iva, vynoří se z mikiny a jde chystat kotlík.

„Simono," osloví ji Tiffany.

„Copak?“ usměje se Simona, obličej trochu umazaný od krve, v očích jiskřičky nadšení z úspěšného lovu.

„Jestli nejsi moc unavená, vážně bych ocenila tvou pomoc.“

* * *

Tiffany stojí na kameni, asi dva kroky od břehu širokého toku. Za ní Simona poprvé testuje loď. Odráží se pádlem a chystá na vybraná místa u obou břehů barevné fáborky. Před ní je většina třídy, kromě hlídky a zbývajících lovců. Někteří sedí, jiní zas postávají a každý čeká, co jim Tiffany chce říct. Vidí na nich otrávení, vidí strach, vidí nudu, vidí nechuť. To vše teď musí zlomit a vždy, když si uvědomí, proti jaké bariéře vlastně stojí, má pocit, že jí slova začínají drhnout v krku. Ale kdyby měla mlčet, tak by spadla na dno.

„Milí spolužáci,“ začne a všimne si Natálie, která má jediná oči dokořán a zeširoka se usmívá.

Nora působí nedůvěřivě. Aby taky ne, pořád Tiffany neodpustila Agnes a Gottlieba. Alice se tváří kysele, protože ta zas nezapomněla na Filipovo ponížení. Filip sám působí, jako by spal ve stoje, stejně tak Iva, která je unavená z porcování masa, od kterého má špinavou mikinu. Nejradši by si ji přeprala a šla se natáhnout. Matyáš Blažek sedí u paty stromu a přemýšlí si o svých věcech. Antonín stojí u Natálie a poslouchá, ale Tiffany je přesvědčená, že se vysměje jakékoliv chybě v argumentaci, kterou uslyší.

Mluví, jak nejlépe umí. Normálně se v tom cítí silná. Vystupuje před kamerou a sleduje na monitoru, jak jí naskakují lajky a komentáře. Teď je to jiné a je v ní malá dušička. V prvních větách se zamotala. Vidí, že i Standa ztrácí pozornost. Naštěstí má dobrý nápad a začne hrát na nostalgickou strunu. Vypráví ostatním o dva roky starém školním výletu na vodu. Líčí vodácký kurz v trochu jiném světle, než si sama pamatuje. Líčí ho jako vrcholně stmelující událost, kdy byli ještě ta šťastná třída, ten skvělý kolektiv, kdy přece zažili tolik srandy…

„Je to trošku Mandelův efekt,“ podotkne Antonín, ale vedle něj stojící Natálie vnímá jen Tiffany, a to ve skoro náboženském vytržení.

Získala trochu jejich pozornosti. Matyáš s Ivou začali poslouchat. Musí na tom dál pracovat. Apeluje na velké pojmy. Na slávu, na čest, na statečnost. Na soudržnost! Snaží se v nich probudit soutěživost. Využívá i hladu. Kdo zajede slavnostní plavbu nejlépe, dostane kusy z bradysaura podle svého výběru. Též dostane náhrdelník z kostí, který symbolizuje udatnost. A nebude muset na hlídku.

Je ticho. Tiffany nechá ostatní zpracovat, co právě slyšeli. Cítí, že by měla proslov zakončit něčím fakt silným.

„Je tu ještě jedna věc, kterou vám chci říct. Každý třetí den za soumraku budeme dělat třídní radu. Každý na ní bude moct říct, co bude chtít, a bude k tomu přihlíženo. A o některých věcech – o těch nejdůležitějších – tam budeme hlasovat.“

Tím posledním, tedy přislíbením jakési demokracie, si získává skoro všechny. Jen Nora se pořád tváří neurčitě a stejně tak neproniknutelné jsou obličeje Viktora s Norbertem, kteří právě přišli z lovu a chtějí vědět, co se děje.

Nakonec se dočká i potlesku. Shovívavě se usměje a odstartuje hry. První se plaví Simona. Pádlo se prudce noří do vody, která hlasitě šplouchá. Někteří začínají skandovat.

„Zbláznila ses?“ procedí Viktor, když dojde k Tiffany. „Nejlepší maso má mít někdo, kdo doplave k devíti praporkům? Proč by ho neměli mít lovci, kteří riskujou život a bez kterých by žádné maso vlastně vůbec nebylo?“

„Protože všichni jsou důležití,“ řekne Tiffany. „I ti, co maso zpracují, ti, co udržují oheň, nebo ti, co tě dají do kupy, když se někde zraníš.“

Viktorovi se to nelíbí. To je jasné. Nejradši by Tiffany oznámil, že teď vládne on. Ale nejde to. Ví, že by se proti němu postavili ostatní, kteří slepě dělají vše, co jim ona řekne.

„A ty porady každý třetí večer? To jako budem poslouchat třeba Puštíkovou nebo Blažka? Nebo Huberta? Budou kecat do toho, jak to má v táboře být?“

Tiffany si uvědomí, že Viktorem fakt cloumá zlost. Je jí jasné, že se s ní zpočátku ochotně dělil o vedení, protože jednak za něho uměla promluvit k lidem a za druhé doufal, že se s ním vyspí. Obojí se zvrtlo. Teď mluví, ale říká něco odlišného od toho, co by říkal on. A partnera má taky, ale je to ten posera řidič, kterému je skoro třicet. Tiffany si myslí, že Viktor by Standu nejradši ztřískal a vyhnal z tábora.

„Dvě minuty, čtyřicet jedna sekund!“ křičí stopující Anna Nováková, mobil v ruce.

„To chci vidět, kdo to pokoří!“ volá Simona vesele a drápe se na břeh. „Hele, Tiffany, nechceš mít tu čest, když jsi to celé vymyslela?“

Tiffany zaváhá. Simona to myslí dobře, nenapadlo ji v tu chvíli, že se Tiffany bojí vody. Zato Viktor si to pamatuje dobře. Pamatuje si, jak ji shodili na vodáku z mola a jaká z toho byla hysterická scéna. To ve svém proslovu vynechala.

„No?“

Viktor se zatváří zlomyslně, převezme od Simony pádlo a výmluvným gestem ho podává Tiffany. Ta ví, že teď nesmí couvnout.

„Tak dobře.“

Zlostně popadne pádlo a usedne do loďky. Cítí, jak se kánoe třese, cítí přes chladné dno lodi přítomnost vody. Ale co, však je tu mělko. A nemusím plout tak rychle jako Simona, stačí jen doplout do cíle a zpátky. Odráží se od břehu a slyší skandování. Nejvíc jí fandí Natálie.

„Je to v pohodě, to dáš,“ mluví sama k sobě, když mine první fáborek.

Kolem se mihne ryba podivného tvaru. Tiffany se lekne a kánoe se zakymácí, hned ale nabere ztracenou rovnováhu. Nakonec to jde docela dobře. Motivovaná hladkým průběhem začíná zrychlovat.

„Pozor, pluj víc vlevo, jsou tam velké kořeny!“ zakřičí Simona.

„Cože?“

Tiffany jí nerozumí. Je plně zabraná do pádlování, když zničehonic narazí spodkem lodi na cosi tvrdého.

„Ne!“

Zpanikaří a cítí, že se kánoe otáčí. Než se jí hlava ponoří do vody, má pocit, že slyší cosi jako silnou statickou elektřinu. Je v šoku. Je pod vodou. Má vodu všude a nic nevidí. Dere se z loďky a drápe se nahoru, na její obrácené dno. Plive, chytá se blízkého šlahounu a tahá sebe i loď k břehu. Tam se svalí do bláta a čeká, kdy uslyší posměšné hlasy. Kdy přijde o všechen vliv, který pečlivě budovala. Jen se směj, Viktore…

Ale nikdo se nesměje. Tiffany vzhlédne. Spolužáci jsou pryč a les vypadá úplně jinak. Teplota je jiná. Vzduch je cítit jinak. Na okamžik v ní hrkne. Vrátila jsem se domů! Vytáhne z kapsy mobil, který jako zázrakem přežil ponoření. Ale signál pořád nemá.

„Haló!“ zvolá a v nejbližším křoví to zašustí.

Vyběhne cosi, co je velké asi jako vrána a běží trochu jako slepice. Ptakoještěr má černé peří a na hlavě chocholku. Tiffany odhrne porost a vidí, že tvor hodoval na vajíčkách z hnízda jiného tvora. Dívá se směrem, kterým běžec zmizel a zničehonic jí přejde mráz po zádech. Skloní se k půdě. Přiloží k ní dlaň, potom tvář. Hlína se co pár sekund mírně zachvěje. Něco opravdu velkého jde jejím směrem.

Nedokáže vymyslet nic lepšího, než se skrčit za nejbližší strom, když na ni padne velký stín. Čtyřnohé zvíře s obřími pláty na zádech a s hrotnatým ocasem je velké skoro jako jejich autobus. Majestátně si vykračuje, zatímco jeho rty cosi přežvykují. Když míjí Tiffanin úkryt, zvíře si odfrkne a jde dál.

Nemíní zůstat ani o sekundu déle. Sklouzne ze svahu zpátky do vody a plácá sebou ve vodě, dokud necítí pod rukama člun. S vypětím všech sil ho obrací a nasedá do něj. Teprve teď si v kánoi všímá různých ovládacích prvků, které zprvu přehlédla – a zřejmě o nich nevěděla ani Simona – protože jsou skryty mimo pohled normálně sedícího plavce. Nalézá tlačítko s obrázkem, který vyhodnotí jako symbol pro návrat. Stiskne ho a cítí šimrání na celé kůži. Kolem člunu se začínají objevovat blesky. Zabere pádlem a zatočí se s ní svět.

„Tiffany!“

„Co to bylo?!“

Celá třída křičí a vrhá se do vody, jako by chtěli Tiffany roztrhat. Někteří jsou nadšení, někteří vyděšení, jiní pořád v šoku. Když je mezi nimi zase v suchu, přikrytá dekou a Nora jí změřila pulz i teplotu, začíná vyprávět. Nejpečlivěji poslouchá Antonín Drozdík.

„Ten druhý tvor je jasný,“ řekne, když Tiffany domluví. „Stegosaurus. To by znamenalo, že jsi byla ve spodní juře. Asi sto milionů let v budoucnosti. Ten menší a opeřený, hm, to nevím, možná to mohl být anchiornis. Jeden ze spojovacích článků mezi maniraptory a ptáky. Ale to nemůžu říct jistě.“

„Počkej, jakými raptory?“ ozve se Judita. „Takže Tiffany byla mezi dinosaury?“

„Přesněji viděla nějaké neptačí dinosaury, ano," řekne Antonín. „Jura je – tedy bude – období, které patří dinosaurům. A já bych řekl: buďme rádi, že tam nejsme, protože v té době budou v divočině horší predátoři, než je gorgonopsid."

„Co může být horší?" otřese se Iva.

„Třeba allosauři."

Chvíli je ticho, ale je vidět, že Viktorovi něco vrtá hlavou.

„Dovedete si představit," řekne po chvilce. „Že bychom ulovili něco jako stegosaura?"

„Neblbni," přiblíží se Norbert, aby Viktorovi oponoval, a to navzdory své servilnosti vůči němu. „Jakž takž umíme složit scutosaura. Jak bychom dostali stegosaura? A co když potkáme ty allosaury? Máme jenom nabroušený klacky a i s těma umíme dost málo."

„Antoníne," nedá se odbýt Viktor. „Je možné, že můžeme i do jiných časů? Do takových, kde bude víc zvěře?"

„Teoreticky ano. Jsme v pozdním permu, což je smůla, protože svět je skoro pustý. Ale určitě bych mohl vytipovat nějaká období třeba v triasu, ve kterých bude víc živo. A relativně bezpečno. Ale stejně to bude chtít vymyslet lepší zbraně."

„Přijde mi šílené, že nikdo ještě neřekl to nejdůležitější," objeví se v hloučku Adam Štorchl. „Co když se teď můžeme vrátit domů?"

„Nemyslím si," ozve se Matyáš, který celou dobu bedlivě zkoumá ovládací panel v loďce. „Řekl bych, že ta loď nemá takový výkon jako autobus."

„A nemůžeme je nějak propojit?"

Matyáš pokrčí rameny.

„Dobře," promluví zas Viktor. „Uděláme to takhle. Matyáši, zkoumej dál člun i autobus. Filipe, Antoníne, vy se dejte do vymýšlení nějakých lepších zbraní. A já vyhlašuju, že kdo první skolí gorgonopsida, ten si vydobyde právo stát se, ehm… časovým lovcem."

Po těch slovech nastane ticho. Napětí by se dalo krájet.

„Je to zbytečný risk," řekne Tiffany a vstane, takže hledí přímo Viktorovi do tváře.

„Ty tady ale nemusíš rozhodovat o všem."

Napětí zhoustne ještě víc.

„Nechte toho," vstoupí mezi ně Simona. „Máte pravdu oba. Nové loviště se nám hodí, ale je to velký risk. Jenže, když tam někdo půjde dobrovolně, navíc někdo, kdo dokáže skolit gorgonopsida, tak proč mu v tom bránit? Já Viktorovu výzvu přijímám."

„Tak dobře," hlesne Tiffany odevzdaně. „Jdu se usušit."

Pomalu se šourá směrem k autobusu a ostatní – jako zamyšlené procesí – hned za ní.

* * *

„Divím se, že se to fakt ujalo," řekne Tiffany.

Sedí na vyvýšeném místě, po pravém boku Standu, po levém Natálii. Sledují zátočinu řeky, od které se ozývá křik. Anna Nováková opět stopuje a s kánoí zrovna zápolí rusovlasá Judita Holečková. Zatím nikdo ani zdaleka neohrozil čas Simony Chvojkové. Atletická dívka s dlouhými vlasy, světlými tak, že zdálky vypadají bílé, stojí hrdě na břehu, náhrdelník s kostmi a zuby kolem krku a povýšený úsměv ve tváři.

„Však to nebyl špatný nápad," řekne Standa a Natálie s ním hned hlasitě souhlasí.

„Viděli, co se mi stalo. Je to nebezpečné. A Viktor byl proti."

„Na Viktora každý kašle," ušklíbne se Natálie. „Zas někde pobíhá po lese s Norbertem, Honzou a Bořkem."

„Shání nám maso," připomene Tiffany. „To je přece důležité."

„Spíš se podle mě snaží splnit tu Viktorovu výzvu," řekne Standa. „Už to úplně vidím, jak někoho z nich sežere gorgonopsid. No, kdo chce kam…"

Tiffany se zachvěje. Standa to říká jako vtip, ale je to vážná věc. Jako by někteří ztratili povědomí o tom, že jsou opravdu v divočině. Mají snad pocit, že je to počítačová hra.

„Sama jsi chtěla, aby se zabavili," řekne Standa, jako by četl její myšlenky.

Tiffany hned neodpoví. Pozoruje Juditu, jak se obrátí s celou kánoí. Až příliš živě si přitom vzpomene na svůj zážitek z jury. Kdyby tam opravdu byl allosaurus… Být sežrána zvířetem… Může být horší smrt? A v jejím věku? Chtěla v životě dosáhnout něčeho víc.

„Vyrazím k autobusu. Protáhnu si nohy."

„Půjdu s tebou," vyskočí Natálie, ale Tiffany jí položí ruku na rameno.

„Zůstaň tady. Jako moje zástupkyně. Kdyby někdo porazil Simonu, dostane náhrdelník."

„Dobře."

Natálie blýskne očima po Standovi, jako by se mu vysmívala, že zrovna ona dostala velení. Zjevně o něčem takovém vždy snila a je jí úplně jedno, jestli bude na prchavou chvíli královnou plesu, hvězdou ve třídě nebo náčelnicí v pravěkém lese.

* * *

„Ahoj, co to tady děláš?"

Antonín, kterého Tiffany potkala na samém kraji tábora, sebou trhne. Klečí u malé ohrádky z klacků, v níž je labyrint chodbiček a tunelů. Z ústí jednoho tunelu koukají malá očka, ještěří čumák a dva špičaté zuby.

„Co to tam žije?"

„Pst," přiloží si Antonín prst na rty. „Myslím, že je to mládě diictodonta."

„Dicynodonta? Ty přece lovíme, ne? Chceš je začít chovat?"

„Ne dicynodonta, ale diictodonta. Vím, že se to plete. Jeden název řecky znamená ‚dva psí zuby', druhý ‚dva fretčí zuby'."

„A tohle jsou ty fretčí zuby?"

„Jo."

Diictodon na chvíli vyleze. Je velký asi jako myš a zmateně mžourá před sebe. Antonín mu do jedné z chodbiček nachystal podrcenou směs rostlin. Tvoreček se do ní pustí.

„Našli jsme ho na průzkumné výpravě s Filipem. U rozhrabané nory. Celou jeho rodinu tam zabil gorgonopsid nebo jiný velký predátor."

„Chudák malý."

Když vidí Tiffany malého, zmateného synapsida, který je na celém světě úplně sám, přepadnou ji pochyby a strach.

„Jsi v pořádku?" zeptá se Antonín po chvilce.

„Jo. Asi jo. Je toho na mě moc. Třeští mi hlava."

„Hele, vem si ho do náruče."

„To nemusí být… aha, tak jo."

Podá jí najezené mládě a ona ho přikryje cípem košile. Na chvíli v ní zacuká, že by měla vytáhnout mobil a natočit video, ale uvědomí si, že prudší pohyby by mohly zvíře vystrašit.

„Vypadá jako malý… šavlozubý gekon…" řekne Tiffany. „Ale je roztomilý. Dal jsi mu jméno?"

Antonín pokrčí rameny.

„Co Jeroným?" navrhne Tiffany.

„Myslíš, jako náš třídní, co bude za dvě stě padesát miliónů let stát na kraji silnice v naprostém šoku, v puse pořád cígo a v kapse papír se zajímavostmi o Dukovanech?"

„Jo."

„Tak proč ne."

Oba se smějí. Antonín zvážní a pohlédne na Tiffany.

„Proč myslíš, že ti třeští hlava?"

„Já nevím," vzdechne Tiffany, které Jeroným právě usnul v klíně. „Všichni mě mají za diktátora, přitom se jen snažím, aby to v táboře klapalo. Chápeš to?"

„Myslím, že chápu. Ale ty závody v lodi jsou docela úspěch, ne?"

„Jo, ale teď bych je nejradši odpískala. Co když je to zas někam přenese?"

„Matyáš prý zalepil ovládací konzoli páskou."

„Ale stejně…"

Antonín pohladí Jeronýma po hlavě. Pak si uvědomí, že je rukou až moc blízko k Tiffany a rychle se stáhne. Vidí, že se spolužačka chystá něco říct.

„Neměla jsem ji vyhnat," řekne konečně a jako by to v sobě dusila strašně dlouho a s tím, jak to vyslovila, se jí hodně ulevilo. „Neměla jsem ji vyhnat. Opravdu ne."

Teď se regulérně rozbrečí. Antonín se osmělí a vezme ji kolem ramen. Nejdřív si toho ani nevšímá, jen tak škytá a čím dál rychleji hladí spícího diictodona. Pak se jí hlava sveze únavou, spadne na Antonínovo rameno a jako by chtěla taky usnout, a možná se tak i probudit z té noční můry.

„A Bohumil…" zašeptá, když už to vypadá, že fakt spí. „To, že odešel, to je taky moje chyba. Třeba už jsou oba mrtví."

„Agnes je drsná," řekne Antonín. „A kdyby bylo nejhůř, tak by přišla."

„Ne. Ta by radši umřela, než by se vrátila."

Tiffany si otře oči. Instinkt velí vzít mobil a zkontrolovat, jestli si nerozmazala oční stíny. Ale ani neví, kde má mobil. Není ani nalíčená. A nesmí se moc hýbat kvůli zvířeti na klíně.

„Můžeme je jít hledat. Koneckonců, myslím, že Simona to už dělá, když je na průzkumu nebo na lovu."

„Fakt?"

Tiffany zvedne hlavu, naději v hlase.

„Myslím, že jo," řekne Antonín. „Nora ji k tomu přemluvila."

„To je fajn," zamumlá Tiffany. „Možná by tu měla velet Nora. Nebo kdokoliv jiný."

„Nora velet nechce."

„No, právě. O to by v tom byla lepší."

Tiffany pomalu usíná, zabořená do jeho trička. Zdá se jí o světě, který leží v daleké budoucnosti, o studiích, o plese, o maturitě a o právech. Zdá se jí, že se vznáší v mlze a pod ní – v hluboké propasti – se ozývají hlasy všech těch followerů, o kterých věřila, že jim svými videi mění životy. Probudí ji pokřik.

„Co se děje?"

Vrací – i se svou košili – Jeronýma do výběhu a oba vstávají. Běží k nim Norbert s Viktorem. Hystericky řvou. A v jejich patách… nezvaný host.

„Do autobusu!" vykřikne Tiffany. „Všichni do autobusu!"

To už je zalarmovaná i hlídka. Lucie a Karel bijí na poplach. Od ohně vstávají Alice s Ivou a pár dalších lidí.

„Kde je zbytek?" křičí Tiffany.

„Pořád u vody!"

„Půjdu za nimi," rozhodne se Tiffany a překvapí tou odvahou sama sebe. „Vy se schovejte!"

Zpoza autobusu se objeví Nora.

„Co se děje?"

To už přibíhá Viktor, podpírající raněného Norberta.

„Gorgonopsid!" vykřikne a v tom okamžiku se ozve bestiální vrčení a zvuk lámajícího se plotu na východní straně tábora.

„Do autobusu! Hned! Noro, ošetři Norberta!"

Cítí nával adrenalinu. V uších jí hučí krev. Ani neví, jak se jí v ruce objevil oštěp. Chvíli se krčí za autobusem. Vidí obrovské zvíře, s tlamou plnou zubů, jak se blíží k ohništi. Otočí se, chvíli našlapuje potichu, pak se dá do běhu směrem k vodě. Na okamžik si představí, že gorgonopsid přišel zabít jejich zvíře Jeronýma. Že přišel dokonat masovou vraždu celé jedné rodiny. Pak pocítí strach sama o sebe. Běží za ní? Nebo čmuchá okolo autobusu?

Utíká dál a netroufá se otočit. Možná ji každou chvíli sevřou ty obří čelisti.

„Simono! Simono!" křičí, když přibíhá k vodě. „Všichni se musí ukrýt! Teď hned! Na stromy, do děr, do lodi! Rychle! V táboře je gorgonopsid!"

Někteří ječí hrůzou, jiní jsou paralyzovaní. Simona rozkazuje, kam se má kdo skrýt, zatímco Tiffany stěží popadá dech. Samy dvě se pak přikrčí v hustém kapradí. Chvíli je ticho. Pak se ozve něco jako motor ve vysokých otáčkách a strašlivý křik zvířete, který hned ustane.

„To byl autobus," zašeptá Standa, který je kousek od nich v prohlubni. „Že by se jim povedlo ujet?"

„Půjdu se tam podívat," řekne Simona. „Pojďte za mnou. Michale, máš oštěp?"

Rozložitý Michal Myška kývne hlavou, popadne svůj oštěp a se Simonou jdou vepředu. U autobusu je cítit krev.

„Posunuli se tak o dva metry," zakroutí hlavou Standa. „Kde je ten gorgonopsid?"

Obejdou dopravní prostředek a naskytne se jim brutální podívaná. Velké zvíře je autobusem přimáčknuté ke skále. Muselo se jim podařit kousek popojet a vrazit přímo do něj. Zlámalo mu to kosti. Co se dělo dál, je jasné, protože u mršiny stojí Viktor a pořád ještě drží oštěp, jehož druhý konec je hluboko v tlamě predátora.

Splnil svou vlastní výzvu.

* * *

Tiffany sedí na první kmenové radě. Vlastně je nakonec spokojená. Ano, Viktorovo postavení je teď lepší, ale to jí ani moc nevadí. Bořek Gustavík velkého predátora stáhl a naporcoval a masa je teď víc než dost. Každý je sytý. A Viktorovi, opojenému úspěchem, to nedalo a vyzkoušel v kánoi cestu časem. Simona šla s ním a vrátili se z období triasu s uloveným eoraptorem, jehož maso – na rozdíl od masa permských zvířat – chutnalo

trochu jako kuře. Tiffany čekala, že bude Viktor až tak na koni, že demokratickou radu u ohně zatrhne, ale nestalo se tak, snad z jakési úcty k ní. Zrovna všichni poslouchají Antonína, který dělá přednášku o nástrahách v triasu.

„Z raných teropodů bude asi největším nebezpečím herrerasaurus. Je šest metrů dlouhý, váží dvě stě kilo a bez problémů vás doběhne. Taky si dávejte bacha na krokodýly. Ale kolem a kolem vzato by to mělo být bezpečnější období než jura nebo křída. V triasu najdete hodně pomalých býložravců. Někteří budou podobní těm, co známe z permu, ale bude jich víc."

„Co je teropod?" zeptá se Viktor.

„Dvounohý masožravý dinosaurus."

„Jako ten eoraptor, co jsme ulovili?"

„No, ten vlastně ani ne…"

„Však měl dvě nohy a zrovna lovil ještěrky, když jsme ho dostali."

„Jasně, ale on to vlastně není úplně dinosaurus."

„Vypadá jako dinosaurus," namítne Viktor.

„No, dobře," vzdá to Antonín. „Beru zpět. Zjednodušíme to. Ano, teropodi jsou jako eoraptor. Na teropody si dávejte setsakra bacha."

Antonín končí přednášku. Oktaváni se začínají bavit o všem možném. Nenucený rozhovor se mění v debatu o životě v táboře. Hlasuje se o změně v rozvrhu hlídek. Tiffany prohodí pár slov s Norou. Jenom Iva mlčí. Adoptovala si Jeronýma, který si zamiloval zákruty její o dvě čísla větší mikiny. Ivě září oči a poprvé nevypadá jak uzlík neštěstí zašitý v hromadě textilie.

„Co ta ruka?" otočí se Tiffany k Norbertovi.

„Dobrý, jenom mě tím zubem škrábl. Snad tu neexistuje tetanus ani vzteklina."

„Nora tě dobře ošetřila."

„Jo, je fakt dobrá."

„Chtěla bych teď něco povědět," ozve se Tiffany po chvíli a zahledí do ohně. „Musím vám říct něco, k čemu, no, dlouho sbírám odvahu. Prostě… že jsem to přehnala s Agnes. A mrzí mě taky to, že odešel Bohumil. Teda Gottlieb. Simono, vím, že je hledáš. To je super. Já bych to teď chtěla udělat oficiální. Budeme je hledat. Jakékoliv stopy. Musíme je najít a musíme držet při sobě, ať se děje cokoliv."

Na chvíli se odmlčí.

„Nikdy si neodpustím, že odešli. Přijímám za to všechnu zodpovědnost."

Standa jí stiskne ruku. Antonín se trochu usmívá, jako by ji chtěl povzbudit.

„Myslím, že jsem viděla jejich stopy," řekne Simona. „Před pár dny. Ale končily u řeky. Nebylo to daleko od těch žlutých hor. Budu tam hledat."

„Simono," ozve se Viktor. „Ale ty jsi teď se mnou v týmu časových lovců."

„Jenže já bych chtěla hledat Agnes."

Ve vzduchu je zas určité napětí. Oheň zapraská do tmy paleozoické noci.

„Můžu ji vystřídat a lovit s tebou já," ozve se Michal. „Chci se do triasu podívat. A víš, že unesu přes rameno hodně masa."

„No, tak dobře."

Tiffany jde spát pozdě, až jsou poslední diskutující příliš unavení. Sedí u ohně chvíli sama. Kouká do plamenů a do tmy okolo. Pomalu se zvedne a zamíří do autobusu. Ze všech stran slyší oddechování. Takový klid, pomyslí si. Stmelovat lidi je těžké. Někdy je marné všechno, co děláte. Pak se zabije gorgonopsid, udělá hostina a vyhlásí demokracie. A najednou to jde.

Unaveně se svalí na sedačky.

„Dneska ne," zašeptá k Standovi, když ucítí jeho ruku.

Nezatáhne záclonu, jako to dělala každý jiný večer. Nechá otevřený prostor v celém vozidle. Chvíli sedí u okna a sleduje dohořívající ohniště. Slyší písknutí. To Jeroným vylezl Ivě z mikiny, vydal se na krátký průzkum autobusem a hned zase zpátky. Tiffany klimbá, přikrytá dekou.

Nakonec nic nebude tak zlé. Potáhneme za jeden provaz. Přežijeme. Přizpůsobíme si svět a najdeme Gottlieba s Agnes.

Pak se mi snad uleví.

IV. Antonín Drozdík

„Jdu za vámi," volá Antonín do propasti a spouští se dolů.

Jsou v malé rokli s hučícím vodopádem a jezírkem. Pod skalním převisem vidí pozůstatky ohně, úlomky ohořelých kostí a kousky kůže.

„Museli tady žít delší dobu," řekne Simona a špičkou boty šťouchne do ohniště. „Stěhujou se pořád dál na východ."

„Dál od nás," odtuší Antonín. „I po takové době. Copak nemůžou Tiffany nikdy odpustit?"

„Jak můžou vědět, že bychom je přijali zpátky?"

„Jestli se přesunou ještě dál, budou nakonec mimo náš dosah," řekne Antonín po chvilce. „Nemůžeme přece dělat tak dlouhé výpravy, abychom našli někoho, kdo nás ve skutečnosti nechce vidět."

„To asi nemůžeme."

Simona přistoupí ke zdi a strhne popínavé rostliny.

„Vidíš to? Obrázky."

Antonín přistoupí blíž. Zkoumá jeskynní malby, provedené nejspíše mastnotou, popelem, krví a drtí z hematitu.

„Drobné prsty," zamumlá a přimhouří oči. „Tipl bych to na Agnes."

„Co když tady žijí, no… jiní lidé?"

„Myslíš další cestovatelé časem?"

„Třeba."

„Podívej na tenhle symbol," ukáže Antonín. „Víš, co to je?"

Simona zakroutí hlavou.

„Runa z vikinského futhorku," řekne on.

„Takže tu byli Vikingové?"

„Ne, byla tu Agnes. Je to symbol, který používá její oblíbená metalová skupina. A teď je to její symbol. Symbol, který ví, že poznáme."

Simona se posadí na kraj kamene, asi půl metru od jezírka.

„Takže je to vzkaz pro nás? Ale co nám chce říct?"

„To je těžké," zamručí Antonín a poodstoupí. „Tady je runa a tady nějaká zvířata. Možná scutosauři. Ale tenhle, ten vepředu, je nějaký jiný, vidíš? Je mnohem víc dočervena… je z velkého nánosu barvy; hodně tlačila prsty. A kolem něj… jako by zářil."

„A to je důvod, proč jdou na východ?“ zakroutí Simona hlavou. „Zářící scutosaurus?“

„Možná to je klíč ke všemu. Možná na něco přišli.“

„Ale proč nám nic neřeknou? Celou tu dobu ví, kde máme tábor!“

Simona zní rozčileně. Všechno to fyzické i emocionální vypětí si vybírá daň. Antonín vidí, jak ji štve, že úkol, který si předsevzala – přivést ty dva domů – se jí pořád nedaří splnit.

„Pozitivní je, že žijí, ne?“

Antonín se dotkne maleb, jako by skrz ně chtěl pozdravit Agnes.

„Půjdeme?“ otočí se k Simoně.

Dívka kývne hlavou a začne šplhat vzhůru.

* * *

„Co kreslíš?“

Iva přistoupí k Antonínovi, který se snaží co nejvěrněji překreslit lebku lystrosaura na papír.

„Jen takový projekt. Vědecký, dalo by se říct.“

„Aha. Můžu na chvilku?“

„Hm. Určitě.“

Iva se usadí vedle něj. Má ruce v kapsách a mlčí.

„Jak se držíš?“ řekne Antonín po chvilce.

„Je mi smutno.“

„Musíš to nějak zahnat.“

„Já vím, jasně,“ protáhne se Iva. „Ale někdy je mi tak smutno, že mi ani nejde dělat něco, čím bych to zahnala, víš?“

„Musíš se donutit.“

„No jo. Za chvilku půjdem s Norou věšet prádlo.“

„Mně za chvilku začíná hlídka.“

„Na perimetru?“

„Ze střechy.“

„Aha. Pořád si ten rozvrh nepamatuju.“

„A jak se má Jeroným?“ koukne na ni.

„Dobře, asi dobře. Někdy mi přijde taky smutný.“

„Přišel o rodinu," prohodí Antonín.

„To my přece taky."

„No, jak se to vezme."

Iva kouká na lebku, pak na papír a rychle kmitající tužku.

„Než jsme se dostali sem, vlastně jsem ani nevěděla, co je to pravá tma," řekne zničehonic. „A teď už se jí skoro ani nebojím. Stejně je to divný. Jako by se všechen ten život předtím, teda v našem čase, nikdy nestal. Jako by to byl jenom nějaký sen."

„Jo," řekne Antonín. „A všechny ty věci, co jsme tam řešili, nebo to, s čím jsme si lámali hlavu, to je teď úplné nic. Všechno je to směšné."

„Už se tam nevrátíme, že ne?"

Antonín pokrčí rameny.

„Ne, vážně. Vždyť už o tom ani nemluvíme. Nikdo z nás. Vůbec neřešíme návrat, ani nic z toho, co bylo. Jako by ten náš svět vůbec neexistoval."

„Však neexistuje," podotkne on a chladně se ušklíbne. „Ale víš, co je vtipné? Jednou se narodí lidé, takoví věční pochybovači, kteří budou říkat, že evoluce přirozeným výběrem není vědecká teorie, protože se nedá vyvrátit. A jiní jim vtipně odpoví, že nález kostry králíka v prekambriu by ji vyvrátil okamžitě. Chápeš? Co když najdou fosilní pozůstatky lidských teenagerů v permu? Jak se k tomu postaví vědci? A jak různá náboženství?"

„Mně to zas tak vtipný nepřijde."

„A ten stroj času…" pokračuje Antonín, zatímco obtahuje linky. „Kdo ho objevil? A proč ho zabudoval do autobusu a do lodě?"

„Nech toho…"

„Třeba to je nějaký pokus," završí Antonín svoje úvahy. „Možná nejsme v pravěku, ale v nějaké virtuální realitě."

„Já se z toho zblázním," oznámí Iva. „Jdu najít Jeronýma a pak Noru."

„Hm, jo, jasně. Měj se."

Po chvíli se Antonín zvedá, jde k autobusu a šplhá na jeho střechu. Prohlíží složku papírů, do nichž zaznamenal svá pozorování o místní fauně a flóře. Bude z toho encyklopedie jako žádná jiná. Nebo… proč zůstávat při zemi. Bude z toho akademická kariéra. Antonín Drozdík, jediný paleontolog, který to skutečně viděl. Jestli se ovšem vrátí.

Viktor s Michalem jsou na lovu v juře. Simona někde v divočině. Nora s Ivou věší prádlo a kolem nich běhá diictodon. Judita dřímá pod jednoduchým stanem u předního kola autobusu a Alice s Norbertem se starají o oheň. Norbert na Alici zase něco zkouší. Dokonce ji bere kolem ramen. Alici je to nepříjemné, ale neví, jak se vykroutit. Vidí to Nora Augustová, která volá na Alici, aby jí šla pomoct s prádlem. Do toho se ozvou hlasy Tiffany a Natálie. Blonďatá influencerka mluví jasně a nahlas, zatímco Natálie jí odpovídá tichým syčením, určeným jen pro uši své paní.

„Někdy mi z ní praskne hlava," povzdechne si Tiffany, když pošle Natálii pro vodu a sama vyleze za Antonínem. „Pořád mi něco hučí do ucha. Panebože."

Sedne si vedle něho a nahlédne do ilustrací.

„Umíš skvěle kreslit."

„Dík."

„Je vůbec něco, co neumíš?"

„No, já nevím. Třeba hrát basket."

„To tu naštěstí nepotřebujem."

Tiffany se usmívá a zároveň ohlíží přes rameno. Natálie se vrací s vodou a tiše pro sebe kleje.

„Touží po moci, to vidí všichni," řekne Antonín, aniž by vzhlédl od papírů.

„Ať si ji vezme," mávne rukou Tiffany. „Teď, když jsou věci docela v klidu a když máme ty porady, tak už ani necítím, že bych měla něčemu velet. Budu třeba kuchařka. A budu mít klid."

Natálie zastaví u Standy Sadílka, který je na stráži, znuděně obchází perimetr a krátký rozhovor s oktavánkou mu přijde jako vítané rozptýlení.

„A tenhle do mě taky pořád hučí," řekne Tiffany. „Nemůže se přenést přes to, že jsem ho nechala. Proč v tom vždycky chlapi vidí něco víc?"

Antonín pokrčí rameny.

„Tys loni chodil s tou kvintánkou, ne?" začne Tiffany po chvíli.

„S Justýnou? Jo. Ale asi jenom měsíc."

„Jak to?"

„Nevím. Přišla mi povrchní."

„Takžes jí dal kopačky?"

„Spíš jsem jí přestal psát."

„Typický."

Pavel Mareček se přidává k Natálii a Standovi. Něco tlumeně řeší a občas pohlédnou jejich směrem. Trhnou sebou, když se od řeky ozve halekání.

„Něco se děje!" vyskočí Tiffany a po provizorních stupíncích slézá z autobusu.

„Viktore!"

Zraněného podpírá Simona.

„Co se ti stalo?"

„Jenom škrábnutí," zavrčí Viktor a stáhne si kalhoty mokré od krve.

„Ukaž, vyčistím to. Tady si sedni," ukazuje Nora, která přišla i s Ivou a ostatními. „Není to tak zlé, nemusíme to šít. O co sis to udělal?"

„O kámen… když jsme utíkali před tím… před tím dinosaurem…"

Viktor pořád stěží popadá dech. Slavný pokořitel gorgonopsida je bledý hrůzou.

„Přepadl nás… asi to byl tyranosaurus… já nevím…"

„V juře těžko," podotkne Antonín. „Spíš allosaurus nebo jiný teropod z té doby."

„Jaký, sakra, teropod?"

„Masožravý dvounohý dinosaurus," povzdechne si Antonín. „Už jsem ti to vysvětloval."

„A není to jedno, co to bylo za parchanta?!" štěkne Viktor. „Navíc byla tma. Viděli jsme jenom oči, zuby a velké tělo."

Teprve teď si žáci uvědomí, že Viktor je sám.

„Kde je Michal?" zeptá se Tiffany, načež se k Viktorovi vrhne a zatřese s ním. „Kde je Michal? Slyšíš mě?!"

„Zůstal tam," vydechne Viktor a zakryje si tvář dlaní. „Já jsem ho hledal. Několik hodin, přísahám."

„Je to všechno moje chyba," řekne Tiffany zdrceně. „Neměli jsme si s tím zahrávat."

„Co teď?" zeptá se Judita Holečková.

„Musíme pro něho," rozhodne Tiffany, když se trochu vzpamatuje. „Uděláme tým a půjdeme pro něho. Doufám, že nikdo nečachroval s nastavením kánoe. Potřebujeme do přesně stejného času…"

„Neznamenalo by to, že se tam pak objeví dvě lodi?" ozve se Antonín. „V jedné Viktor s Michalem a v druhé ten náš tým?"

Všichni se odmlčí. Přemýšlí nad tím, co právě řekl. Viktor se zamračí.

„Takže bych pak byl dvakrát?"

Z hloučku vystoupí Matyáš Blažek.

„Když jsem studoval ovládání té lodi, došel jsem k tomu, že není možné se s ní vydat do času, ve kterém už existuje. Je to patrně pojistka právě proti tomu, co tady popisujete. Kdo ví, co by se stalo. Možná by to vytvořilo nějakou fyzikální reakci, kterou si neumíme ani představit. Já myslím, že i kdyby to šlo, tak bychom se tomu měli chtít vyhnout. Nebo vy si chcete zahrávat s časovými paradoxy?"

Nikdo ani nedutá, až se slova zase ujme Tiffany.

„Co teda navrhuješ?"

„Jít do času, kdy se Viktor vracel zase k nám," řekne Matyáš.

„V tom případě je pech, žes Michala několik hodin hledal. Kdybys zmizel hned poté, co jste se rozdělili, tak bychom se tam vrátili v tom čase a Michal by nemusel hodiny přežívat v pralese," podotkne Antonín.

„Dej mi pokoj, jo," odplivne si Viktor a vytrhne se Noře. „Naštěstí měl s sebou ten velký batoh se zásobama. Najdeme ho. A já se hlásím do pátracího týmu."

„Já taky," řekne Antonín. „Ne, že by se mi moc chtělo, ale něco o těch zvířatech vím, a to se nám teď může hodit."

„Taky se hlásím," vystoupí Simona.

„Vlezou se do člunu čtyři?" zeptá se Tiffany. „Protože, jestli jo, tak já jdu taky."

Tím všechny dokonale překvapí.

„Ty?" hlesne Nora.

„Mám na tom jakýsi podíl viny. A už jsem tam byla. Chci po Michalovi pátrat."

„A kam se vejde Michal, až se budeme vracet?" namítne Antonín.

„Myslím, že se tam vecpem i v pěti, když se trochu zmáčknem, ta loď není zas tak malá," řekne Viktor.

„Musíme se rychle sbalit a vyrazit!"

„Vlastně nemusíte," řekne Matyáš. „Můžete vyplout třeba za rok, to je přece jedno. Ale jakmile se do té chvíle dostanete, tak máte jen jeden pokus."

„To je pravda," řekne Antonín. „Michal teď o život nikde nebojuje. On totiž teď neexistuje. Začne existovat za sto miliónů let, až se s Viktorem objeví na té řece. Pro nás teď dává větší smysl, abychom se pořádně připravili. Můžeme klidně měsíce trénovat a vynalézat lepší zbraně. Hlavně nikdo nesmí na loďce přenastavit ten čas."

„Přesně překreslím jeho nastavení," nabídne se Matyáš.

„Viktore," přistoupí k němu Norbert, když se žáci rozchází. „Měl bych jít spíš já, ne? Při vší úctě, co vám tam bude platná Tiffany?"

„Já nevím, co když se nevrátíme? Tábor bude potřebovat, abys ho chránil a abys tu lovil."

„Hm, dobře. Jak myslíš."

* * *

„Už mám dost!"

Antonín zprudka vydechne, svalí se k zemi a poslouchá, jak mu buší srdce. Vedle něho klesne do trávy Tiffany.

„Umřu," vyplivne ze sebe, v obličeji úplně rudá.

Napije se z láhve a podá ji Antonínovi.

„Já si dám ještě kolečko," oznámí kolem běžící Simona.

„Já možná dvě!" zamachruje Viktor a oba zmizí v houští, kde pokračuje překážková dráha.

Antonín se protahuje. Už to bude skoro půlrok. Šest měsíců, kdy byla jejich čtveřice zproštěna všech úkolů v táboře. Místo Tiffany většinu času velela Natálie Murová, naštěstí ale spoustu věcí rozhodovala demokratická rada, v níž největší slovo měla Nora Augustová. Místo Viktora a Simony lovili Norbert s Karlem a Alicí. Oni čtyři si sestavili tréninkový plán a od rána do večera na sobě pracovali. Běhali, skákali, šplhali, posilovali a cvičili s oštěpem. Simona se naučila mistrně ovládat pevný luk, který vyrobil Filip Blažek. Cvičili rozdělávání ohně, přežití v divočině a skrývání se v podrostu.

Ubíhaly dny a týdny a oni cvičili a cvičili. Až do zemdlení. Byla to neuvěřitelná cesta: plná únavy a bolesti a chvilek, kdy to všichni chtěli vzdát, ale díky tomu všemu teď Antonín nepoznává vlastní tělo. Je mnohem silnější, rychlejší a obratnější. Je plné dopaminu a připravené se rvát.

„Antoníne?"

„Hm?"

Tiffany už se vydýchala a zase má ten svůj ustaraný výraz.

„Kde jsou asi Agnes a Gottlieb?"

„Kdo ví."

„Vůbec jsme je nehledali. Proč jsme to vlastně vzdali?"

„Protože nechtějí, abychom je našli?"

„Chtěla bych, aby tu byli."

„Já vím. Taky bych to chtěl."

„No jo," povzdechne si Tiffany a pohlédne směrem, kterým běžel Viktor. „Co naděláme. Třeba je najdem později."

* * *

Jdou jako zvláštní procesí, čtyři vyvolení v čele zástupu.

„Kdo tady zatím bude velet?" řekne Natálie, když se výprava zastaví u řeky.

„Pokud přežijeme, vrátíme se asi pět minut poté, co odplujeme," řekne Antonín.

„A co když se… nevrátíte?"

„Dobře. Předávám velení tobě," řekne Tiffany odevzdaně. „Rozhoduj tak, jak bych rozhodovala já. Rozumí tomu všichni? Pokud tu s Viktorem nebudem, tak velí Natálie. A o důležitých věcech se bude hlasovat."

Noře se to očividně moc nelíbí, ale nic neřekne. Natálie se dme pýchou a blýská po ostatních očima.

„Držte se," řekne Norbert a obejme Viktora.

Tiffany se snaží udržet stoickou tvář.

„Buďte radši připraveni s lékárničkou," řekne Antonín. „Objevíme se asi tak do pěti minut. Buďte připraveni na všechno."

Vsoukají se do kánoe. Ve zbrojích na míru, ozbrojeni po zuby. Zablýskne se a oni zmizí. Obecenstvo na břehu řeky čeká půl minuty se zatajeným dechem. Pak ještě minutu. Dvě. Pak půl hodiny. Někteří začínají popotahovat. Iva se rozpláče.

„Třeba se vrátí v jiném čase, mohli se netrefit o pár minut nebo i hodin," navrhne Matyáš.

„Nebo je po nich," pronese Norbert tiše.

„Dobře," řekne Natálie a hrdě se napřímí. „Teď se ale musíme připravit na večerní poradu."

* * *

Chvíli jsou oslepeni zábleskem. Pak si uvědomí, že jsou v husté bažině. Vzduch kolem je těžký. Voda páchne zdechlinami zvířat a hnijícím dřevem.

„To je to místo," vykřikne Viktor vzrušeně.

Vyskočí z kánoe, přebrodí se k břehu a ukazuje na velkou rýhu.

„Tudy jsem táhl loď k vodě. Vidíte, tady v blátě! Jsou tu i moje stopy!"

Pro Antonína je těžké soustředit se. Svět kolem je o tolik jiný než to, co viděl v permu. Husté větve cykasových stromů s čepelovitými listy visí v mocných trsech podél křivě rostoucích kmenů. V dálce je slyšet bzučení velkého hmyzu.

„Antoníne!"

„Jo, už jdu."

Schovávají loď mezi dva velké kameny a vrší na ni listí. Následující postup promýšleli hodněkrát. Jediné místo v blízkém okruhu, ve kterém Viktor nehledal, je systém jeskyní asi dva kilometry jižně. Navíc se dá předpokládat, že by se tam mohl Michal ukrývat před dinosaury a deštěm.

„Bacha!"

Tiffany sklouzla noha, zapadla do bláta a Antonín ji chytil okamžik před pádem do močálu.

„Dík."

„Je tu strašné vedro a vlhko," řekne Tiffany po pár krocích. „Mám pocit, že se upeču."

„Musíme hodně pít," podotkne Antonín.

Na vedro i na husté ovzduší byli oktaváni zvyklí už z permu, ale tam, kde tábořili, bylo spíš sucho, až vyprahlo. V lesnaté jurské oblasti je ještě větší horko, a navíc nesnesitelné

vlhko. Simona vytahuje šíp a zvolna ho přikládá k tětivě. Luk, který nese v dlani, patří do několikáté generace stále se zlepšujících zbraní, které s teoretickou pomocí Matyáše Blažka vyrábí Filip Hubert. Ostatní drží oštěpy, a Viktor navíc velký nůž.

„Michale!“ vykřikne Simona, která šla první a je už u skály, protkané jeskyněmi.

Její hlas se z největší prohlubně vrátí jako slabá ozvěna.

„Musíme dovnitř,“ řekne Viktor a vytáhne z ruksaku první pochodeň.

Celá skupinka vstoupí do vlhkého ticha první sluje. Kroky se odráží od stěn. Z krápníků padají kapky. Odměřují čas.

„Připomíná mi to jeden školní výlet,“ podotkne Antonín. „V kvartě, vzpomínáte? Do těch jeskyní, kde to vlastně bylo…“

„Já jsem čtyřleťák,“ řekne Viktor. „Nebyl jsem v kvartě.“

„Já jo, ale moc si to nepamatuju,“ zamumlá Tiffany. „Myslela jsem na jiný věci a celý výlet jsem protrpěla.“

„Spíš jsi celý výlet byla na mobilu,“ ušklíbne se Simona.

„No jo, a kdo ne? A vůbec, říkali tam tehdy, jak přežít v jeskyních?“

„To pochybuju.“

„Pst,“ zasyčí Viktor a zastaví na rozcestí. „Mám pocit, že jsem něco slyšel.“

„Jako Michala?“

„Já nevím. Jako… kroky.“

Všichni zůstanou na místě. Jsou potichu. Okolo – mimo dosah loučí – je dokonalá tma.

„Kudy dál?“ zeptá se Antonín.

„Tudy, doprava,“ rozhodne Viktor. „Stoupá to nahoru.“

Cesta se klikatí, zužuje a rozšiřuje a cestou je řada odboček. Pochodeň dohoří a zapalují další. Navzdory své vydřené fyzičce začínají být unavení, a navíc se všem začíná v hlavách ozývat dotěrná myšlenka: co když jsme se ztratili?

„Ty jeskyně jsou snad nekonečný,“ povzdechne si Tiffany.

„Oheň jde přímo vzhůru,“ řekne Simona, oči upřené na pochodeň ve Viktorově ruce. „Není tu vůbec průvan.“

„Pochybuju, že je Michal v tomhle labyrintu,“ přisadí si Tiffany.

Dívají se na Viktora, v němž to vře, ale nic neříká.

„Dokážeme se vrátit?“ nadhodí Antonín a otočí se nazpět.

„Snad,“ řekne Viktor. „Ale šli jsme… kolik vlastně hodin? Chcete to absolvovat cestou zpátky? Možná nám nevyjdou zásoby a už vůbec nám nevyjdou pochodně.“

„Ale nevíme, kam jdeme," namítne Tiffany.

„Podle mě jdeme pořád nahoru," povzdechne si Viktor. „Myslím, že vylezeme nahoru na ten skalní masiv. Když už nic, budeme mít rozhled a kdyby dělal Michal oheň, uvidíme kouř."

„Co budeme dělat bez pochodní?" nevzdává se Tiffany.

„Budeme svítit mobily, dokud budeme mít baterky."

„A pak?"

„Co chceš ode mě slyšet?" štěkne Viktor. „Zpátky to nezvládnem! Tak, o co ti jde? Bude ti líp, když řeknu, jaká to byla chyba?"

„Musíme zůstat konstruktivní," řekne Antonín. „Viktor má pravdu. I kdybychom trefili, na cestu zpátky nám určitě nevyjdou pochodně. Musíme rychle dál a nejlépe pořád nahoru. Budeme sledovat, jestli se objeví ten průvan."

Za pár chvil – v dusivém tichu – se ocitají na římse nad propastí. V hloubce pod nimi je jakoby sytější tma a je z ní cítit chlad.

„Půjdu první a natáhnu lano," řekne Viktor.

„Ne, udělám to já," napřímí se Simona. „Mám s lezením víc zkušeností."

Nebrání se a předá jí lano i karabiny. Simona se přitiskne ke zdi, opatrně našlápne na kraj římsy a opatrně postupuje na druhý konec jámy.

„Pozor!" sykne Antonín, když se Simona dostane do nebezpečné situace, kdy jí jedna noha volně visí a jednou rukou se drží pouze konečky prstů.

„Chytejte!"

Už stojí na druhém konci, upevňuje lano a hází jim druhý konec.

„Je tu průvan!" zvolá Viktor, když i s pochodní přejde na druhou stranu. „Musíme jít tady vpravo!"

Naděje jim dodá sílu. Chvíli jdou, pak se plazí táhlou průrvou, nakonec lezou skalním komínem. A konečně vidí hvězdy. Simona obejme Antonína a Tiffany s Viktorem na sebe pohlédnou se značnou úlevou.

„Chce se mi skoro brečet," neudrží se Tiffany. „Jsem fakt ráda, že vidím nebe."

Jsou na vrcholu masivu, jak předpověděl Viktor.

„Pojďte sem všichni!" ozve se Antonín a ukáže do údolí, kde se mihotá oranžový bod. „Je to oheň? Jak daleko to může být?"

„Michale!" vykřikne Simona bez rozmyslu.

„Nemůže tě slyšet," sykne Viktor. „Bude to pár kiláků."

„Musíme tam jít!" vydechne Tiffany a dojde na okraj srázu. „Ale nevím, jak to potmě slezem."

„Neslezem," řekne Simona. „To je sebevražda. Počkáme do rána."

Viktor kývne hlavou a rozhlédne se.

„Měli bychom udělat oheň. Zkuste najít dřevo, ale nechoďte moc ke srázu. Posviťte si radši mobily."

„Co když jsou v okolí nějací dinosauři?" řekne Tiffany, která se teď se strachem dívá do tmy, do které ještě před chvílí chtěla vyběhnout.

„O to větší důvod mít oheň," podotkne Antonín.

* * *

„To byla divná noc," řekne ráno Tiffany.

Viktor už dřepí u ohniště. Vaří kafe, což je malá vzácnost, protože v autobusu bylo jen několik pytlů se zrnky do stroje na espresso.

„V noci, když jsem měl hlídku, jsem měl pocit, že tu něco chodí," zamumlá Antonín a protahuje ztuhlé klouby. „Podél toho srázu."

„Kdo že tu chodil?" otočí se Viktor.

„Ne kdo, ale co. A nevím. Nebylo to velké, ale byl to dravec. Čenichal u vstupu do jeskyně. Mohl to být compsognathus. Možná jich tam bylo víc."

„Compso… co?"

„Malý teropod, něco přes metr na délku."

„Můžeš nám to vysvětlit jako pro blbečky, prosím tě, co je teropod?"

„Specificky tobě to vysvětluji potřetí," řekne Antonín s jistým zoufalstvím v hlase. „Pro naše potřeby je to dvounohý a masožravý dinosaurus. Proboha, žijeme v pravěku už nějaký pátek, člověk by čekal, že si ty pojmy zapamatujete."

„Hele, jasně, dej si pohov, génie, nebo nedostaneš kafe," zabručí Viktor a pousměje se, což je u něj nevídaný úkaz. „A vůbec, v permu raptoři nežijou, ne?"

„Samozřejmě, že ne."

„A v triasu?"

„No, jak se to vezme…"

„No, vidíš. Tak na co by mi to bylo."

„Ptáci jsou taky teropodi. Celý život jsi byl od mala obklopen teropody," rozohní se Antonín.

„No, vidíš, a přežil jsem," prohlásí Viktor triumfálně.

Antonín mávne rukou, pokrčí rameny a vezme si od Viktora plecháček. Pod skalami šumí jehličnaté stromy a nad jejich špičkami plují oblaka.

„Říkals něco přes metr?" ozve se Simona.

„Většina z toho je ocas. Vážit můžou asi jako kočka.“

„Tak to je v klidu, ne?“ řekne Viktor a očistí hrnek.

„Asi jo. Ale jsou tu větší predátoři. Nezapomeň, že ten allosaurus vás napadl teprve včera. Bude tady mít loviště, možná i rodinu.“

„Myslím na to,“ řekne Viktor, vstane a hodí přes rameno batoh.

„Co budeme dělat, když je potkáme?“ nadhodí Tiffany.

„V prvé řadě se skrývat. Nejlépe ve vodě, v dutině stromu, v močálu… někde, kde nás neucítí nebo aspoň neuvidí. Utíkat nemá smysl, jsou mnohem rychlejší. A bojovat… no, cvičili jsme, ale radši bych se tomu vyhnul. Je to trochu jiná, ehm… váhová kategorie.“

„Toho gorgonopsida se taky všichni báli.“

„Ale tady nemáš autobus, abys je přejel, že ne? Viktore, je to vážná věc…“

„No jo. Tak jdem?“

Pomalu sestupují po skalní stěně do údolí, které se zdá větší s každým krokem. Postupují lesem, oštěpy, nože a luk neustále po ruce, oči těkající od stínu ke stínu.

„Tady! Pod tím převisem!“

Simona se zapomene a vyběhne dopředu.

„Počkej!“

Dorazí za ní do malé prohlubně, v níž jsou zbytky ohniště.

„Vida ho, zálesáka,“ zasměje se Viktor, když prohledá tábořiště. „Dobře se tu zařídil. Něco i ulovil, podívejte.“

„Ulovil želvu. Asi támhle z té řeky. Každopádně to je dobře, ušetřil si zásoby.“

Antonín otočí zbytky zvířete. Pak si všimne něčeho pod plochým kamenem. Vytáhne kus papírku, rozloží jej a přiblíží k očím, v tu chvíli se však ozve Simona. Ukazuje k houští.

„Komposto… cosi…“

Postaví se k ní. Pohlédnou stejným směrem a strnou. Tiffany se ani nehne, Viktor se krčí a chystá k boji. Simona pomalu zakládá šíp. Na kraji lesa jsou dva draví dinosauři. Mají asi dva metry na délku, na výšku sahají oktavánům po pás. Tlama vypadá zbarvením jako kachní zobák, ale jasně jsou v ní vidět ostré zuby. Zbytky těl mají tvorové pokryté popelavým peřím, včetně honosných ocasů, kterými kmitají ze strany na stranu.

„To nejsou compsognathové,“ řekne Antonín. „Spíš ornitolesti. Nebo jiní célurosauři.“

„Cožeto?“

Dinosauři – podobní ptákům – trhají hlavou, naklání ji nalevo a napravo, koukají levým a hned zas pravým okem. Antonínovi na chvíli připomenou slepice, které u babičky krmil jako malý. Jenže tyhle slípky jsou trochu větší a preferují čerstvé maso.

„Mám střílet?“ zašeptá Simona.

„Počkej,“ řekne Antonín.

Viktorovi se v ruce zablýskne nůž. V tu chvíli se křoví zavlní a objeví se hlava dalších dvou členů smečky. Poslední příchozí, o něco statnější ornitolestes, vydá syčivý zvuk.

„Podle mě chtějí ustoupit…“ začne Antonín, ale v tu chvíli zadrnčí tětiva.

Tři malí teropodi se rozprchnou. Čtvrtý se zapotácí, protože šíp mu vytrhl kus masa z boku. Světlé peří je plné krvavých skvrn. Dinosaurus vydá zvuk jak poplašená husa a běží k nejbližšímu stromu, u kterého se skácí k zemi.

„Pročs to udělala?“ vydechne Antonín.

„Jídlo.“

„Budou se mstít, nebo co?“ otočí se Viktor.

„Copak já vím,“ rozčílí se Antonín.

„Musíme zmizet,“ promluví konečně Tiffany. „Vezmeme ho a jdem.“

„Ale kam?“

„K tam těm horám,“ ukáže Antonín a zamává ostatním před obličeji papírkem. „Michal nám tady nechal vzkaz. Poslouchejte: Viktore, viděl jsem tvůj oheň. Nemůžu tady zůstat, ten velký dinosaurus tady pořád šmejdí. Půjdu k těm horám na západě.“

„Sakra! To je vůl…“ uleví si Viktor. „Teď ho budem nahánět.“

„Náhodou, já myslím, že je génius,“ řekne Antonín a ukáže západním směrem. „Vidíte ty pláně? A tam ty malé tečky? Máte někdo ten dalekohled?“

Podají mu triedr. Chvíli do něj kouká a zasměje se.

„Jak jsem si myslel. Táhnou tudy velcí sauropodi.“

„A proto je Michal génius? Nechápu…“ škrábe se Viktor na hlavě.

„Allosauři si na ně netroufají. Když budeme u nich, tak na nás nezaútočí. Michala to muselo taky napadnout, jestli je tu ráno viděl.“

„No, dobře. Tak poklusem vpřed!“

* * *

„Myslím, že to jsou brachiosauři,“ řekne Antonín a stěží skrývá ohromení.

I ostatní zastavují v němém úžasu. Při každém rozvážném kroku duní země a kdo si je chce prohlédnout, musí pořádně zvedat hlavu a otáčet krkem.

„Nejsou to největší dinosauři vůbec?“ špitne Tiffany.

„Úplně největší ne, ale rozhodně jsou na předních příčkách.“

„Nezaútočí na nás?“

„Ani o nás neví," řekne Viktor. „Ale Michal tu není."

„Možná šel s jiným stádem. Ale jdou stejným směrem. Určitě někam, kde je voda, bezpečí a dost jídla. Pro tyto tvory je migrace životním posláním a doslova si předávají znalosti o trasách z generace na generaci. Jako třeba sloni."

Viktor ho vnímá jen napůl. Sleduje obří tělo, čtyři nohy jako statné stromy, na dlouhém krku umístěnou hlavu a kymácející se ocas.

„Tak pojďme s nimi. Ale budem si držet uctivý odstup."

* * *

„Vidíte to? Na obloze?"

Antonín ukazuje směrem k nebi, teď zbarvenému západem slunce. Zlatými paprsky prolétává několik siluet s velkými křídly.

„Pterosauři," řekne Antonín. „Rád bych je viděl z blízka."

„Jsou fakt obří! Žerou lidi?" zeptá se Simona.

„Nemyslím si, že – z logiky věci – někdy jedli člověka, ale ano, jsou masožraví."

„Tak to je nechcem vidět zblízka."

„Moje řeč," přisadí si Tiffany, která doposud pozorovala brachiosauří mládě, které je velké asi jako nosorožec a drží se neustále blízko matky.

Mladí brachiosauři odpočívají ve stínu stromů, ti starší ještě hodují na listech. Dva velcí jedinci stojí bokem na stráži.

„Co je to pořád za smrad? To se nedá vydržet," povzdechne si Tiffany a přetáhne si přes ústa a nos lem trička.

„Co jste čekali," řekne Antonín. „Brachiosauři váží až třicet pět tun. Zkuste si spočítat, kolik denně vytvoří methanu a kolik, ehm… stolice."

„Fuj," podotkne Simona.

„Podle některých teorií tím dinosauři způsobovali skleníkový efekt. Jako v planetárním měřítku. Chápete?"

„Chápu," řekne Tiffany. „Kdyby žili v naší době, Evropská unie by je zakázala."

„Nebo by jim zakázala produkovat methan."

„Můžeme změnit téma, prosím?" ozve se Simona. „A vůbec, nemůžeme jít někam jinam? Aspoň na chvíli? Chtěla jsem upéct ten svůj úlovek, ale v tomhle zápachu nemám vůbec myšlenky na jídlo. Přece nás během té chvilky nesežerou allosauři."

„Tak půjdeme k tomu jezírku, co jsme viděli cestou," řekne Viktor. „Ale dávejte bacha. A nesmíme tam být dlouho, aby nám tihle obři neutekli."

* * *

Simona a Viktor si olizují prsty, Tiffany podřimuje a Antonín zkoumá obrané kosti. Jednu z nich rozlomí a ukáže ji Simoně.

„Vidíš tohle?“

„Co mám vidět? Morek?“

„Medulární kost.“

„Co to je?“

„Tu mají samice k produkci vápníku pro skořápky vajec.“

„Takže…?“

„Takže tohle byla dospělá samice a ten velký byl samec. Ti ostatní, které jsme viděli, byli jejich potomci.“

„Aha,“ řekne Simona výsměšně. „Takže jsme rozbili rodinku, jo? Zabili mámu dětem. To se mi tu snažíš říct?“

„Nesnažím se říct nic.“

„Tohle není safari,“ podotkne Viktor. „Nejsme tu, abychom je obdivovali. Bojujem o život. A jsme oproti dinosaurům dost v nevýhodě, nemyslíš?“

„Jasně, v poho. Jak říkám, o nic nejde, jen mi to přišlo… zajímavé.“

„Přivedls mě ale na jednu myšlenku,“ řekne Viktor po chvíli. „Včera jsme mezi stromy viděli ta hnízdiště, ne? Nemůžou tam být vajíčka, která bychom mohli sníst?“

„To asi mohli, ale riskujeme pomstu naštvaných rodičů,“ řekne Antonín. „Ale nějaká menší můžeme zkusit. Je v nich spousta proteinů, lipidů i nějaké ty vitamíny.“

„A hlavně… vajíčko jsem neměl tak dlouho… ani nevím, jak to už chutná.“

Viktor se mlsně oblízne, odhodí poslední kůstku a zvedne se.

„Tak jo. Vím, že nás ten smrad štve, ale přenocoval bych radši u našich kámošů brachiosaurů.“

„Souhlasím,“ řekne Antonín. „Bude to bezpečnější.“

* * *

„Ty hory se vůbec nepřibližují,“ posteskne si Tiffany, když s brachiosaury putují už druhý den. „A ani nevíme, jestli tam Michal opravdu bude. A víte, co si ještě říkám? Co když se něco stane s tou naší lodí. Třeba přijde povodeň a odplaví ji.“

Ostatní nic neříkají. Odměřují kroky a zhluboka dýchají. I když se zdá, že se brachiosauři hýbou pomalu, každým svým rozvážným krokem se posunou o několik metrů, proto musí jejich lidští souputníci udržovat vcelku svižné tempo.

„Škoda, že jsme nenašli žádná ta vejce,“ ozve se Viktor po chvíli.

Tiffany zarytě mlčí, naštvaná, že nikdo nereagoval na její obavy.

„Co je to tam?“ řekne Simona a ukáže ke vzdálenému okraji lesa.

Antonín se na chvíli zastaví. Podívá se do dalekohledu a trhne sebou.

„Allosauři!“

„Kolik jich je?“

„Vidím dva.“

Podá dalekohled Viktorovi a ten po chvilce Simoně.

„Netroufnou si na nás, že ne?“

„Snad ne,“ váhá Antonín. „Je to velké stádo. Někdo by musel zůstat pozadu. Nebo by jich muselo být víc. Zaútočili by z více stran, odřízli ty slabší a pomalejší…“

„Z více stran?“ zopakuje Simona a otočí se k druhému kraji lesa. „Tam je jeden taky! Obklíčili nás!“

„Co budeme dělat?“ zašeptá Tiffany.

To už je slyšet frkání a podupování brachiosaurů. Taky si predátorů všimli. Nejspíš ucítili jejich pach. Mnohatunová matka na chvíli zastaví a čeká, až ji doženou mláďata. Oktaváni se drží u nich, takřka na dosah ruky od mladých sauropodů. Mnohem větší strach mají teď z allosaurů.

„Můžeme je, kdyby něco, vůbec porazit?“ zapochybuje Simona, v ruce luk.

„Ne,“ odvětí Antonín lakonicky a zcela bez váhání.

„Škoda, že nemáme pušky,“ povzdechne si Viktor. „Nebo aspoň náš autobus.“

Vidí obrysy velkých teropodů, jak mizí mezi stromy. Žáci i dinosauři ale pořád cítí jejich přítomnost. Ví, že se na ně predátoři dívají. Že je cítí. Že se připravují.

* * *

Krok. Posun. Krok. Nádech. Krok. Výdech.

Sauropodi si v noci nedopřáli oddech, a proto museli dát pochodovat i lidé. Jsou bledí, hladoví, vyčerpaní. Na pokraji kolapsu. Jestli den předtím Simona uvažovala o boji s allosaury, teď ví, že by na něj určitě neměla sílu.

„Tamto mládě zaostává!“ ukáže Antonín.

Všichni se otočí. Asi nejmenší z brachiosaurů, o něco větší než běžný pickup, už nemůže. Výrazně zpomalil. Žalostně bučí. Někteří velcí sauropodi natáčí hlavy, ale pak jdou dál.

„Proč se pro něj nevrátí?“ vykřikne Tiffany zoufale.

„To ho odepsali?“ řekne Viktor.

„Jsou tu!“ křičí Simona.

Útok allosaurů přijde z obou stran. Strhávají mládě k zemi. Sauropod ještě není mrtvý a už žvýkají jeho maso. Od lesa přibíhá podstatně menší allosaurus – zřejmě mládě – a vrhá se na teď už mrtvého brachiosaura, jako by dlouhou dobu hladověl.

Skupinka se dívá – fascinována děsivým výjevem – příliš dlouho. Brachiosauři poodešli dál a jeden z allosaurů, který se už najedl dost, se zvědavě vydává jejich směrem.

„Ke stádu! Rychle ke stádu!“ křičí Viktor.

Simona neudrží nervy na uzdě a vystřelí. Šíp trefí allosaura přímo nad pravé oko, kde mu nechá stěží viditelný šrám. Teropod zatřese hlavou a vyrazí kupředu.

„Neutečem! Musíme se rozdělit! Upoutat jeho pozornost!“ křičí Antonín, když se vzpamatuje.

Jak několikrát nacvičovali, běží každý na jinou stranu. Křičí, mávají rukama, snaží se střídavě přebírat pozornost zvířete a střídavě couvat ke stromům.

„Hej, ty bestie!“

Viktor hodí oštěp zrovna ve chvíli, kdy to vypadá, že dinosaurus skočí po Antonínovi.

„Rychle! Pryč!“

Antonín popadne za ruku Tiffany. Pouští se až mezi stromy a pak jen běží stále dopředu a vůbec se neohlíží.

* * *

Probouzí se živí. Jsou na břehu zurčícího potoka, vprostřed hustého lesa. Omdleli vyčerpáním a leželi tam – nohy ve vodě – kdo ví jak dlouho.

„Tiffany…“

„Tady jsem.“

Posadí se a opřou o sebe rameny.

„Utekli jsme jim?“ ptá se ona slabým hlasem.

„Asi jo. Ale nevím, kde jsme.“

„Já taky ne. Sakra!“ nadskočí Tiffany, ale podlomí se jí nohy. „Simona! Viktor!“

„Určitě taky utekli,“ řekne Antonín, i když tomu sám nevěří. „Jen asi jiným směrem. Nejsi zraněná?“

„Já ne… a do háje!“

Tiffany se zaťatými zuby povytáhne pravou nohavici a odhalí nateklý kotník.

„Vůbec nevím, jak se mi to stalo.“

„Ukaž… Nebude to tak zlé. Asi natažené vazy.“

„Jak to myslíš, nebude to tak zlé?“ rozčílí se Tiffany. „Zavoláme si taxík a pojedem na pohotovost, nebo co?“

„Za pár týdnů to bude dobrý.“

„Posloucháš se vůbec? Za pár týdnů? Potřebujeme hned odsud!“

„Vyrobím ti berle a až si odpočineš, vydáme se dál! Teď si musíme najít úkryt. Podívej se na sklon paprsků. Bude večer. Proboha… leželi jsme tu prakticky celý den.“

„Proboha,“ opakuje po něm Tiffany. „Co teď?“

„Támhle,“ ukáže Antonín na balvan obklopený stromy, na který z jedné strany vede hliněná cesta. „Půjdeme na ten vršek a z jedné strany to zatarasíme větvemi a balvany. Tedy, já to zatarasím. Ty teď musíš sebrat síly, abychom tam došli. Podepřu tě, pojď!“

Tiffany se o něho opře, tiše zaúpí a z očí jí vyhrknou slzy.

„Dobrý!“ sykne. „Jdeme!“

* * *

Antonín obezřetně postupuje lesem. S Tiffany živoří na skále už třetí den. Naštěstí hned ten první se mu – podobně jako předtím Michalovi – podařilo ulovit želvu. Tu už ale snědli a stejně tak většinu zásob z batohů. Ví, že musí ulovit něco nového. Klidně přerostlého pavouka. Cokoliv. Hlavně se sami nenechat sežrat a neumřít hlady. Antonín se vydává do divočiny.

Tiffany byla první den hodně protivná. Pak se pořádně vyspala a Antonín na ní viděl velkou změnu. Najednou se na jejich skále zase objevila ta sebevědomá královna třídy, která chce být nad věcí a řešit problémy jeden po druhém. Zároveň si Antonín všiml, že je Tiffany jiná. Jako by z ní spadla zlatá krusta, kterou nosila ve 21. století a která všechny vábila svým třpytem. Antonínovi se mnohem víc líbí její nové já.

Z úvah ho vytrhne sklouznutí a pád do bažiny. Vykřikne pár sprostých slov a vcelku zbytečné „pomoc“. Sápe se ven, ale tím se noří ještě hlouběji. Propadá zoufalým myšlenkám. Jestli uvízne a utopí se, nejspíš bude mít na svědomí i Tiffany. A jako by toho nebylo málo, na břehu bažiny zastaví eutriconodont, chlupatý předchůdce savců, tak trochu podobný veverce, kryse i šavlozubému tygrovi.

„Tak ty ses mi přišel vysmát?“ řekne hořce Antonín.

Eutriconodont člověka ignoruje. Prochází se po okraji, čenichá, a nakonec slupne velkého brouka. Antonín se olízne. Výjev mu připomněl, jaký má hlad. Kdyby se ráno víc najedl, možná by měl víc síly a snad by se z bahna už dostal.

„Přece neumřu takhle debilně,“ zamručí po chvilce a začne znovu bojovat.

Brzy mu z bláta čouhají jen krk, hlava a jedna ruka. A je to. Bude ze mě fosilie. Jurský teenager. Eutriconodont se nakloní nad jezírko, jako by si chtěl Antonína prohlédnout, v tu chvíli se ale zřítí za ním. Hned se otočí, začne šlapat bláto a postupovat k okraji. Antonín sebere zbylou energii a chytne se zvířete za kožešinu. Protosavec zděšeně zakvičí. Sám už nemůže, ale síla, kterou vynaloží, aby se vydrápal nahoru, postačí k tomu, aby se Antonín dostal do mělčí části. Vyplivne bláto, popadne eutriconodonta a vykutálí se na suchý břeh.

„Díky, to bylo o fous,“ řekne zvířeti, které se mu zmítá v náruči.

Už ho chce pustit, ale zaváhá.

Je na něm dost masa. Měl bych ho zabít. Ale cítím spojení. Spolu jsme bojovali o život. Navzájem jsme se zachránili. Jenže musím přežít a Tiffany musí taky přežít. Promiň mi to, brácho. Fakt, promiň.

Kámen dopadne zvířeti na lebku. Antonín rychle vyskočí, zvedne oštěp, který předtím upustil, a bodne. Je ticho. Do bláta, ve kterém se předtím málem utopili, crčí krev.

* * *

Oheň praská do tmy.

„Už máš ten kotník lepší. Zítra můžeme zkusit nějakou menší procházku."

„Díky."

Obírají opečené maso z kostí.

„Klidně by se teď mohlo stát, že se nenarodíme," řekne Antonín s mastnou pusou a ukáže na ostatky zvířete. „Mohl to být nějaký náš předchůdce. Přemýšlelas nad tím někdy? Jak jsou všichni živí tvorové v jednom rodokmenu, když půjdeš dost daleko? Napadlo tě někdy ve třídě, že s tou dřevotřískou, ze které je tvoje lavice, jsi vlastně do rodiny?"

„Cože, ne, to mě fakt nenapadlo," směje se Tiffany. „Ty jsi fakt magor."

„Stejně je to divné," řekne Antonín po chvilce. „Vzpomínat na školu."

„Jo. Ale ty jsi tady docela jako doma, ne? Chci říct, jak máš rád zvířata a přírodu…"

„Jenže je nemusím vidět tak zblízka," ušklíbne se Antonín. „Ale máš pravdu. Je to něco fascinujícího. Komu se tohle poštěstí?"

„Jestli fakt někdo vynalezl stroj času, tak určitě nejsme jediní. Možná ani první."

„To je asi pravda."

„Antoníne?"

„Ano?"

„Kdyby se tohle nestalo a měli bychom maturitní ples, vyzval bys mě k tanci?"

„Já nevím," ošije se a odloží kost vedle ohniště. „Možná bych se neodvážil. Víš, jak to je."

„Jak?"

„Já nevím. Kluci jako já se někdy tak trochu bojí holek jako ty."

„Jak to myslíš?"

„Nevím, nepřipadáme si pro vás jako dost frajeři."

„Možná byste se někdy divili, kdo je podle nás frajer."

„Možná jo. A ty bys mě k tanci vytáhla?"

„Proč by ne. Myslím, že jo.“

„No, to je asi teď jedno,“ řekne Antonín a přiloží. „Asi žádný ples nebude. Jestli si ho neuděláme u autobusu.“

„To je dobrý nápad. Jestli se vrátíme do permu, tak ho uděláme.“

„Tak jo. Ale neumím moc tančit. Ty jo?“

„Chodila jsem dva roky na latinskoamerické tance.“

„To je třeba ča-ča?“

„Ča-ča je zrovna docela nuda.“

„Ten si pamatuju trochu z tanečních.“

„Vidíš,“ usměje se Tiffany. „Tam jsme museli taky chodit spolu. Moc si tě nepamatuju. S kým jsi tancoval?“

„No, s Justýnou.“

„A jo. Hele, klidně bych tě naučila tancovat. Akorát s tím kotníkem, víš…“

„V pohodě.“

„Ale jsi docela fajn.“

„Fakt?“

„Jo, nejsi blbeček.“

„Aha,“ rozesměje se Antonín. „A to stačí?“

„To je dobrý základ. A taky to není tak samozřejmé, jak by sis mohl myslet,“ řekne Tiffany. „Ale nejde jen o to. Jsi chytrý, zodpovědný a taky odvážný.“

„Teď se budu červenat.“

„Pojď sem, prosím tě.“

„Jako… takhle…“

„Jo, neboj se mě.“

„Já… ne…“

Leží u ohně, líbají se, hladí se a připadá jim, že dusivý prales, ve kterém je vše chce zabít, je najednou někde úplně jinde, že se z toho snu probudili a jsou někde v šatně na maturitním plese a že žijí normální život teenagerů s tím vším, co je na něm hezké.

* * *

Ráno se Antonín probudí jako první. Leží za Tiffany, cítí její vlasy, slyší její dech a poslouchá šumění větví, bzučení velké vážky, praskání v kmenech stromů, hrabání malých synapsidů a… lidské kroky?

Antonín rychle vstane a běží k okraji skály.

„Haló! Tady jsme!“

Má chuť propadnout hysterickému smíchu. Chce se vrhnout ze skály, jen aby je mohl co nejrychleji obejmout. Simonu, Viktora a Michala.

„Našli jsme ho,“ ušklíbne se Simona a dloubne do Michala Myšky loktem.

„A našli jsme i vás,“ odtuší Viktor. „Jak jste na tom?“

Antonín se usměje. Pohlédne přes rameno na Tiffany, ležící opodál.

„Přežili jsme. A chceme domů.“

V. Nora Augustová

Jediná knížka, kterou si s sebou Nora vzala, tedy, když nebude počítat učebnici chemie, je Pán much od Williama Goldinga. Přečetla ji už dvakrát a pokaždé z ní měla větší depresi. Učebnici chemie četla taky dvakrát, ale napodruhé se do toho musela vyloženě nutit.

„Proč sis ji vůbec brala s sebou?“ zeptá se Alice, když spolu obchází perimetr.

„Měli jsme druhý den psát písemku. Nevzpomínáš?“

„Ne. Vždyť je to… já ani nevím. Jak dlouho?“

Nora pokrčí rameny.

„Vedla jsem si kalendář, ale skončila jsem, když to byl jeden celý rok.“

„To jsme asi měli nějak oslavit,“ ušklíbne se Alice.

Obě dívky ustrnou, když v kapradí něco šustne. Hned se zas uvolní. Je to malý synapsid. Příliš drobný na maso či kůži a příliš rychlý, aby jim stál za tu snahu.

„Jsem ráda na hlídce,“ řekne Alice. „Abych řekla pravdu, když vidím Natálii, úplně mi to zkazí den. Nebo Norberta.“

Nora chvíli mlčí. Dívá se na Alici Podšívkovou, která byla vždy známá jako vtipálek a nejpohodovější holka ze třídy. Teď jsou Tiffany, Antonín a další pryč. Nikdo neví, co je s nimi a v táboře tvrdou rukou vládne Natálie. Špinavou práci za ni dělá Norbert, se kterým podle všeho taky spí. Norbert velí Štěpánovi, Adamovi a dalším členům florbalového týmu. A autobus… ten je zas rozdělený na kasty a ta nejvyšší kasta vidí úplně všechno. Jak byla Nora ráda, když Tiffany tak trochu pochopila, že bez špetky demokracie to nebude fungovat. A teď tu velí Murová s Ježkovským a se svými florbalovými pohůnky za zády dělají, co jen dovedou, aby v táboře z Pána much skočili rovnou do románu 1984.

„Co mlčíš, řekni něco,“ usměje se Alice.

„Co mám říct,“ povzdechne si Nora. „Radši držím jazyk za zuby. Jako všichni.“

„Jo, to jo.“

Jdou podél plotu. Mezi stromy je cítit pečínka, kterou připravují v táboře. Nejlepší kusy dostanou Natálie s Norbertem. Pak budou jíst florbalisti. A pak se rozdělí zbytky.

„Filip prý včera vůbec nejedl,“ řekne Alice po chvíli.

„Cože? Je to pravda?“

„Jo. Natálie mu řekla, že nebude jíst, protože se flákal.“

„Co je to za blbost. Nemůže nejíst! Kde to jsme?“

„Tak jí to řekni,“ rozhodí Alice rukama. „Filip mi říkal, že by ho Norbert zmlátil, kdyby si dal kousek.“

„A kdyby mu někdo dal ze svého?“

„Tak dostanou oba."

Nora stiskne zuby. Kdyby tu tak byl někdo, kdo se jim postaví. Tiffany, Viktor nebo Simona. Možná Agnes. Nebo to čekají od ní?

„Slyšíš to?" zastaví se Alice.

Jdou kolem několika stromů za tichým škytáním. Mezi cykasy sedí Iva Puštíková. Má jen šedé triko, tře si paže, aby se zahřála, a po tváři jí tečou slzy.

„Co se děje?" přidřepne k ní Nora. „Kde máš mikinu?"

„Zase zakázali Filipovi dneska jíst. Že prý se večer napil vody, co se v ní vařilo maso. Že prý neposlechl její rozkaz," řekne Iva zlomeně a utírá si oči zápěstím. „Byla jsem Natálii prosit, aby mu dala aspoň trochu, že už je strašně slabý. Noro, vždyť on už předtím málo jedl, bylo mu furt blbě, no, a teď… a teď…"

Ivě není chvíli rozumět. Drmolí, šmudlá si oči a choulí se, jako by měla zmrznout. Alice jí dá přes ramena svou košili. Iva špitne „dík", popadne jeden z rukávů a utře si s ním nos.

„Kde máš mikinu?" zeptá se Nora konejšivě.

„Vzali mi ji," vyhrkne a hlas se jí zlomí. „Oni mě… oni… Natálie řekla, že taky málo přispívám a že potřebujou látku nebo co… oni…"

„Co udělali?"

„Dva kluci mě drželi a Norbert… on ze mě tu mikinu serval… mysleli si, že se bráním, ale já jsem byla jenom tak ztuhlá hrůzou, že to nešlo vyslíct… já už tam nechci! Prosím, ať už nemusím do tábora!"

„Tak a dost!" napřímí se Nora a s narůžovělými tvářemi rázuje do tábora.

„Proč jsi vzala Ivě tu mikinu?" vyštěkne a otočí se na Norberta. „A tobě to není blbý? Není ti hanba?"

Natálie se otočí a zatváří, jako by viděla otravný hmyz.

„Proč ke mně chodíš takhle bez ohlášení a ještě na mě zvyšuješ hlas?" odtuší povýšeným tónem. „Co si o sobě vůbec myslíš?"

„Já?" opáčí Nora, v očích blesky. „Co si myslím já? To jako vážně?"

Nadechne se, že něco řekne, když v tom si všimne, že je obestoupena florbalovým mužstvem. Pavel Mareček, Karel Kříž, Jan Kučera a Bořek Gustavík, který se z nich tváří nejďábelštěji. Dřív v nich jen viděla sportovce, a někteří se jí dokonce líbili. Teď cítí studený dotyk strachu. Ve světě bez pravidel můžou všechno. Můžou holkám udělat mnohem horší věci než jim vzít mikinu.

„Chtělas něco říct?" řekne Natálie skoro ležérně.

„Takhle by to Tiffany nechtěla," řekne Nora tišším hlasem. „Chtěla, aby se všem dařilo dobře, a taky chtěla, abychom se radili u ohně a o důležitých věcech hlasovali."

„Aby se všem vedlo dobře," zopakuje Natálie. „Přesně. O to tady jde, ne? Copak si nevzpomínáš, proč Tiffany vyhnala Agnes?"

„Ale toho přece litovala!"

„Ovšem. Chvilková slabost. Já budu pevnější."

Někteří zvednou oči. Natálie Murová se vždy zaklínala odkazem Tiffany. Takhle by to chtěla Tiffany, vykonávám její vůli, takhle mi to řekla, než odjela, bla, bla, bla. Teď poprvé řekla, že překračuje její stín. Major je mrtev, Napoleon vládne.

„Já tomu rozumím, opravdu," řekne Nora a snaží se znít co nejmírněji. „Musíme všichni pracovat. Nikdo se nesmí flákat. To je jasný. Jo. Ale, Natálie, prosím, zkus pochopit, že tahle atmosféra strachu nás rozhodně nestmelí. Ta nás neudělá silnějšími. A Filip… jak ten bude pracovat, když bude příliš slabý? Přece se jenom napil vývaru, to snad…"

Nora, které vždycky slova naskakovala úplně sama, najednou neví, co říct. Pohlédne k autobusu, u něhož leží na dece Filip. Oči má propadlé, lícní kosti jak dva háky. Sedí u něj Matyáš Blažek, tichý matematik, který se strašně bojí, aby se Natálie nezaměřila na něj. Anna Nováková hlídá bublající kotlík a oči má sklopené… ne, nejsou sklopené, jsou přímo zaryté do země. Tereza Vlasáková si možná myslí svoje, ale urputně přikyvuje vždy, když Natálie otevře pusu. Lucie Šimková s pár dalšími spolužáky se někde skrývají, nechtějí ani být na scéně, když je tak napjatá situace.

Natálie se spokojeně usmívá.

„Noro," řekne s falešnou vlídností. „Je to tak, že bys mi chtěla radit? Mám pravdu? Chceš být můj rádce? Nebo bys mě chtěla svrhnout a velet sama?"

„Nechci velet," špitne Nora.

„Cože? Neslyším tě."

„Že nechci velet," řekne jasněji.

„No, to je dobře. Jenom, jestli ti můžu věřit."

Nora cítí, jak ji opouští smělost. Morální kompas je hezká věc, ale bez kuráže na nic. Florbalisté se jí smějí. I Tereza se směje, křečovitě hraným smíchem, za kterým je slyšet zoufalství a hlas zlomeného člověka.

„Ale budu dneska milosrdná," tleskne Natálie a mrskne po Noře mikinu. „Dej to Ivě. Proč by ne. Za tvoji odvahu."

Teď už se Norbert a pár dalších regulérně rozřehtají. Nora se chce otočit, ale zůstane.

„A co Filip?"

„Co s ním?"

„Umře hlady."

„Neumře, bude jíst zítra. Jestli si to zaslouží."

„Je už hodně slabý."

Natálie se dlouho dívá na Noru. Vidí zelené oči v jemné tváři, vždycky tak hodné oči, ve kterých teď jiskří. Naopak Nora vidí panenky, za kterými je prázdno a chlad.

„Chceš mu dát svou porci?“ řekne Natálie konečně.

„Chci.“

„Tak jo. Můžeš si hladovět pro toho flákače.“

Znovu se rozřehtají a zas rozejdou. Natálie se ale naposled otočí.

„Málem bych zapomněla. Změníme pořadník. Zítra půjdeš na průzkum, velký okruh.“

Nora stiskne zuby. Velký okruh je skoro třicet kilometrů a každý se ho účastní maximálně jednou týdně. Nora byla předevčírem. A když nebude večeřet…

„Máš s tím problém?“

„Vůbec ne.“

Jako tělo bez duše se otočí a jde ke kotlíku. Hlavně se už nemuset dívat na tu nánu, co si hraje na diktátora!

„Už to je?“ zeptá se Anny, která kývne hlavou.

Nabere plnou misku. Masa, mastné vody, vařených kořenů. Jde s ní rovnou k Filipovi.

„Jez pomalu, jinak budeš mít křeče. Nejdřív si dej trochu té vody. Pak kousek masa. Dej si na čas…“

Filip je příliš slabý, aby poděkoval. Jen zacuká koutky a začne srkat vývar. Nora si uvědomí, že musel hladovět nejméně čtyři dny. Dva sám od sebe, protože mu nebylo dobře, dva jako trest. A kdo ví, kolik toho snědl před tím. Tři metry od něj bublá plný kotlík. Masa je dost. Je ho dost i pro Jeronýma. Možná se i něco vyhodí. Je to absurdní.

Nora se ohlédne. Florbalisti už dojedli. Dva z nich se smíchem plivli do kotlíku. Jako úplně poslední ze všech si nabírá Iva. Vyškrabuje trochu ze dna. Kdyby měla Nora další porci, běžela by s ní za ní. Naštěstí vidí, že jí kus kořenu nabídla Alice.

„Tady máš,“ řekne, když přijde za Ivou, předá jí mikinu, svalí se do trávy, pohlédne na pravěké nebe a najednou se jí chce taky brečet.

* * *

„Pročs to udělal?“ škytá Iva.

Je ráno a už se chystali vyrazit. Iva zní bázlivě, utírá si oči velkým rukávem a hrbí se, jako by za svou otázku očekávala výprask. Bořek si ji ani moc nevšímá. Otáčí nad ohněm flákem masa z diictodona, který kdysi dostal jméno Jeroným.

„Je to zvíře. Je to maso,“ odpoví jí temným zahuhláním až po dlouhé chvíli a požitkářsky zuby urve propečený kus, načež se zašklebí. „Když budeš hodná, dostaneš taky. Teda až se vrátíte z výpravy. No, jestli se vrátíte.“

Iva skloní hlavu. Přes slzy vidí na zemi v blátě useknutou hlavu drobného synapsida.

„Pojď," řekne tiše Nora a položí jí ruku na rameno. „Musíme jít."

Iva odejde a Nora se dlouho dívá na Bořka, který má pořád tu násilnickou grimasu.

„Co je?" štěkně na ni. „Chceš mi snad něco říct?"

„Ne, nic," odtuší Nora a otočí se.

* * *

Je to skoro žalostný pohled. Po stezce se plouží hladem oslabená Nora s Filipem, za nimi Iva, oči zarudlé od pláče. Vedle Nory kráčí Judita, která jediná nerezignovala na ostražitost. Kontroluje každý podezřelý zvuk, odhrnuje stěnu kapradin svým kopím a občas podpírá Noru.

„Co kdybychom si tady prostě sedli?" navrhne Iva. „Jak Murová pozná, že jsme to neobešli celé?"

„Pozná, věř mi," řekne Nora. „Navíc, Natálie doufá, že to nedáme. Takže to na truc obejdeme."

„Jak to zjistí?" zopakuje Iva.

„Pst!"

Judita zastaví, odfoukne zrzavý pramen vlasů z čela a napřímí se. Stoupá si na špičky. Snaží se přes kameny a šlahouny vidět do dálky.

„Co je?" zašeptá Nora.

„Slyšela jsem kroky. Asi někde támhle."

Čtveřice ani nedutá. Chvíli je ticho, pak se ozve našlapování a potom už to slyší všichni.

„Něco velkého," řekne Judita a křečovitě stiskne oštěp.

„Tam je! Vidíte ten hřbet?" ukáže Nora.

Iva je bledá jak mramor. Strach ji paralyzuje. Filip působí odevzdaně, jako by snad částečně byl rád, kdyby ho něco přišlo sežrat.

„Gorgonopsid?" řekne Iva.

„Asi ne. Je menší. Ale stejně… začnem opatrně couvat, jo?"

Nora šťouchne do Ivy. Zatahá ji za rukáv. Drobná spolužačka se nechá vést jako ovce. Skupina pomalu couvá, překračuje kořeny a míří ke skalám, které by je před archosaurem mohly ochránit. Judita se ohlíží přes rameno.

„Pozor! Propast!"

Všichni zpomalí, jen Filip zavrávorá, protože se mu podlomí kolena.

„Filipe!"

Judita drží za ruku Filipa, jehož těžiště je už za srázem. Juditu kolem pasu drží Nora. Iva zůstane bezradně stát. Otočí se a spatří mezi šlahouny zubatou tlamu. Vypískne, otočí

se a chce zmatečně běžet pryč. Místo toho vrazí do ostatních, které rozstřelí jak kuželky na bowlingu. Nora ani neví, co se přesně stalo, jen se s ní protočí svět a dopadne na zadek těsně vedle okraje jámy. Ostatní takové štěstí nemají. Ozve se žuchnutí a zaskučení. Nora neví, jestli se podívat do prohlubně, nebo nadále očima hypnotizovat predátora. Velké zvíře naštěstí zafrká a jde jiným směrem.

„Hej! Jste tam dole v pořádku?“

„Jo, asi jo! Jsme tady!“ volá Judita.

Trojice je na dně tmavé prohlubně. Nora si s úlevou všimne, že se všichni hýbou a nikdo nemá nic zlomené.

„Jsou to dobré čtyři metry!“ volá za chvilku Judita.

Šlahouny na stěně propasti se ohnou, když po nich Nora zkouší šplhat. Je to marné. Některé se přetrhnou, jiné jí vyklouznou.

„Vydržte! Něco najdu!“

Nora pobíhá kolem jámy a zkouší dolů spouštět větve z jehličnatých stromů. Jsou však buď příliš krátké nebo tenké. Do toho začíná pršet.

„Něco vymyslím!“ zavolá do jámy.

Déšť pořád sílí. Provazce vody se rozstřikují na větvích. Z jámy se stává mokrý hrob. Je těžké se udržet kluzkých zdí a šlapat vodu jde ztěžka kvůli kořenům a omezenému prostoru.

„Noro!“ vypískne Iva.

„Snažím se!“

Mokré oblečení je táhne dolů a síly rychle ubývají. Filip se tak tak drží nad hladinou. Ivě kouká jen obličej a neustále prská vodu, která jí proudí do pusy a nosu. Nora je úplně zmáčená a začíná propadat zoufalství. Jestli se utopí, je to moje chyba. Nikoho jiného. Moje!

Konečně najde dost velkou větev. Zvedne ji, otočí se a chce zabrat, aby ji táhla za sebou, když se do hučení deště ozve zavrčení a Nora spatří kapky, jak se rozstřikují na nozdrách a tlamě velkého zvířete. Čelist chňapne do prázdna. Archosaurus vztekle dupe po větvích a obrací se. Nora uběhne několik kroků a ucítí pod sebou prázdno. Pak je všude voda. Až po chvíli si uvědomí, co se stalo.

A je to. Hůř to dopadnout nemohlo. Zklamala jsem.

„Noro! Dýchej!“

Přidržuje ji nad hladinou Judita, která se drží trčícího kamene. O rameno se jí opírá Filip a vedle něj se plácá Iva. Všichni jsou na pokraji vyčerpání.

„Filipe!“

Zdá se, jako by to vzdal. Všechno to ponížení, hladovění a žití ve strachu, pocity zbytečnosti a nepředstavitelná únava, to vše jako by se před ním předestřelo spolu s neodbytnou myšlenkou: nebude lepší to vzdát? Pouští se a mizí.

„Kde je?!“ křičí Judita a zbytečně se ho snaží nahmátnout v kalné vodě.

Málem se přitom pustí šlahounu.

„Drž Ivu,“ řekne Nora, vyplivne vodu, která jí pořád šplíchá do úst, a potopí se.

Jako by se nořila do husté kaše. Cítí tu odpornou, mazlavou, studenou vodu všude.

Nemůžu ho najít. Déle už dech nezadržím. Musím se nadechnout. Prostě musím!

Na okraji vědomí roste temno. Za chvíli nebude nic.

Konečně obejme vychrtlého kluka. Snaží se odrazit ode dna, ale nemá sílu, aby se tam dostali oba. Filip se pohne. Bleskne mu další neodbytná myšlenka: nevzdávej to! Oba se odrazí ode dna a za chvíli sípavě lapají po dechu.

„Větev! Tady!“

Judita ukazuje na masivní kus dřeva, který jim někdo neznámý podává. Judita se drápe nahoru a pomáhá Filipovi. Nora přeplave k Ivě a podpírá ji.

„Šplhejte!“

„Nemůžu,“ vydechne Iva a přivře oči a Nora cítí, že dívka, kterou drží nad vodou, už opravdu nemá síly.

Naštěstí je hladina už tak vysoko, že se můžou dotknout dlaní ostatních.

„Pojď! To dáš! Musíš!“ křičí Nora Ivě do ucha.

Konečně jsou všichni ve zmáčené trávě. Je jim zima do morku kostí, svaly se jim chvějí vyčerpáním a nemůžou popadnout dech. A nad nimi bledá tvář s havraními vlasy.

„Agnes?“ zašeptá Nora, než ji mdloby přenesou k horečnému spánku.

* * *

Čtveřice se na sušené maso vrhla, jako by to byl dar z nebes.

„Jezte pomalu, vypadáte strašně,“ řekne Agnes a přiloží do ohně.

„Gottlieb tu není?“ rozhlíží se Nora. „Nenašel tě?“

„Našel mě. Ale odešel. Je to delší příběh.“

„Jak jste vůbec přežívali?“ zajímá se Judita.

„Člověk se to naučí, nebo umře. Tady v lese jsou věci prostě takhle jednoduchý.“

Agnes rozhrábne popel. Nora si všimne, že z té gothičky, co seděla vždy se sluchátky v koutě, zbyly už asi jen ty uhrančivě černé vlasy. Agnes hodně zesílila a má skoro atletickou postavu. V jejich očích je místo rebelie tichý stoicismus.

„Ale proč jste od nás šli pořád dál?“ zeptá se Nora. „Hledali jsme vás, ale vždycky našli jen stará tábořiště a stopy.“

„Ona mě Tiffany chtěla vzít zpátky?“

„Litovala toho,“ řekne Nora, načež je Agnes zase sama sebou, když se sarkasticky ušklíbne a cosi si zamumlá pod nos.

„Každopádně teď velí Natálie.“

„Murová?“ zvedne Agnes hlavu. „No, bezva.“

„Je to horší než za Tiffany. Ta se mimochodem ztratila. I se Simonou, Michalem a Viktorem. A s lodí, která cestuje časem.“

„Aha. Čím dál lepší. Asi už se nedivím ničemu.“

Na chvíli se odmlčí. Pohlédnou k Ivě, která spí docela pokojně, a Filipovi, který sebou ze spánku všelijak trhá. Agnes se k němu přisune a položí mu dlaň na čelo.

„Úplně hoří. Mimochodem, ten je fakt kost a kůže.“

„Za to může Natálie.“

Nora zlostně kopne do kamene, který odletí přes okraj skály a zarachotí kdesi dole. Judita sedí mlčky, dívá se na ni a žvýká maso. Nikdy neviděla tu usměvavou světlovlásku tak rozzlobenou. I Nora se změnila. Všichni se změnili. Opadalo z nich to hezké, to škaredé, to zbytečné a veškeré pozlátko. Zbyly jen zuby a drápy a morálka na vratkých nožkách.

„Co budeme dělat?“ řekne Nora, když přestane zlostně chodit tam a zpět, přistoupí k Filipovi a klekne si vedle Agnes.

„Já nevím, ale něco udělat musíme. A rychle.“

Nora mu otře čelo.

„Musíme zpět do tábora,“ řekne. „Potřebuje léky. A nějaký vývar. Nemyslím si, že by byl schopen kousat.“

„Zvládne vůbec cestu?“ pochybuje Judita.

„Musí.“

„Tak to se asi rozloučíme,“ napřímí se Agnes.

„Neblázni,“ pohlédne na ni Nora. „Přece tady nebudeš sama v lesích. Patříš mezi nás. Potřebujeme tě. A Tiffany tě neměla nikdy vyhánět.“

„Vzpomínám si, že ses mě tehdy zastala. Díky.“

„Jo. Tak teď pojď s námi.“

„Já nevím.“

Agnes jde k okraji srázu a kouká na vrcholky jehličnanů.

„Co vůbec znamenaly ty runy a nákresy?“ zeptá se Nora. „Proč na nich bylo svítící zvíře? A kde je Gottlieb?“

„To nevím,“ řekne Agnes pozvolna. „Víte, zpočátku jsme horko těžko přežívali. Pak jsme se ale naučili lovit a bojovat s přírodou a vyrobili jsme si zbraně, oblečení, přístřešky, dokonce i pasti. Byli jsme dobrá dvojka. A pak se stala ta divná věc.“

Odmlčí se a vrátí k ohni.

„Jednou v noci jsme se vraceli z lovu a Gottlieb se mi ztratil ve tmě. Když jsem ho našla, stálo proti němu zvíře. Takové to býložravé, bachraté a na čtyřech nohách. Jako prase zkřížené s varanem.“

„Scutosaurus?“

„Nevím, možná. Ale celé zářilo – tak nějak fialově – a nejvíc jeho oči. Ta potvora odešla a my jsme šli do tábora, ale s Gottliebem bylo něco jinak. Přestal se mnou mluvit. Jako by nevnímal. Pořád ho to táhlo někam daleko do lesa. Po nocích se toulal na stezkách, kterými táhnou stáda. A nakonec mi utekl úplně. Zrovna tady z tohohle srázu jsem ho akorát viděla v dálce, jak jde pryč. A před ním…“

„Zářící scutosaurus,“ vydechne Nora.

„Jo. Přesně ten. Běžela jsem za nimi, ale než jsem sešplhala ten blbý svah, tak byli za řekou a pak už jsem neviděla je ani jejich stopy.“

„Ty kresby dělal on?“

„Ty jsem dělala já, když jsem ho hledala. Myslím, že jsem tu fialovou záři párkrát viděla v dálce. Vždycky za hodně tmavých a tichých nocí. Kreslila jsem to asi proto, že jsem vám o tom chtěla taky nějak říct.“

„A k tomu jsi dávala svou runu,“ dodá Nora.

„Jo. Asi jsem to brala jako takový podpis.“

„Proč ses nikdy nevrátila?“

„Copak já vím, jestli byste mě přijali? A jestli byste se mnou dál hledali Gottlieba?“

„Musíš se s námi vrátit,“ řekne Nora rezolutně. „Prosím. Vrať se s námi. Slibuji, že ho najdeme spolu.“

„Ty slibuješ? To na tebe Murová tolik dá? Myslela jsem, že se nemáte rády.“

„Takhle to dál nejde,“ zaplanou Noře oči. „To šílenství v táboře musí skončit! A ty nám s tím pomůžeš, jasně? Tys byla vždycky ta odvážná.“

„No, nevím.“

„Tak jdeš?“

I Judita se na ni dívá prosebně. Iva se probouzí a mžourá do nadcházejícího večera.

„No, tak dobře," hlesne Agnes a posadí se. „Ráno vyrazíme. Teď pojďme Filipa něčím přikrýt."

* * *

Cesta se zdá být nekonečná. Většinu času Agnes s Norou nesou nebo táhnou Filipa na provizorních nosítkách. Občas se některá z nich prostřídá s Juditou, přičemž všechny tři nervózně pozorují Ivu, která se šourá za nimi, zakopává o větve a vypadá to, že se pod ní každou chvílí podlomí nohy.

„Chci přestávku," ozve se tichým hlasem.

„Měli jsme ji před asi půl hodinou," otočí se Agnes.

Nora zkontroluje Filipa.

„Není na tom dobře. Není čas odpočívat. Stejně už to není daleko."

Za chvíli jsou opravdu už ve známých lesích, vidí prošlapanou stezku a kůly na krajích tábora. Místo úlevy na ně ale dopadne napětí.

„Něco je špatně," řekne Judita. „Ani tu nejsou hlídky."

„Slyším nějaký pokřik," podotkne Nora.

Zrychlí. U autobusu se něco děje. Pokládají Filipa k ohništi a běží k rozruchu. Před autobusem stojí v obranném půlkruhu Pavel Mareček a Karel Kříž s dalšími florbalisty. Mají kamenné výrazy, jen Bořek Gustavík se zlověstně šklebí. Hlídají vstup do vozidla. Tereza Vlasáková s Lucií Šimkovou sedí u ohně v objetí a hlasitě naříkají.

„Co se stalo?" hlesne Nora, když doběhne k Pavlovi.

Vysoký mladík pokrčí rameny.

„Pusťte mě tam!"

Kluci se semknou jako v blbé parodii na nějakou hradní stráž.

„Co se to tam…"

To už jsou u ní Judita s Agnes. Judita zaváhá, ale Agnes se hned vecpe mezi ně. Florbalisti zavrávorají, nechají ji projít a vzniklou mezerou proklouzne i Nora. Vyběhnou po schůdcích do busu, kde se na místě řidiče choulí Alice Podšívková.

„Jsi v pohodě?"

Nora jí odhrnuje vlasy. Alice má podlitinu pod levým okem.

„Norberte, ty sráči, kde jsi?!"

Divoce se rozhlédne a je tak rozohněná, jak ji ještě nikdo nikdy neviděl. Dokonce i Agnes před ní ustoupí.

„Tam jsou!" ukáže Agnes a jde Noře v patách k zadním sedačkám.

„Ty hovado!"

Nora dá dvě rány do paže sportovce, který má složenou hlavu v dlaních a tiše škytá. Úderů si ani nevšimne.

„Teď ti je to líto, jo? Ty hovado, ty…“

„Noro,“ řekne Agnes tiše, ale naléhavě.

„Co…“

Otočí se a spatří Standu Sadílka. Leží na sedačce, obličej rozbitý k nepoznání. Nedýchá. Je bílý a Nora na něj ani nemusí sahat, aby věděla, že bude úplně studený. Nad mrtvým tělem stojí Natálie. Ta jediná nevypadá zdrceně. Hledí na Noru prázdnýma očima, ve tváři výraz sfingy. To už jsou tam její pohůnci. Pavel odtahuje Noru, Karel zápasí s Agnes. Honza vepředu pomůže Juditě vyvést Alici z autobusu.

„Nech mě být! Nech mě, sakra!“

Nora do Pavla několikrát kopne. Nakonec se svalí do trávy, po čtyřech se přesune ke křoví. Chce zvracet, ale nemůže. Chce brečet, ale taky nemůže. Chce vybuchnout, chce ten hněv, který v sobě nikdy nepoznala, směrovat na autobus, aby celý shořel a v něm i všechny ty zrůdy, které měla za své spolužáky.

„Noro…“

Málem se ožene a trefí Matyáše Blažka. Přiskočí k ní Agnes a stiskne jí ruce.

„Co se stalo?“ řekne, když se uklidní.

Matyáš chvíli váhá a pak mluví tiše a z každého slova je cítit jeho strach.

„Norbert obtěžoval Alici. Nějak ho praštila, nebo co, nevím, pořádně jsme to neviděli. Pak u toho najednou byla Natálie a strašně se zajímala. A řekla cosi ve smyslu, že je Norbert věrný bojovník – nebo tak něco – a že si zaslouží odměnu – a bla bla bla – a přikázala ještě Kučerovi, aby mu pomohl Alici odtáhnout do autobusu a aby hlídal vstup.“

„Znásilnil ji?“ zeptá se Agnes přímo a Nora cítí po celém těle husí kůži.

„Nemyslím si,“ zakroutí Matyáš hlavou. „Hned za nimi šel Standa. Mlátil se s nimi s oběma a já… já neměl vůbec odvahu mu jít pomoct. Já…“

„Na to teď kašli, akorát bys dopadl stejně,“ položí mu Nora ruku na rameno. „Nic si nevyčítej. Co bylo dál?“

„Já ani nevím, dělo se to všechno uvnitř. Přemohli ho a Natálie dala rozkaz. Prý ať ho jeden drží a druhý mlátí. Zabili ho, že jo? Je mrtvý?“

Nora kývne hlavou. Po tváři jí tečou slzy. Vztek se mění na smutek a lítost. Teď opravdu přišli o nevinnost. Teď přišli o dětství. Teď zradili sami sebe. Je tu první mrtvý. A nezabil ho gorgonopsid. Nezabily ho nemoci, hlad ani žízeň.

„Alice, jak jsi na tom?“ otočí se k dívce, kterou přivádí Judita.

„Dostala jsem loktem, jak se prali. Je to vlastně moje…“

„Neříkej to! Opovaž se to vyslovit!“ vypění Nora. „Jestli řekneš, že to je tvoje chyba, tak se fakt naštvu.“

„Promiň.“

„Nech toho, neomlouvej se mně ani nikomu jinému. Není to tvoje chyba. Ani tvoje, Matyáši. Jenom jejich. Těch sráčů v autobuse a před ním.“

„Otázka je, co s tím uděláme,“ odtuší Agnes.

Z autobusu se ozývá křik. Norbert se sám od sebe rozeřval zoufalstvím. Nechtěl ho zabít. Ale stalo se. Je vrah. Nikdo mimo autobus ho nemíní litovat.

„Co s tím uděláme?“ opakuje Agnes.

„Musíme se postarat o Filipa,“ řekne Nora. „A o Alici i o Ivu. Kde jsou ty léky?“

„V autobuse, kde jinde,“ odtuší Judita. „Určitě nám je Natálie vydá…“

Nora neposlouchá. Zvedne se a rázuje zase k florbalistům na stráži. Za ní pospíchá Agnes.

„Zadržte je! Dál ani krok,“ ozve se Natálie, jejíž tvář se objeví ve dveřích. „Jestli půjdou dál, jestli mě nebudou poslouchat, budou považováni za zrádce.“

„A taky nás umlátíte k smrti, nebo co?“ vykřikne Nora.

Od ohně se ozve výkřik. Tereza pevně drží Lucii.

„Byla to nehoda. Ne na můj rozkaz.“

„Nechtěl jsem ho zabít, nechtěl jsem to, já jsem to tak nechtěl…“ ozývá se drmolení z autobusu.

„Natálie, prosím,“ řekne Nora a pokusí se znít co nejmírněji. „Potřebujeme léky pro Filipa. Možná i pro Ivu. Dej nám léky a my půjdeme stranou a zmizneme ti z očí.“

„Mám vám dát svoje léky?“ zašklebí se Natálie. „Abyste šli bokem a plánovali, jak mi vrazit nůž do zad? Máš mě za šílenou?“

„Tvoje léky? Ty už snad byly v buse, ne?“

„Ale teď jsou moje!“ vykřikne Natálie jako smyslů zbavená. „Celý tábor je můj! A vy mě budete poslouchat!“

„Proč ji posloucháte?“ otočí se Nora ke klukům. „Proč? Co z toho máte? Myslíte, že by to takhle chtěla Tiffany? Nebo Viktor? Nebo z věrnosti k Norbertovi?“

Někteří členové florbalového týmu se ošijí. Dívají se po sobě a probíhá mezi nimi rozhovor beze slov. Jen Honza Kučera se ani nehne. Jak by taky ne, má ve Standově smrti prsty stejně jako Norbert.

„Kdo zradí a vystoupí z řady, toho zbytek zmlátí a rozdělí si jeho porce jídla,“ rozkáže Natálie, načež zase pohlédne k Noře a Agnes. „Vidím, že sis přivedla i vyhnanou zrádkyni. Kdo teda je víc věrný vůli Tiffany? Já, nebo ty?“

„Tiffany toho přece litovala…“

„Ticho! Mlč! Nedám vám žádné léky! V táboře bude pořádek! A jestli kvůli tomu musí umřít další, tak klidně!“

Na Pavlovi je vidět, že by nejradši z řady odešel a pomohl Noře s Agnes, ale zároveň se bojí, že ostatní zůstanou Natálii věrní a opravdu ho seřežou.

„Vidělas to?“ řekne Agnes polohlasem, když jsou dost daleko a dávají Filipovi mokrý obklad. „Vidělas ty jejich výrazy? S chutí by Natálii vrazili tu kudlu do zad, přesně jak o tom mluvila. Jenže se bojí, že v tom budou jediní. A bojí se na tom i domlouvat. Představ si to: jeden řekne druhému: pojď, svrhneme ji. A ten druhý třeba půjde a udá ho.“

„Taky mě to napadlo,“ povzdechne si Nora. „Nevěří si mezi sebou a nevěří sobě. Neví, co by se dělo, tak radši poslouchají Natálii s Norbertem.“

Filip zakašle. V obličeji je úplně rudý.

„Ty léky potřebujem,“ řekne Agnes.

Alici tečou po tvářích slzy jako hrachy. Judita ji objímá z jedné strany a Matyáš z druhé. Iva leží v polospánku vedle Filipa.

„Někdo je musí vést,“ prohlásí Agnes, oči upřené k Noře.

„Já? Nesmysl,“ zachvěje se ona. „Přece mě všichni znáte. Pořád ležím v knížkách. Nemám ráda vzrušení. Já nejsem bojovnice. To jsi ty, Agnes.“

„Já jsem tu teprve pět minut.“

„Ne, myslím to vážně, Agnes. Postavila ses Tiffany a dokážeš se postavit i jí. Jsi silná, mnohem silnější než já.“

Agnes chvíli žvýká větvičku. Přemýšlí. Dotýká se Filipa, který přímo žhne.

„Tak jo, pokusím se o převrat,“ řekne a udeří dlaní do země. „Judito, Matyáši, pojďte se mnou. Nejmíň půlka z těch kluků půjde s námi. Pochybuju, že budou chtít dál poslouchat tu blbku. Jenom to někdo musí začít. Ukázat, že se nemusíme bát!“

Planou jí oči. Popadne oštěp. Prudce vstane. A v tu chvíli pohlédne vzhůru, podlomí se jí nohy, protočí se a padá k zemi. Na poslední chvíli ji zachytí Pavel Mareček, který zrovna šel k nim.

„Co se děje? Proč omdlela?“

„To nevím,“ zvedá se Nora. „Agnes? Co ti je?“

Pokládají ji na zem. Chvíli leží, pak si klekne. Je bledá a trochu i zelená a po chvilce začne zvracet.

„Sakra, Agnes, jestli budeš i ty nemocná… ty léky potřebujem…“

Nora pohlédne na Pavla, v očích odhodlání.

„Kdo ještě půjde s námi?“

„Jak to myslíš?“

„Nedělej, že nevíš. Proč jsi za námi vůbec šel?“

Pavel zbledne, ale zároveň pevněji stiskne oštěp.

„Myslím, že Karel. A ještě Štěpán.“

„Nikdo další? Co Lukášové?“

„Ti jsou věrní Natálii,“ zakroutí Pavel hlavou. „Jsou to magoři. A největší magor je Bořek, mlátil ho spolu s Norbertem a ještě z toho měl radost. Když už jsme u toho, taky na sebe nejsem pyšný…“

„Na to teď kašli. Co Adam s Honzou?“

„To jsou Norbertovi kámoši.“

„No, dobře, přiveď Štěpána a Karla, vymyslíme útok.“

„Zvládnem to?“

„Musíme.“

„Já s tím neumím,“ oznámí Matyáš, když dostane oštěp do ruky.

„A já snad jo? Budeš stát vzadu. Když na tebe někdo z nich půjde, bodneš ho do nohy. Jasně? Ivo? Haló, jsi vzhůru?“

Dívka se protáhne a posadí vedle Filipa.

„Ivo, prosím tě, musíš dávat bacha na Filipa a Agnes, jo?“

„Tak dobře.“

Nora popadne oštěp. S Juditou a Matyášem míří k Pavlovi, který mezitím sehnal Štěpána s Karlem. Natálie vycítí, že se něco děje a rychle svolá svoje lidi. V táboře je chvíli chaos. Všichni se rychle domlouvají, popadají zbraně a běhají z místa na místa. A pak, úplně zničehonic, jakoby zkameněli, se v táboře zastaví čas.

Dvě linie stojí proti sobě. K Noře s Juditou se připojila Alice a za ní hned Lucie s Terezou, oči stále lesklé od pláče. Matyáš se choulí za Pavlem, Karlem a Štěpánem. A na druhé straně Natálie s Annou Novákovou, z níž si udělala osobní služku, s Adamem, Bořkem, Honzou, stále bledým Norbertem a oběma Lukáši.

„Takže takhle to bude?“ řekne Natálie a odplivne směrem k Noře. „Tyhle vyvrhele sis přitáhla, abys mě zradila?“

„Ti, kteří tady jsou se mnou, už nechtějí žít v té tvojí totalitě,“ odvětí Nora.

„Takže bude masakr.“

Většina florbalistů nastaví oštěpy hroty dopředu. V tu chvíli je zamrazí. Tohle tu ještě nebylo. Mají opravdu jít a vrazit ten ostrý konec do těla spolužáka? Mají mu prorazit plíci, ledvinu, střeva nebo nějakou tepnu? Tomu, od koho si kdysi kopírovali taháky na písemku z chemie? Nikomu se moc nechce.

„Nemusí být žádný masakr," řekne Nora.

„Myslím, že musí," odsekne Natálie a mávne rukou. „Zničte je!"

Nikdo se moc nehýbe. Jen se ošívají.

„Opravdu nemusí být," zopakuje Nora. „My odejdeme. Jen nás nechte odejít."

„Jen to?" zašklebí se Natálie.

„To a půlku všech věcí, včetně léků."

„Půlku? Zbláznila ses?"

„Nás je dvanáct a vás osm."

„To je jedno, stejně vás zničíme."

„Tak to nemyslím," řekne Nora klidně a spatří, že jí mnoho očí z obou stran visí na rtech a že v jejich pohledech je velká naděje, že se to snad všechno obejde bez násilí. „Myslím to tak, že když si to rozdělíme na půlky, tak vy na tom bude líp, protože je vás míň. Chápeš? Navíc vám zůstane autobus. To je velká výhoda."

„Co budeme dělat bez elektřiny?" zašeptá jí Matyáš zpoza zad.

„Agnes nás naučí žít v divočině," hlesne Nora a zase silnějším hlasem řekne směrem k Natálii: „Přijímáš? Bylo by to pro tebe vítězství. A my – jak říkáš ‚vyvrhelové' – půjdeme do vyhnanství a budeme žít jinde a jinak."

„A jednou v noci nás přepadnete," zasyčí Natálie.

„Ne, když nám slíbíš, že to taky neuděláš. Nebudeme si druhého tábora vůbec všímat."

Natálie se ohlédne. Dlouho zkoumá pohledem každého z jejich lidí. Dobře cítí, že má pod nohama vratkou palubu.

„Dobře," řekne skoro blahosklonně. „Tak půlku. Dostanete půlku a vypadnete."

Nora kývne hlavou a táborem jako by se ozval jeden velký unisono výdech úlevy.

* * *

Jsou na cestě druhý den. Iva už se cítí lépe a pochoduje vedle Nory. Nasbírala do velké kapsy v mikině pár kořínků. Z druhé strany kráčí Agnes, která se cítí trochu slabě, ale mnohem lépe než předtím.

„Bylo to moudré?" zeptá se Nory. „Mohli jsme mít všechno."

„Ne za cenu toho, že bychom Natálii museli zabít, nebo věznit. Nebo čekat její pomstu."

„Ta možná stejně přijde."

„Ale teď jsme i bez autobusu. Nedostaneme se nikdy do našich časů," řekne Iva.

„To teď neřešme. Musíme hlavně dát do chodu nový tábor. Agnes, ty nás naučíš všem svým dovednostem. Až to zařídíme, budeme hledat Gottlieba."

Agnes kývne. V tu chvíli trochu zavrávorá a opře se o strom.

„Musíš se šetřit; pomůžu ti," nabídne se Matyáš a přistoupí k ní, aby ji podepřel.

„Jak je Filipovi?" zeptá se Nora.

„Mnohem lépe. A co ty, Agnes? Nechceš nám to říct?"

„Co bych měla říkat?"

Matyáš pokrčí rameny.

„O co tady jde?" zamračí se Nora.

„Mám takovou domněnku, ohledně stavu Agnes."

„Opravdu? Povídej."

Matyáš se chystá odpovědět, ale Agnes si povzdechne a předběhne ho.

„Fajn. Řeknu vám to bez obalu. Jsem těhotná."

„S Gottliebem?"

„Ne, asi s duchem svatým, ty jo… Nechci o tom mluvit. A vůbec… Pojďme! Musíme přece postavit tábor."

VI. Simona Chvojková

„Tady jsme tu loď nechávali!“

Simona s Viktorem se brodí kalnou vodou. Michal na ně haleká ze břehu. Antonín podpírá Tiffany.

„Sláva! Mám ji!“

Simona zpod velkých kořenů vytahuje kánoi, která je zároveň strojem času. Nastupují a odráží se od břehu. Vepředu u ovládací konzole sedí Tiffany.

„Něco je na břehu, tam mezi stromy!“ ukazuje Michal. „Měli bychom zrychlit.“

Opřou se do pádel. K tomu se zdá, že i proud řeky začíná být rychlejší. Za chvíli je těžké loďku zpomalit.

„Už to máš?“ nakloní se Antonín k Tiffany.

Z lesa se ozve skřek velkého zvířete. Tiffany se lekne a trhne sebou. V tu chvíli i spustí sekvenci. Kolem lodi se začne jiskřit, ale jen zlehka. Zpoza stromů se nesou hlasy dalších dinosaurů.

„Rychle!“ vydechne Viktor. „Slyším před námi hukot.“

„Vodopád!“ vykřikne Michal. „Dělej!“

„Nevím, proč to nic nedělá!“ zvolá Tiffany zoufale. „Něco je špatně!“

„Plavejte ke břehu! Hned!“ křičí Antonín a snaží se pádlovat proti proudu a směrem k naplaveným kládám.

To už všichni vidí pěnu na okraji velkého vodopádu.

„Spadnem tam! Spadnem!“ ječí Michal.

Simona mlčí. Zhluboka se nadechne. Cítí strach. Zarývá prsty do boků lodě. Blýskání je silnější, ale to už jsou na kraji srázu. Vykřiknou. Zatnou zuby. Cítí, že padají do prázdna. Každou chvíli někdo z nich vyletí z lodi.

Otevřou oči. V nose cítí sůl. Jsou na moři. Kolem nich je klidná jasná hladina, kam až oko dohlédne, jen nedaleko od nich je malý ostrůvek a trochu dál pak šedý pás pevniny. Slunce svítí, ale příliš nehřeje, proto je jim docela příjemně.

„Jsme v permu? Ve správném čase?“ zeptá se Viktor.

„Nevím,“ pokrčí rameny Antonín, na kterého všichni upřeli zrak. „Ale i kdyby ano, tak jsme kdo ví kde. Náš autobus byl hluboko ve vnitrozemí.“

„Poplujem k té pevnině,“ rozhodne Viktor po chvilce ticha. „Zaberte.“

„Hele, může tu žít něco nebezpečnýho ve vodě?“ nadhodí Simona, když ji při pohledu přes okraj lodě přepadne neurčitá tíseň.

„Nevíme přece, v jaké době jsme," řekne Antonín. „Kdybychom byli v permu, tak by to mohli být třeba helicoprioni."

„Co to je?"

„Takový žralok, co má dolní čelist do spirály, když to mám říct jednoduše. Jako když zkřížíte parybu s cirkulárkou, kdybych to měl popsat obrazně."

„To si děláš srandu, ne?"

„Jasně, že dělá," ušklíbne se Viktor, ale při pohledu na Antonína znejistí. „Nebo ne?"

Třídní biolog chce odpovědět, ale přeruší ho Tiffany, které ukazuje na tmavý stín ve vodě nedaleko od nich.

„Je to on?"

Antonín zbledne.

„Ne. Helicoprioni dosahovali, dejme tomu, osm metrů. Tohle je tak… dvakrát delší."

„Megalodon?" špitne Michal.

„Není to žralok. Nemá žádné ploutve na hřbetě. Počkejte, podplouvá pod námi."

„To je šílený!" řekne Simona. „Musíme plavat pryč! Zaberte!"

„Šplouchání může některé predátory vydráždit. Nechte ho proplout. Nevypadá, že by chtěl útočit. Mimochodem, přijde mi, že by to mohl být… no, mosasaurus. To by znamenalo, že jsme v křídě."

„Takže?"

„Takže bychom putovali do budoucnosti. Pořád jsme v časech dinosaurů, ale o skoro sto milionů let později."

„Vzdaluje se," řekne Viktor. „Rychle k tomu ostrůvku. Počkáme na něm a pak se vydáme k té velké pevnině. Souhlas?"

Čtveřice se opře do pádel a malý, skoro holý výběžek z moře, se rychle blíží. Za chvíli přiráží k němu a Tiffany, Michal i Antonín vystupují. V loďce zbývají Viktor se Simonou, kteří se snaží plavidlo vytáhnout z vody.

„Vrací se!" vyjekne ze břehu Tiffany a ukáže na velký stín, který se blíží k nim. „Vypadněte odtamtud!"

„Jestli ji nevytáhnem nebo nepřivážem, tak na tomhle ostrově zůstanem navždy!" štěkne Viktor a otře si zpocené čelo. „Už to bude… tak a teď zaberem…"

Do lodi vrazí čumák velkého zvířete a odrazí ji zase na moře. Těsně u břehu ostrova se na vzduch v mohutném výskoku vynoří polovina těla mosasaura. Dopadne zase do vody a vzniklé vlny spláchnou trojici na břehu i Simonu s Viktorem u lodi. Mosasaurus útočí dál. Simona s Viktorem se drápou do lodi. Viktor vykřikne a bodne oštěpem, zatímco Simona se pokusí pomocí pádla s celou kánoí uhnout na stranu. Kánoe se napůl převrátí. Simona i Viktor se v ní zasekli. Chvílemi jsou pod vodou, chvílemi nad ní a mosasaurus, jejich oštěp

v zádech, je táhne kus za sebou. Jen velmi slabě je slyšet křik těch, co zbyli na břehu. Vodní tvor se potopí a dvojice s ním. Sotva se Simoně povede utrhnout rukáv, kterým se zasekla v lodi a udělat dvě tempa, mosasaurus zase stoupá vzhůru. Tím posledním, co vidí, je silueta velké ploutve. Pak už se jen oslepená a napůl v mdlobách křečovitě drží kraje lodi, a to až do chvíle, kdy omdlí úplně.

* * *

Simona se s výkřikem probudí a zalapá po dechu. Noční můra je pryč, ale kolem není měkká postel, jen štěrk a písek. Převrátí se a s bolestivým syknutím přejde do kleče. Má mělké, ale táhlé a krvavé rány přes celou levou ruku i nohu a částečně i přes bok. Nevykrvácí a když se o to dobře postará, nemusí dostat ani zánět, ale jakýkoliv predátor ji musí cítit na hony daleko. Jen ji napadne tato myšlenka, rozhlédne se poplašeně okolo. Přímo před ní je šumící hradba stromů.

Tak jo. Uklidni se! Dýchej. A uvažuj. Co teď?

Simona se ohlédne k moři. Někde tam v dálce je ten ostrov. Jsou tam uvízlí bez lodi. Mají zbytek zásob, ale maximálně na dva dny. Můžou lovit ryby? Sbírat dešťovou vodu? Co když nebude pršet? Simona by jim tak ráda dala znamení, ale nemá už ani soupravu k rozdělání ohně. Nemá skoro nic a to málo, co jí zůstalo po kapsách, je úplně mokré. Nemá ani zbraně.

Seber se! Sebelítost ti nepomůže!

Naostřeným klackem zabije kraba. Obírá maso a jí ho syrové. Bojácně sleduje les, o kterém netuší, co za zvířata v něm může žít. Sleduje slunce, které se přehoupne přes zenit. Zamyšleně se dívá na loď a na moře. Má ještě čekat? Sbírat síly? A nebude je spíš ztrácet, když nemá vodu? Jak by asi přečkala noc na téhle pláži? Už teď začíná být chladno.

„Tak fajn," utrousí, rozcvičí se a zatlačí loď na moře.

Prvních asi sto metrů jde výborně a Simona má chuť se smát. Pak opustí lagunu a zjistí, že na otevřeném moři jsou mnohem větší vlny než dopoledne. Do hladiny se opírá vítr, a dokonce začíná pršet. K tomu všemu v každém stínu, který se mihne pod hladinou, vidí strašného mosasaura.

„Haló! Tady jsem! Jdu pro vás!" volá směrem, ve kterém má pocit, že vidí ostrůvek.

Déšť je stále silnější a kánoe se nebezpečně rozhoupe. Simona už jako dítě sjížděla s rodiči a později s kamarády Sázavu, Vltavu i Odru, ale tohle je jiná úroveň.

„Ne!" vykřikne vyděšeně a zklamaně zároveň.

Prohmátne do prázdna, vyklouzne jí pádlo a pak už je jen moře. Vyplave na hladinu. Šlapat vodu je nesmírně těžké v sílícím příboji. Loďku nikde nevidí. Napůl oslepená vodou udělá několik temp a s radostí nahmatá mokrou skálu, na kterou se vydrápe. Je na osamělém kameni, který tvoří konec jednoho z křídel laguny. Nemá už sílu bojovat dál.

* * *

Probouzí se. Žije. Mořská sůl jí zaschla na obličeji. Záda, kterými leží v kaluži na studeném kameni, má mokrá a ztuhlá. Je to nejtěžší vstávání v jejím životě. Jako by každá končetina vážila metrák. A sotva vstane, přepadne ji pocit viny.

Tohle je vlastně konec. Loď je ztracená. Všichni umřem.

Schoulí se do klubíčka do té samé kaluže, ve které spala, a zavře oči. Ve snu vidí tři své spolužáky, jak na pustém ostrově čekají na ni, až přijede s lodí. Pořád jen čekají, upírají oči k pevnině, ke které nemají šanci sami doplavat. Pokládají si hlavy na ramena. Usínají. Umírají.

Vzchop se!

Do snu jí vstoupí rodiče, trenér, motivační plakáty z fitka, motivační příspěvky ze sociálních sítí, motivační citáty slavných sportovců, všechen ten kýč, který zaobaluje do vznešených slov a obrázků jediné poselství: nevzdávej se!

Simona se ohlédne a vidí, že v čase odlivu se dá po kamenech vcelku bezpečně přejít na pláž. Protáhne si nohy a za chvíli je opět na jejím písku, kde se jí povede ulovit další dva kraby. Jednoho sní hned syrového. Půlku ale vyzvrací. Žaludek odmítá spolupracovat. A navíc cítí strašnou žízeň. Jde mezi stromy. Vymačkává listy, stále mokré od deště. Některé jsou prohnuté jako designové misky. Plné nejlahodnější vody.

Mít tak ještě oheň!

V okolí pláže jsou jen štíhlé stromy. Příliš tenké na to, aby z nich vyrobila například vor. Kdyby to ovšem uměla a kdyby na to měla nářadí. Nasbírá dostatek větví, aby je mohla případně vysušit u ohně, kdyby se jí povedlo ho rozdělat.

Večer začíná zase pršet. Simona se choulí u paty stromu a drkotá zuby. Usíná teprve nad ránem a po chvíli ji ze spánku probudí strašlivá rána.

Hrom! A blízko!

Vstává a běží slábnoucím mrholením do kopce. A pak to spatří a má chuť děkovat nebesům a tančit a zpívat. Dobíhá k rozpůlenému hořícímu stromu. Rozdělává vedle velký oheň, do kterého přikládá všechny větve, které najde, i ty, které si připravila pod svahem. Chvíli se jen suší a vyhřívá. Potom svazuje větve a přenáší oheň pod skalní převis, kde by jej mohla udržovat i během deště.

Uběhnou dva, možná tři dny. Krabi se loví poměrně snadno a upečení nad ohněm nechutnají špatně, ale Simonu zase trápí žízeň. Nemůže na déšť spoléhat donekonečna. Musí jít do vnitrozemí a najít zdroj sladké vody. Nechce se ale vzdát ohně.

Nakonec vymyslí systém, kdy urazí vzdálenost, kterou odhaduje na asi kilometr. Nachystá si tam ohniště, vrátí se zpátky pro oheň a přinese jej na nové místo. Po nějaké době systém zjednodušuje a vyráží do neznáma rovnou s hořící pochodní. Podaří se jí ulovit malé ještěrky a vysušit jejich maso na slunci. Když je zataženo, udí v kouři nad ohněm.

A pak jí osud – to už je poměrně daleko od moře – ukáže zase svou nemilosrdnou tvář. Udeří deště s poryvy větru a navzdory všem snahám přichází o všechny ohně. Po deštích

ale sleduje směr crčící vody. Sestupuje do údolí, kde se posilňuje zásobami sušeného masa. A konečně nachází řeku se sladkou vodou. Usoudí, že nejspíš teče do moře, proto se vydá proti proudu.

Co vlastně čekáš, že se stane? Chceš tady přežívat úplně sama? Jediný zástupce svého druhu? Chceš tady snad zestárnout?

Zažene chmurné myšlenky. Třeba se jí podaří postavit ten vor. Popluje s ním po proudu a až se ocitne na moři, najde ten ostrov. Když už nic jiného, aspoň je pohřbí. Cítí, že tohle jim dluží.

V noci ulehá nedaleko řeky, v prostředí, které pozvolna přechází v mokřady. Je přikrytá větvemi a listím a už se chystá spát, když vtom to uslyší.

Táhlé, dunivé mručení, z něhož běhá mráz po zádech.

Zvuk je velmi hluboký. Má tak nízkou frekvenci, že ho Simona spíše cítí – ve všech kostech a zejména v páteři – než slyší. Vyvolává v ní pocit neovladatelné hrůzy. Je to děs, který vychází z hlubin nevědomí, do kterých byl zakódován geny. Nekonečnou šňůrou plození a evolučních změn je propojena s dávnými synapsidy, kteří dobře rozuměli významu těchto hlubokých hrdelních zvuků: blíží se něco velkého, schovej se.

Naslouchá, ale neslyší kroky. Možná, že mručení přišlo z velké dálky. A ještě z větší vzdálenosti a z jiného směru mu odpovídá další podobný zvuk, tentokrát dokonce silnější a táhlejší, takže u něj Simoně zaléhá v uších, jako by byla vystavena změně tlaků. Zdá se, že děsivým zvukem se tvorové domlouvají na velké vzdálenosti.

Jen prosím, ať nejdou sem!

Mručení ustane a do rána už je klid.

* * *

Další dny se snaží Simona dělat co nejméně hluku. I v lese je mrtvé ticho. Přítomnost hrozby visí pořád ve vzduchu. Přistihne se při myšlence, že teď je ráda, že nemá oheň. Vzápětí si ale v duchu vynadá za to, jaký to je nesmysl. Být viděna není její největší problém. Velcí predátoři ji mnohem spíše uslyší nebo ucítí. Nakonec se pomaže říčním bahnem, jehož krusta jí zaschne na oblečení, a pokračuje dál co nejblíž k zurčící řece.

Za soumraku, kdy se stíny prodlouží, prolnou a začne se v nich rodit tma, sedí v zátočině a úlomkem kamene se snaží naostřit už třetí oštěp. Nemůžou se srovnávat s tím, co vyráběl Filip Blažek, ale lepší než nic. Kdyby tak aspoň měla nůž. Trhne sebou, když zase slyší mručení. Je méně intenzivní, ale zdá se, jako by bylo blíž. Pohybuje se. Někde ve tmě se zlomí velká větev. Ozve se praskající křoví. Zavrže strom, o který se zvíře opře. Simona ucítí zápach. Nejdřív táhlý pach mokré kůže. Pak udeří smrad tlejícího masa a exkrementů a něco jako psí dech.

Musí být blízko. Simona zkamení. Slyší, jak velké zvíře nasává vzduch do nozder. A frkne. Pach se vzdaluje. Praskání je čím dál vzdálenější. Simona zhluboka vydechne a utře z očí slzy. Živě si vzpomíná na situaci s allosaury. A je si z nějakého důvodu naprosto jistá, že toto je větší, silnější, chytřejší a vnímavější než allosaurus.

* * *

Znovu ucítí zápach velkého zvířete nebo více zvířat o pár dní později. Z nějakého důvodu v ní však neprobouzí takový strach. Nejdřív netuší, čím to je, ale po chvíli čekání v dolině s oštěpem v ruce, jí to dojde. Tohle je zemitý pach suchých výkalů, které nejspíš patří býložravcům. Osmělí se, vstane a přeleze hřeben porostlý stromy. V údolí se jí naskytne dechberoucí výhled na stádo mohutných čtvernožců, které se sešlo u vchodu do velké jeskyně, z níž vytéká říčka. Jsou to dinosauři o něco větší než nosorožci. Někteří jsou přitom dospělí, ale pohybují se mezi nimi i docela malá mláďata. Statné nohy, tvrdé zobáky, obří štíty na vrcholcích lebek a tři ostré rohy trčící dopředu. Simona rozhodně nepotřebuje Antonína k tomu, aby věděla, že se jedná o triceratopse.

Stádo se dává do pohybu. Největší triceratops táhle bučí, a tím jako by udával rozkazy. Simona si vzpomene na to, jak táhli za brachiosaury. Tohle by mohla být její šance zůstat v bezpečí. Když nebude mohutné tvory obtěžovat, může zůstat tichým členem stáda.

* * *

Útok přijde na úzkém pruhu pastviny, z obou stran ohraničeném stromy. Na místě, které jako by křičelo: vešli jste do pasti! Hluboké mručení se ozve jen krátce. Z obou stran. A pak z boků zaútočí dva obří teropodi. Mají mohutné lebky a jen mírné opeření pod předními končetinami a na hřbetě. Vyráží kupředu na masivních zadních nohách, s dravčíma očima upřenýma na stádo, dýkovité zuby cenící zpoza šedozelených rtů.

Větší tyranosaurus, útočící zprava, zřejmě nade vše věří své síle a doráží na velkého triceratopsího samce, zatímco menší druh se vrhá po matkách a mláďatech. Simona nemůže odtrhnout oči především od souboje vůdce stáda s obřím zabijákem. Tyranosaurus se se strašlivou silou zakusuje do jeho hřbetu i hřebenu a triceratops padá pod tíží predátora na kolena. Zdaleka ale není u konce se silou. Vysmeká se. Útočí strašlivými rohy i váhou celého těla. Tyranosaurus – teď už lehce zraněný – musí přejít do obrany. Nakonec začne couvat. Vůdce na něj strašlivě bučí a zdá se, že tyranosaurus znovu zvažuje své síly. Nakonec začne obcházet stádo a vyhlížet novou kořist.

Simona si teprve teď všimne těla statného triceratopse. Je celé poseté zhojenými jizvami, které musely nechat obří drápy a zuby. Tenhle veterán nebojuje s gigantickými teropody poprvé. A taky se nehodlá jen tak vzdát. Triceratops zadusá jako býk a využije ústupu většího tyranosaura k tomu, aby zaútočil na toho menšího. Jeho útok z boku je naprosto zdrcující. Dlouhé rohy zanechají velké zející rány na stehně a břichu menšího tyranosaura.

Ten větší, snad samec, který dlouhé roky takto lovil se svou družkou, vydá strašlivý zvuk, když vidí její smrt. Ožene se a vezme do tlamy mládě o velikosti osla. Zvedne ho do výšky a stiskne čelisti takovou silou, že i Simona slyší strašné křupání kostí. Tyranosaurus zatřese prudce hlavou a mládě padá na zem skoro rozpůlené. Jednalo se o poslední zoufalý akt pomsty, po kterém tyranosaurus spěchá do stínu mezi stromy.

Triceratops ještě chvíli bučí a dusá na místě. Matka očichává své mrtvé mládě. Mrtvého tyranosaura si nikdo nevšímá. Simona je jako v transu. Chtěla by se svalit k zemi vyčerpaná

čistě jen tou podívanou, ale místo toho se mátožně vydá za stádem, které zase vykročilo vpřed.

* * *

Od dinosaurů se musí odpojit, když překonávají velkou bažinu. Bojí se, že v ní zabředne a už nevyleze. Navíc má pocit, že si ji velký triceratops několikrát zkoumavě prohlížel a více jeho pozornosti by si určitě vysloužit nechtěla.

„Tak se mějte," řekne, zamává jim a uvědomí si, jak ochraptěle zní.

Chybí jí lidé. Kolikátý den už je naprosto sama? Možná – ta představa bodne u srdce – jsou ostatní už mrtví a ona je jediný člověk na planetě. Až umře, bude trvat dlouhé desítky milionů let, než se objeví první předchůdci lidí. Je možné, aby člověk žil naprosto sám?

Z úvah ji vytrhne jakési bučení. Vrací se triceratopsi? To asi ne. Žádné nevidí. Navíc ten hlas zní trochu jinak. Zní slabě a vyděšeně. Jako volání o pomoc. Simona raději pozvedne oštěp, ale přece jen se tím směrem vydá. Za chvíli to vidí. Z bažiny trčí plochá hlava s malými výstupky a černýma očkama. Plochá záda s hroty jsou z větší části ponořená do bahna. Dinosauří mládě žalostně naříká, jak se snaží vydrápat z vlhké pasti.

„Promiň, ale mám svých starostí dost," řekne Simona a otočí se zády.

Udělá dva kroky a znovu se ohlédne.

„Stejně jsi moc těžký. Víš jakou mi dá práci, když musím vynést blbýho retrievera do patra? A hlavně nevím, jestli mě nesežereš."

Uvízlé zvíře se ozve znovu a zní trochu jako ovce, trochu jako pták, každopádně ale ještě zoufaleji. V křoví opodál, na okraji močálu, poskakují malí teropodi. Jsou v kohoutku jen o něco větší než slepice, ale cení řady ostrých zoubků a natáčí hlavu, aby si pořádně prohlédli svou kořist.

„No, dobře."

Snaží se zvířeti nabízet oštěp k vylezení, ale okamžitě jí dojde, jaký to je nesmysl, když nemá chápavé prsty a ani nechápe, že by se do něj mohl zakousnout. Povzdechne si a sedne na okraj bažiny. Chytí dinosaura za růžky a tahá.

„Buď ti takhle urvu hlavu, nebo…"

Nedořekne, jen zasupí a zatáhne pořádně dozadu, zrovna jako na trenažeru veslování. Tahá rukama i zády a z velké váhy, kterou se snaží přitáhnout, se jí dělají mžitky před očima. Konečně se něco pohne a za chvíli je šťastně mečící dinosaurus na všech čtyřech. Simona si teprve teď všimne jeho ocasu s masivním zkostnatělým koncem, který působí nebezpečně i u tak maličkého mláděte, které na výšku odpovídá asi tak už zmíněnému retrieverovi.

„Že ty jsi ankylosaurus," řekne Simona po chvilce přemýšlení. „No, kdo ví, kde máš mámu, ale já ji hledat nemůžu. Měj se."

Ujde pár kroků a otočí se. Mládě jde pořád za ní.

„Nech mě být, jo?“

Zrychlí. Ankylosaurus se snaží taky zrychlit, ale má příliš krátké a vratké nohy. Občas slabě zabučí a zjevně vydává všechny síly na to, aby ji dostihl.

„To jako chceš se mnou hledat rodiče?“

Stojí a čeká. Mládě dojde k ní a zastaví. Chvěje se únavou.

„Taky bych ráda viděla svoje rodiče,“ řekne Simona. „Ale narodí se až za milióny let. Takže je nikdy neuvidím. To je divný, že?“

Švihne ocasem na obě strany.

„A smutný,“ dodá a zašoupe nohama v rozbitých botách. „Je to hodně smutný. Sakra, kdybych aspoň ty kámoše mohla vidět.“

Po všech těch dnech, kdy se vybudila k aktivitě a nastavila se do módu přežití, se najednou cítí unavená a chce se jí brečet.

„Tak pojď. Tvoji rodinu bychom najít mohli.“

Ankylosaurus zadupe a otočí se. Přitom nechtěně podmete Simoně nohy svým ocasem a ta sebou řízne do trávy.

„Hej! To si vypiješ! Tomu říkáš vděk? Počkej, to není fér, nemůžeš dělat tak smutný oči…“

Dinosaurus přešlápne na místě a zavrtí ocasem skoro jako pes.

* * *

Navečer se jí povede rozdělat oheň. Malý ankylosaurus se nejdřív bojí plamenů, ale nakonec si lehne Simoně k boku.

„Nedáš si, že?“ nabízí mu maso z ještěrky. „Asi ne. Pán je býložravec. Aspoň zbyde víc pro mě.“

Přežvykuje maso a přemýšlí.

„Podívej na ty hvězdy,“ řekne potom. „Nikdy bych neřekla, že jich na obloze může být tolik. Vidím i Mléčnou dráhu. Támhle!“

Dinosauřímu mláděti je to jedno a po chvilce usíná. Simona mu položí ruku na obrněná záda. Cítí, jak se tělo zdvihá a klesá při pomalém dýchání.

„Měla bych ti dát jméno. Co myslíš? Chtěl bys jméno? Asi je ti to jedno.“

Zívne, položí si hlavu vedle zvířete a usíná.

* * *

Nad ránem, když je ještě tma, slyší z dálky tyranosaura. Nic na jeho volání neodpovídá. Je v oblasti sám a Simona získá po chvíli pocit, že vrčení na hranici infrazvuku je nejen děsivé, ale nově i tak trochu žalostné. Obří teropod volá někoho, koho volával roky, ale na druhé straně je ticho.

„Radši půjdeme k těm skalám," řekne Simona, když volání skončí.

Pochodují směrem do kopce. Simona opouští plán držet se řeky. Jít ke skalám, v nichž se může snadněji ukrýt před velkými predátory, se teď zdá rozumnější. Tyranosaurus se ozývá celý den a v jednu chvíli je slyšet mnohem silněji a Simona zkoprní hrůzou. Na okamžik má pocit, že musí stát přímo za ní, že cítí jeho horký dech. I mládě ankylosaura zůstane stát. Simona na něj zůstane hledět. Neodvažuje se otočit.

Cos čekala? V křídě je tak snadné umřít. Mohlo to přijít kdykoliv. Teď to bude rychlé. Obří zuby a velká bolest, ale jenom na chvilku.

Jenže teropod není přímo za nimi. Je nejspíše dole v údolí, dva až tři kilometry daleko. Simoně – a nejspíš i ankylosaurovi – je ale teď nad slunce jasné, že jde po nich. Snad si zapamatoval její pach při střetnutí s triceratopsy.

„Musíme pryč! Rychle!"

Je před nimi hradba skal ostrých jako břitva.

„Jeskyně!"

Simona se skrčí a s úlevou spěchá úzkým tunelem. Mládě ale zůstane venku. Nejistě se ošívá, občas zadupe. Chtělo by za ní, ale bojí se, že neprotáhne široké boky. V tu chvíli se tyranosaurus ozve ještě silněji a na okraji nedalekého lesa zapraskají stromy.

„Chceš umřít, sakra?!" sykne Simona a vrací se za ním. „Pojď se mnou!"

Táhne ho za rohatou hlavu jako tele. To už teropoda vidí. Běží přímo k nim. A jeho tlama s hrozivým okem se objeví u vchodu jeskyně chvíli poté, co se do ní konečně dostane i s ankylosaurem. Celý tunel prostoupí jeho pach a ten strašný hluboký zvuk, který mu vychází z hrdla. Simona chvíli myslí, že to nevydrží. Tiskne se k mláděti a má pocit, že infrazvuk musí rozbít strop nad nimi a pohřbít je pod kameny.

* * *

Trvalo to snad celou věčnost, ale tyranosaurus nakonec poodešel. Simona si je ale jistá, že někde tam venku pořád je.

„Ty jsi takový blbeček," řekne ankylosaurovi. „I já jsem blbá. Ale máme štěstí."

Pustí jej a svalí se na studenou zem. Vydechuje a říká si, že pocitu nebýt sežrán se vlastně nevyrovná nic na světě.

„Měl jsi sakra štěstí! Budu ti říkat Štístko, co ty na to?"

Dinosaurus švihne pádným ocasem, udeří s ním do stěny a odlomí kus horniny.

„Panebože, ještě to tu na nás shodíš. No, stejně musíme pryč. Podívej… pokračuje to dál. Tak pojď. Nebudu tě zas přemlouvat."

Po několika minutách, kdy několikrát myslí, že se zaseknou, se jim podaří vylézt na druhé straně. Před nimi se rozkládá údolí, ve kterém vypadají stromy na první pohled trochu jinak, než na druhé straně. Simona na jeden z nich hned vyleze.

„Je to možné?“ utrousí, když se podívá do všech směrů.

Stěna ostrých skal se táhne pár kilometrů jedním směrem, pak se stačí, potom znovu a nakonec uzavírá jakýsi tvar brambory. Jsou zkrátka v uzavřeném údolí, s klidným jezerem, do něhož teče říčka, v prostředku.

Simona pro klid duše obchází podél celé této hradby. Trvá jí to přes sedm hodin, ale stojí to za to, protože zjišťuje, že kromě toho jednoho jeskynního tunelu dovnitř jiná cesta nevede. Zároveň vidí spoustu bezelstných druhů, které ani nemají tendenci se skrývat. Jsou tam malí raptoři, opeření a velcí asi jako slepice. Vidí také býložravé dinosaury, kteří ji nejvíc připomínají kapybary. Vidí dokonce ptáky, vypadají ale jinak než v 21. století. Mají peří, krátká křídla a dlouhá ocasní pera a jejich zobáky částečně připomínají čelisti raptorů.

„Tady přežijeme,“ slíbí Štístkovi a usměje se. „Tady jo.“

* * *

Jednou seděla s ostatními oktavány v hospodě. Plánovali ples a bavili se o budoucnosti i o tom, jak jejich přítomnost – ve které jsou spolužáci – nenávratně odejde. Někdo pronesl otřepanou frázi, že čas strašně letí. To si ale stěží dovedl představit, do jakého módu se dostane izolovaná Simona. Čas jako by pro ni úplně ztratil smysl. Až ji to pomyšlení poleká. Chce se tomu bránit a vést si kalendář. Vyrábí směsi z krve ulovených zvířat, z hlíny a z popela. Občas používá i pazourek, aby udělala rýhy a barva se do nich lépe chytila. Kreslí na velkou skalní stěnu čáry za každý den. Vždy po úplňku udělá velkou čáru. A do těch sekcí, do jednotlivých měsíců, kreslí cokoliv, co stojí za povšimnutí.

* * *

Šest měsíců je pryč. Její oblečení je zcela šedé a naprosto rozedrané. Každý den mluví na Štístka. Říká mu o svém dětství a o střední škole. Je to vděčný posluchač.

* * *

Dvanáct měsíců. Z oblečení nezbylo skoro nic. Chybějící místa zakryla kůží ulovených zvířat. Štístko roste jako z vody a Simona mu vypráví o vysoké, na kterou chtěla, o životě, který si představovala. Jeskynní průchod zakryli větvemi. Je teď zapovězen.

* * *

Dva roky. Oblečení je pryč. Oděv z dinosauřích kůží je spojen šlachami a dlouhými zuby. Zdobí si ho pery ptáků. Dlouhé vlasy si spletla do copu, z něhož je spíše zaschlý dred. Už Štístkovi nevypráví. Jen tiše sedí u ohně, na okraji jezera, v němž se odráží statisíce hvězd.

* * *

Tři roky. Simona už měsíce nepromluvila. Zná v údolí každý strom. Každý kámen. Štístko začíná být opravdu velký. Je zcela jasné, že zatímco Simona údolí opustit nechce, on už by ani nemohl. Bohužel to znamená, že nikdy nepotká další ankylosaury. Takže jsou na tom stejně, a to je spojuje ještě mnohem víc.

* * *

Čtyři roky. Simona několikrát s kalendářem přestala, ale vždy ji cosi přivedlo zpět, aby pokračovala. Má celou minulost v mlze. Možná se nikdy nestala. Možná je odjakživa v tom údolí a kdysi dávno měla moc podivný sen.

* * *

Pět let. Skály se otřásají. Něco se děje. Štístko, teď už hřmotný obr, běží k Simoně. Tyčí se nad ní jako kolos, ale přesto se snaží si k ní položit hlavu tak nejněžněji, jak to dovede. Země se chvěje, jako by měl být konec světa. Jejich hradby se v jednom místě boří a z puklin teče láva. Půda na mnoha místech praská.

* * *

Šest let. Láva, která zaplavila část údolí, je už studená. Život z jejich útočiště ale pomalu prchá. Simona se Štístkem se stále častěji dívají směrem k prolomeným skalám. Měli by odejít? Troufnou si? Zahánějí ty myšlenky a vrací se k jezeru.

* * *

Sedm let. Jezero je kalné. Stromy mrtvé. Simona se opírá o oštěp. Nadechne se jako před skokem do vody a vkročí do průlomu. Za ní jde hřmotný sedmitunový dinosaurus. Po několika dnech chůze dorazí k mohutným – a mrchožrouty dávno ohlodaným – kostrám dvou tyranosaurů.

Byl tyranosauří samec tak starý? Vyhladovělý? Přišel nakonec zemřít k ostatkům své družky?

Simona na té pláni, na které byla před mnoha lety s triceratopsy, chvíli postojí. Štístko je neklidný. Pokračují dál, podél řeky a až k moři. Nechává si omývat nohy slanou vodou. Pozoruje západ slunce nad nekončícím obzorem.

Ráno si všimne té věci. Na skále, asi dva metry na úrovni přílivu, leží časostroj v podobě zvláštní kánoe. V Simoně okamžitě hrkne a jako by se v ní probudilo cosi, co dávno potlačila, i když nejdřív vůbec nemůže poznat, na co se dívá.

A pak to přijde. Příliv vzpomínek. Nebyl to sen. A oni… ti další, kteří tady s ní byli. Jaká byla jejich jména? Leží jejich kostry na tom ostrově? Jsou tam zrovna jako ti tyranosauři?

Simona sundává loď dolů. Všechno se jí začíná vybavovat. Jejich tábor v permu. Závody v kánoi, které vyhrála. Putování s brachiosaury v juře. Ovládání lodi.

Znamená to, že se můžu vrátit? Vidět zase lidi?

Simoně vyhrknou slzy. Vzápětí se zamyslí. Co by jim řekla o tom, že nechala ostatní zemřít na holém ostrově? Bezděčně pohlédne na moře. Ano! Nejprve se musí vydat na ten ostrov. A potom – třeba s ostatky spolužáků – zpátky do permu.

Otočí se ke Štístkovi a ucítí další příval slz. Je to pláč někoho, kdo se navždy musí rozloučit s nejlepším přítelem. Položí obřímu ankylosaurovi mezi oči dlaň. Zvíře pohupuje ocasem a jinak se ani nehne. Simona položí na velké čelo svou tvář a obejme mu hlavu. Vzdálí se, usměje, zamává mu a nastoupí do lodi.

* * *

Moře je klidné. Z houpajících se vln sleduje Štístka. Pořád na ni kouká, dokud nezmizí za skalami. Simona zabírá veslem a představuje si, jak její dinosaurus nachází rodinu mezi jeho podobnými. Jak vyvede mladé a bude je chránit před predátory.

Konečně spatří ostrov. Vyskakuje na břeh a táhne loď za sebou. Je pustší, než čekala, je to vlastně jen kamenitý vrcholek hory tyčící se z mořského dna. Nejsou na něm ani ty prohlubně, z nichž by se dala pít dešťová voda. A nejsou tam ani žádné kosti. Simona usoudí, že se mohli utopit při pokusu doplavat na břeh. Ano, určitě… bojovali by. Nečekali by na smrt. Co když ale doplavali až na břeh? Co když někde celé ty roky žili, stejně jako ona? Jak by je ale mohla najít?

Uvažuje i o tom, jak by mohla použít cestování časem v lodi, aby je nějak zachránila. Jenže si vzpomíná na to, co říkal Matyáš Blažek. Ani lidé, ani loď sama se nesmí objevit v čase, ve kterém už existují. Matyáš! Možná bude opravdu nejlepší vrátit se do permu a tam s ostatními vymyslet, jestli neexistuje šance na jejich záchranu.

Vybaví se jí roky staré instrukce. Nastavuje loď na čas, o kterém se domnívá, že je správný. Odráží se od břehu, stiskne tlačítko a obklopí ji blesky.

VII. Viktor Neurválek

Čtveřice se probouzí po neklidné a velmi studené noci na šedém ostrůvku bez jediného stromu nebo zvířete. Viktor sleduje moře a mračí se.

„Vrátí se pro nás," řekne. „Znám Simonu. Určitě se pro nás vrátí."

Je ticho. Tiffany se beze slova zvedne. Pořád trochu kulhá, ale noha se jí hojí překvapivě rychle. Přesune se k Antonínovi, sedne si vedle něj na kámen a nechá se obejmout. Pořád se chvěje zimou.

„Co když se utopila?" pronese Michal, stojící kousek na Viktorem. „Co budeme dělat?"

Viktor se rozhlédne.

„Co tady asi tak můžeme dělat? Na holé skále."

„To tady jenom tak počkáme, až umřem?"

„Buď, nebo to zkusíme přeplavat."

„To nedám."

„Co po mně vlastně chceš?" otočí se Viktor prudce. „Co mám udělat? Mám vyčarovat stroj času? Nebo oheň a jídlo?"

„Tak promiň."

Michal si zničeně sedne na břeh. Chvěje se mu brada a vypadá to, že se rozbrečí, ale v tu chvíli vyskočí jako pružina. Prstem ukazuje k obzoru.

„Loď! Vidím tu loď! Simona to zvládla!"

Antonín pomáhá Tiffany vstát. Pomalu jdou k břehu.

„Nevidím Simonu," řekne Viktor nejdřív potichu, načež to zopakuje nahlas.

Kánoe, jako by ji táhla neznámá síla nebo jako by měla vlastní vůli, kličkuje mezi vlnami ze strany na stranu, ale je zjevné, že neustále míří k nim. Vytáhnou loď na břeh. Po Simoně v ní není ani stopa. Viktor zakleje. Nikde nechce říct to zjevné, co se jim dere na mysl, totiž, že Simona vypadla z lodi a utopila se.

„Teď už pro ni nemůžeme nic dělat," prolomí Viktor mlčení. „Tak co, zmizíme z tohoto místa?"

„A co když vypadla, ale doplavala na břeh?" navrhne Michal.

„Pořád platí to samé, jako když jsme hledali tebe," řekne Antonín. „Máme všechen čas k dispozici, kromě toho, ve kterém už jsme byli. Můžeme se vrátit do permu, najíst se, napít se, zahřát se a dostat se do formy… a pak, třeba i po půl roce, se vrátit do času pouhých pět minut od této chvíle a jít Simonu hledat."

„To zní jako plán," kývne Viktor hlavou. „Tak pojďme!"

* * *

Natálie Murová se ani nehne. Kouká před sebe, jako by viděla duchy. Za ní stojí Anna Nováková a přibíhají Norbert s Bořkem, Adam, Honza i oba Lukášové. Všichni se radují, objímají navrátilce a pokřikují, jen Natálie je pořád v šoku. Když ji Tiffany obejme, zmůže se jen na chabé zvednutí rukou a letmý dotek na zádech.

„Bylo to pět minut?“ zeptá se Tiffany. „Tak jak jsme plánovali?“

„Spíš asi pět měsíců, možná víc,“ řekne Adam, který se zrovna vítal s Viktorem. „Špatně jste nastavili čas?“

Antonín pokrčí rameny.

„A kde je Simona?“ přitočí se k nim Anna.

„Hned vám to všechno řeknem, ale musíme se dát do kupy,“ řekne Viktor.

Tiffany hledí do tváře Natálie, která nic neříká. Topí se v tom neústupném pohledu, a jako by to byla poslední kapka v nádobě nesmírné únavy, podlomí se pod ní kolena. Antonín přiskočí a zachytí ji.

„Tak jim přece pomozte do tábora!“ vzpamatuje se konečně Natálie a začne zase rozkazovat.

* * *

„Natálie?“

„Hm?“

Tiffany ji najde na střeše autobusu, hledící do tmy. Světlo z táborového ohně jí ozařuje jen část tváře, která tak vypadá zkroucená, až skoro démonická.

„Chtěla jsem s tebou mluvit.“

„Opravdu?“ otočí se.

„Slyšela jsem, že tady teď vládneš pevnou rukou. A chtěla jsem ti jen říct, že můžeš vládnout dál, protože já už nechci.“

Natálie se tváří chvíli překvapeně a potěšeně, ale po chvíli i nedůvěřivě.

„Ostatní k tobě vzhlížejí,“ řekne.

„To je jedno. Mě už to nezajímá. Nebudu tě nijak zpochybňovat. Chtěla bych tě jen poprosit o dvě věci.“

„Povídej.“

„Ta první je, abys mi řekla, kde je Standa. Ostatní mi to nechtěli říct, prý, ať se jdu zeptat tebe. Povídali mi jen o tom, že se vrátila Agnes a že s Norou udělaly povstání a odešly, ale Standa s nimi prý nešel.“

Natálie si promne obličej a protáhne se.

„Nešel s nimi nejprve, rozmyslel si to až po pár dnech, kdy k nim utekl."

„Aha, hm… dobře."

„A ta druhá věc?"

„Slib mi, prosím, že uděláme výpravu, abychom našli Simonu."

„Tak dobře."

„Fajn."

Tiffany jde k okraji střechy. Naposledy se otočí. Shrbenou postavu už ani nepoznává. Těžko říct, jestli jí Natálie něco věřila a jestli ona může věřit jí.

„Tak co?" ozve se dole Antonín.

„Dobrý."

Stiskne jeho dlaň a vykročí k ohni.

* * *

„Jsi si tím jistá?"

Natálie stojí u řeky s Adamem a Bořkem, kteří se přidržují kánoe na hladině.

„Pokud by se Simona vrátila, určitě bude s Tiffany. Proti mně. Proti nám. Takže jo, jsem si jistá."

Adam se poškrábe na bradě.

„Ale to se pak nevrátíme domů, ne?"

„Tou kánoí se přece stejně nejde vrátit domů," řekne Natálie. „Zapomeňte na doma. Tady je teď doma. A přežijou nejsilnější. Pošlete ji pryč."

Adam pokrčí rameny, stiskne pár tlačítek, a s Bořkem loď pošlou po proudu. Zablýská se a prázdné plavidlo jim zmizí před očima.

„Počkej, cos tam nastavil?" zarazí se Natálie.

„No, nic, prostě odkud to přišlo, jen o nějaký rok později."

„Co když ji najde Simona, ty idiote?"

„Stejně se utopila," mávne rukou Bořek. „A jestli to poslal o rok později, tak dlouho nemůže sama přežít."

„Hm. Snad máte pravdu."

* * *

Viktor se opírá o oštěp. Čeká a rozhlíží se. V táboře je ticho. Všichni působí nesmírně unaveně, a to i po dlouhém spánku. Mají vystouplé lícní kosti a vyhaslé oči. Ve vzduchu je cítit strach.

„Tak co, jdeme?" zabručí Norbert a aniž by se ohlédl, míří k lesu.

Viktor si odkašle a jde pozvolna za ním. Sleduje někdejšího kamaráda, jak sklesle nese oštěp, a jak se hrbí jako stařec. Ten frajírek, kterého se každý bál, je úplně pryč. Viktor neví, co se stalo, ale vidí v každém jeho gestu a výrazu, že Norbert je pryč a zbyl jen zlomený člověk. Za všech je navíc zrovna ten nejvyzáblejší.

„Poslední dobou to s kořistí není žádná paráda, co?“ nadhodí Viktor, když míjí místa, na kterých dříve číhali na stáda.

„Žádný velký kusy,“ řekne Norbert ponuře. „V lese je větší sucho. Podívej na to jehličí. Musíme teď chodit dál.“

„Co tam lovíte?“

„Menší dinosaury.“

Viktor si představí Antonína, který by okamžitě přispěchal s napomenutím, že to nejsou dinosauři, ale pravěcí synapsidi. Ušklíbne se. Načež si ho představí znovu, tentokrát v objetí s Tiffany. Úsměv mu ochladne.

Toužil jsem po ní, to jo. Co už s tím nadělám. S ohledem na všechno, co se děje, nemá smysl se tím trápit. Navíc to vypadá… no, jako pravá láska.

„Pozor, tady je průrva!“

„A jo, díky.“

Viktor zavrávorá a ukročí stranou. Zabraný do myšlenek se málem zřítil do jeskyně se zurčícím potokem.

„A jak to teda bylo s Norou a tou její vzpourou?“ řekne Viktor po chvíli.

„Natálie ti to řekla, ne?“

„Jo… řekla mi svoji verzi,“ odtuší Viktor.

„Jak to jako myslíš?“

Na chvíli zastaví. Norbert se otočí a v očích má hrozbu. Je skoro až k smíchu, jak je vyzáblý, celý pokroucený, jak od rána do večera kouká do dáli jako zamilovaný tragéd ze stupidního filmu… a teď, teď tady bude machrovat a bude si myslet, že Viktor, který stál proti allosaurům, se toho lekne.

„Víš, jak to myslím.“

Norbert mávne rukou a jde dál. Nechce se mu mluvit, ale Viktor by si naopak povídal rád, protože mu čím dál víc něco smrdí.

„Viděli jste někdy ten jejich tábor?“

„Asi dvakrát jsme viděli jejich lovce, někde támhle v tom údolí, do kterého jdem. Ale kde mají tábor, to ne. A třeba žádný nemají. Třeba někde chcípli hlady.“

„No, bez autobusu to museli mít těžké.“

„Však nám ukradli spoustu věcí!“

„Dobře, to máš fuk. A hele!“

Ukáže na tvora o velikosti asi kočky, který se protáhne kapradinami. Hned za ním následuje další. Norbert vrhne oštěp, ale zasáhne jen strom. Utíkají za tvory, ale po asi kiláku ztratí jejich stopu. Viktor se jen rychle vydýchá a je v pohodě, zato Norbert se zhroutí celý bledozelený k zemi.

„Měl bys jíst. Proteiny. Však to znáš.“

Norbert se poprvé ušklíbne. Snad si vzpomněl, jak ho před lety Viktor poprvé dotáhl do fitka a radil mu nejen s cvičením, ale i se stravou. Teď se na Viktora dívá a vypadá to, jako by chtěl říct něco, co neúnosně dlouho dusí v sobě.

Tak to řekni! Svěř se mi.

Ale jen zakroutí hlavou, odplivne si a vstane. Odmítne i nataženou Viktorovu ruku.

„Půjdem do toho údolí, tam jich bývá víc.“

„Fajn.“

„Počkej, slyšíš to taky?“

Ani nedutají. Kdesi dole pod nimi se ozývají hlasy. Dvojice se opatrně blíží k nejbližšímu převisu. Lehnou si na břicho a koukají mezi stromy.

„Kdo to je?“ zašeptá Norbert.

„Asi Štěpán s Filipem a… to bude Tereza. Vlečou nějaký úlovek. Může to být bradysaurus?“

„Kurva, asi je,“ zachraptí Norbert. „A my mezitím žerem malý hnusný ještěrky!“

„Chceš je sledovat?“

„Jo, pojď.“

Drží se v dostatečném odstupu a sledují trojici necelé dvě hodiny údolím a podél vysokých skal.

„Co je asi přinutilo si založit tábor tak daleko?“ vysloví Viktor své myšlenky.

„Co já vím.“

„Možná strach z pomsty?“

„Neser mě už.“

Konečně se ozve víc hlasů. Viktor s Norbertem kousek šplhají a lezou k okraji skály. Odtud vidí celý tábor. Je obehnaný vysokým plotem z dřeva, kostí a kůží. Místy je oplocení vyztužené kameny a tolika vrstvami kůží, že připomíná obrannou palisádu. V táboře jsou chatrče ze stejných materiálů. Plot končí u skály, v níž je malá průrva a jeskynní chodba. Hned vedle jeskyně se suší maso.

„Vypadá to, že se mají dobře…“ podotkne Viktor.

Norbert jen skřípe zuby a přejde do zlostného funění, když se mu vedle tváře objeví hrot oštěpu.

„Vida, máme hosty," ozve se hlas Štěpána Ulricha.

Viktor chvíli zvažuje, že se bude prát a že utečou, ale kromě Štěpánova na ně dopadnou i další stíny.

„Půjdete s náma."

* * *

Viktor s Norbertem jsou dovedeni k jeskyni, před níž stojí Nora, Agnes a Matyáš. Nora, která byla vždy za dámu, působí mnohem ošlehaněji a světle vlasy má zapletené do mnoha copánků. Agnes má na sobě volnou tuniku, patrně spíchnutou z kusů starých oděvů a ze synapsidích kůží. Je v pokročilém stádiu těhotenství. I Matyáš, ten poťouchlý intelektuál, věčně uzavřený do sebe, působí mnohem drsněji. On, který se dřív bál skoro všeho – včetně sousedova psa nebo věčně nalitého školníka – tady teď stojí ležérně opřený o oštěp, jako by naopak neměl strach z ničeho. Viktor si uvědomí, že jejich začátky vprostřed divočiny, bez magicky fungujícího autobusu, musely být neskutečně těžké a že to všechny muselo zocelit.

„Když je pustíme, tak prozradí, kde jsme," řekne Agnes.

„To je tady chceš věznit?" zašeptá Nora.

„Jestli řeknou Natálii, co viděli a kde to viděli, tak tu napochoduje s těmi svými hrdlořezy. Nebo ty myslíš, že nás tu nechá jen tak žít?"

„Já nevím," zaváhá Nora. „Ty myslíš, že by to fakt udělala? Je nás víc."

„To už asi neplatí. Vidíš Viktora, ne? Vrátili se. Takže s Michalem, Simonou, Tondou a Tiffany budou mít větší počet oni. A mají víc kluků, a navíc sportovců. Když bude Natálie chtít, tak nás tu zničí, to mi věř."

„Ale my je tu nemůžeme věznit," namítne Nora.

„Proč ne?"

Nora neví, co odpovědět. Místo toho se podívá na Viktora. Norberta přehlédne, jako by neexistoval.

„Viktore, chceš se k nám přidat?"

„Já nevím," zaváhá a rozhlédne se. „Asi ne. Zůstanu s Tiffany."

„Nepouštěj je," naléhá znovu Agnes. „V tomhle mi věř. Nešli jsme tak daleko pro nic za nic."

„A kde je jako uvězníme?"

„Víš, jak je ta díra v jeskyni, do které lezeme po laně? Prostě to lano vytáhnem."

„Tam zmrznou!"

„Nezmrznou, když jim dáme nějaký kůže.“

„Do žádný díry vám nevlezu,“ odplivne si Norbert.

Nora si povzdechne. Sestoupí z vyvýšeného místa a jde k nim. Zastaví se u Viktora.

„Zachránili jste Michala?“

„Jo. Ale ztratili Simonu. Možná se utopila. Chceme ji jít hledat.“

„Opravdu?“

Kývne hlavou.

„To mě moc mrzí,“ řekne Nora a třese se jí hlas.

„Stejně tu všichni umřem, to snad víte, ne?“ zvolá Norbert.

„Ty drž hubu, sráči!“ okřikne ho Agnes.

„Pojď mi ji zavřít, čubko! Kdopak tě vlastně zbouchnul? Matyáš? No, ten asi ne, ten přece nemá péro!“

Norbert, který v posledních týdnech jen zničeně koukal před sebe, působí, jako by se v něm zvedla jakási stavidla. Z té shrbené trosky tryská urážka za urážkou, křičí, prská, po bradě mu tečou sliny. Začíná být tak agresivní, že všichni v táboře zvedají oštěpy. Norbert se zasměje, když vidí, jak na něj míří naostřený klacek, který drží Filip.

„Tak pojď, ty sračko!“ štěkne na něj a vyrazí mu vstříc, ale Štěpán s Pavlem ho srazí k zemi a dají mu několik ran tupými stranami oštěpů.

„Kde je Standa?“ zeptá se Viktor, kterého Norbertovy výlevy tak znechutily, že se ani nepohne, aby mu pomohl. „Nikde ho nevidím.“

„Ty to nevíš?“ řekne Nora smutně.

„Ty to nevíš?!“ zopakuje Agnes jízlivě, načež se rozesměje a zní to jako krákání vran.

„Co se s ním stalo?“ vybuchne Viktor. „Tak řeknete mi to?!“

„Tady tvůj kamarádíček ho umlátil k smrti,“ řekne Agnes, když se dosměje.

„Je mrtvý?“ užasne Viktor a neví, co říct a co dělat.

Vtom se Norbert prudce zvedne a jako divoké zvíře se vrhne na své dva věznitele.

„Chyťte je, svažte je!“ volá Nora a vrací se k Agnes. „Máš pravdu! Dáme je do díry!“

Norbert ale prorazí skulinou mezi oštěpy. Ani necítí, jak mu jeden udělal šrám na tváři a utíká pryč. Viktor chvíli uvažuje, že zůstane stát. Radši tady v díře, než tam s nimi! Ale vzpomene si na Tiffany, kterou by chtěl pořád chránit, a taky si uvědomí, že chce s Norbertem mluvit, chce, aby mu to potvrdil a vysvětlil.

Chytí tedy oštěp Pavla Marečka a použije svou větší sílu, aby ho shodil na zem. Přeskočí ho, vyhne se kličkou ostatním a utíká za Norbertem.

* * *

„Už jsme je setřásli!“

Padají vysílením k zemi, přímo na vyschlou hlínu. Viktor se vzpamatuje první. Chytí Norberta za ramena a přitáhne ho k sobě.

„Je to pravda? Zabils ho?“

Norbert nic neříká. Chvíli to vypadá, že zase vybuchne hněvem a že se na Viktora vrhne zuby a nehty. Místo toho se ale úplně zhroutí. Praští sebou o zem, tečou mu velké slzy a celý se třese.

„To je to místo! To je to pekelný zkurvený místo!“ zalyká se. „Nemáme tu být! Nemáme tu, kurva, vůbec být!“

„Uklidni se, nebo nás ještě najdou. Řekni mi, pročs to udělal.“

„Já nevím. Nic ti neřeknu. Co ti mám říct?“ blábolí. „Mám velký temno, nic si nepamatuju, chápeš?“

„To ti nežeru. Vyklop to!“

„Hele, Viktore, nikomu to neříkej, jo?“

„Pročs to udělal?“

„Já nevím, prostě jsme se rvali.“

„Proč?“

„Kvůli Alici.“

Viktor pohlédne vzhůru a jadrně zakleje.

„Chceš, abych to neříkal Tiffany, jo?“

Kýve hlavou.

„Fajn. A ty neřekneš, kde mají ten tábor, je to jasný? Něco za něco. Prostě jsme nic nenašli, jenom spadli do nějaký rokle, proto nemáme oštěpy a jsme dobití. Něco si vymyslíme. Bereš?“

Norbert se tváří zmateně.

„Ty snad chceš další mrtvý?“ naléhá Viktor.

„Ne.“

„Takže jsme dohodnutí?“

„Tak jo. Fajn. Proč ne.“

* * *

Viktor Norbertovi moc nevěří. V táboře se chová ještě sklesleji než dřív a je jasné, že ho informace pálí na jazyku. Koneckonců i on sám se musí hodně přemáhat, když mluví s Tiffany, aby jí neřekl o Standovi. Uplynou pouhé dva dny a ukáže se, že první prolomil mlčení Norbert.

„Mám pro vás důležitou novinu," řekne Natálie u večerního ohně. „Norbert objevil, kde se ukrývají ti odpadlíci v čele s Norou Augustovou."

Všichni zvednou hlavy a jejich oči svítí do tmy. Tiffany se tázavě podívá na Viktora, který uhne pohledem.

„Podle všeho se mají dobře a mají velké úlovky. Mnohem větší než my," řekne Natálie a chvíli počká, než se ta zpráva dostatečně vsákne.

Natálie čte v jejich tvářích. Vidí, že její vyhladovělí pohůnci začínají Noru a její skupinu nenávidět.

„Jsem přesvědčena, že to je proto, že nám sprostě vzali spoustu potřebných věcí."

„Kolik toho vzali?" ozve se Tiffany. „A navíc, nechali vám tu pořád autobus."

Natálie po ní blýskne očima a zatváří se vítězně. Jako by celou tu dobu čekala, kdy Tiffany začne podrývat její autoritu. Nejspíš už jí v hlavě šrotuje, jak by ji mohla svrhnout. Antonín stiskne Tiffany ruku. Ani jeden z nich nevypadá, že by se Natálie bál, což ji popouzí ještě víc. Ostatním je to ale jedno. Mají hlad a jsou rozčílení, že druhý tábor hlad nemá. Klidně se nechají vést na loupeživou výpravu.

„Vezmeme si, co nám po právu patří!" vykřikne Natálie a udělá dramatické gesto.

„Po jakém právu?" zeptá se Tiffany.

„Vzali nám věci, napadli nás a zbaběle utekli. Teď se mají dobře a my si tu můžem umírat hlady!"

Natálie vykřikuje tak afektovaně, až se rozkašle.

„To nedovolím!" vykřikne Tiffany, když vidí, že Natálie začíná s ostatními plánovat útok hned na příští noc.

„Co, prosím?" napřímí se Natálie. „Myslela jsem, že už nechceš velet?"

„Nechci, ale tohle je prostě špatně!"

„Špatně je, že mi nedůvěřuješ tak jako tehdy, když jsi mi celý tábor dala do rukou."

„Toho teď lituju, to mi věř!"

„A nebylas to ty, kdo vyhnal Agnes? Víš, že se vrátila? Že chtěla zase rozvracet naše pořádky?"

„Co to plácáš?"

„Já že plácám? Cos říkala Agnes, než jsi ji vyhnala?"

Už stojí od sebe na dosah rukou. Vypadá to, že po sobě skočí. Za Tiffany stojí Antonín a po chvíli váhání i Viktor. Michal neví, co dělat, tak jen postává stranou, ale všichni ostatní se semknou kolem Natálie.

„Chyťte je! Uvězněte je!" křikne Natálie a vycouvá z jejich dosahu.

Tiffany ale skočí dopředu a povalí Natálii k zemi, kde si o ostrý kámen roztrhne levý líc. Hned vstane, uskočí stranou a v šoku si sevře tvář, ze které crčí krev. Začne výt bolestí a když konečně umlkne, má ve tváři takovou zlost, jakou u ní ještě neviděli.

„Zabijte ji! Slyšeli jste? Tak ji zabijte!“

Její pohůnci ztuhnou. Adam, Bořek, Honza i oba Lukášové hledí na ni. Opravdu to řekla? Natálii teče krev po tváři a má výraz šklebícího se kamenného chrliče.

„Chcete se dobře najíst? Chcete mít, co vám náleží? Vy jste nejlepší lovci! Tak proč nemáte co jíst?! Necháte se okrást?! Nebo půjdete za mnou? Fajn, takže půjdete! Tak to si budete muset ušpinit ruce, to snad víte, ne? Norberte, ty to znáš, že jo?“

Tiffany, klečící u země, zbledne a pohlédne na Norberta. Náhlé uvědomění, že Norbert zabil Standu, ji zasáhne zničehonic, jako by do sebe zapadly dva dílky puzzle. Začne na něj sprostě křičet, plivat a chce se po něm vrhnout. Selžou jí nohy. Vyrve ze země hrst hlíny a hodí mu ji do obličeje. Norbert brečí a jeho slzy se mísí s hlínou a vytváří smrduté bláto.

„Kdo tady má největší koule? Kdo ji zabije?!“ štěkne Natálie a ukáže na Tiffany. „Jestli to neuděláte, tak nás všechny zradí! Jestli to neuděláte, tak kvůli ní zdechnem!“

„Nikdo nesmí znovu zabíjet!“ zakvílí Norbert, který se celý třese.

To už ale Bořek popadá velkou kudlu a jde k Tiffany. Ta je ochromena a ztuhne jak ovce na porážku. Odhrne jí vlasy, dá hlavu na stranu. Antonín křičí, jako by ho týrali ohněm, a zmítá se, zatímco ho drží Adam s Lukášem.

„Jsme v nelítostném permu,“ řekne Natálie jako v transu. „Musíme být nelítostní.“

Bořkovi se zkřiví všechny rysy v obličeji. Vysokým obloukem bodne dolů, přesně tam, kde má Tiffany krční tepnu. Špička je skoro u její kůže, když do Bořka vrazí kvílející Norbert. Je těžko pochopitelné, kde se v pohublém zchátralci bere tolik síly, ale Bořek se nedokáže bránit. Norbert ho zaklekne k zemi a buší ho hlava nehlava. Když je odtrhnou, plive Bořek na zem tři zuby.

A Norbert má v boku nůž. Až po střenku.

„Nevytahuj ho!“ křikne Viktor, ale Norbert – patrně v šoku – se zašklebí jako šílenec, chytí nůž, vytrhne ho a celé kalhoty mu zvlhnou skoro černou krví.

„Zkurvený místo!“ zašeptá, zhroutí se a začne sebou třepat.

„Rychle pryč!“ zařve Viktor, popadne Tiffany a táhne ji do lesa.

Za nimi běží Antonín a skupina pronásledovatelů. Michal Myška zůstal zcela paralyzován hrůzou v táboře. To, že speciálně cvičili na výpravu do jury, se jim teď hodí. Mají lepší fyzičku a dokáží zdatněji navigovat potemnělým lesem. Přesto si za chvíli začne únava vybírat svou daň.

„Musíme se schovat!“ zafuní Antonín.

„Tady!“ ukáže Viktor na skalní převis, který je zakrytý obřími kapradinami jako závěsem.

Vtěsnají se tam a jsou potichu. Viktor v duchu děkuje za tu strašnou únavu, díky které jeho mozek odmítá naplno zpracovat, co se vlastně stalo a co by se ještě mohlo stát.

„Tam jsou! V té jeskyni!“

Viktor vykoukne. Podcenili své pronásledovatele. Bořek Gustavík s Lukášem Štěchem jsou skoro u nich. Bořek má zase ten nůž. Máchá s ním ve vzduchu a z čepele odletují krůpěje krve. Antonín po něm hodí kámen a zaútočí klackem, ale Bořek – funící jako zvíře – ho přirazí ke stromu a chce začít bodat, jenže ho odtáhne Viktor. Tiffany se mezitím přetahuje s Lukášem o jeho oštěp, ale brzy ztratí síly. Viktor jí běží na pomoc, strhává Lukáše k zemi a zatmívá se mu před očima. Jako by to ani nebyl on, ale někdo jiný a z něho se stala jakási malá osůbka uvězněná v hlavě, která se může jen dívat. A jeho tělo bere oštěp a vráží ho do Lukáše. Přímo mezi žebra.

„Za to tě zabiju! Vykuchám tě! Já tě kurva vykuchám!“ ječí Bořek, klečící na zemi.

To už ale trojice zase běží, potom klouže ze svahu, brodí se potokem, vyčerpaně kluše údolím a tam konečně přechází do chůze, protože za nimi zcela určitě už nikdo není.

„Hej!“

Viktor přijde k sobě a uvědomí si, že na něj mluví Antonín.

„Jsi zraněný?“

„Ne, asi ne,“ zamumlá.

„Dobře. Víš, kterým směrem teď?“

„Jo, snad jo,“ promne si Viktor obličej, čímž si ho umaže od krve, načež začne drkotat zuby. „Já jsem ho zabil. Zabil jsem ho!“

„A on chtěl zabít nás, pamatuješ?“ řekne Antonín. „Musel jsi. Není to tvoje chyba.“

„Není to moje… cože? Co to říkáš?!“

Viktor se hystericky rozesměje, ale Tiffany mu dlaní zacpe pusu.

„Tonda má pravdu. Zešíleli. Chtěli nás zabít.“

„Musíme jít dál,“ řekne Antonín. „Viktore, víš kudy?“

„Jo, tudy…“

„A ví to oni? Myslíte, že to dokázal Norbert Natálii tak dobře popsat?“

„Já nevím, je to možný… není to vlastně tak složitá cesta, jenom je to daleko.“

„Musíme je varovat!“

„Jo, musíme…“

„Tak rychle!“

Chvílemi jdou, chvílemi klušou. Na plících je pálí. Nohy mají slabé a ve spáncích jim divoce tepe.

* * *

Kmen sedí u ohně. Probírají den, který právě proběhl, když se ozve strašný povyk. Karel Kříž s Pavlem Marečkem, kteří měli hlídku, podpírají vyčerpaného Antonína i Tiffany. Viktor jde sám, ale vypadá z nich nejvíc zdevastovaně.

„Co se děje?“ vyskočí Nora.

„Přijdou sem,“ vydechne Viktor. „Přijdou sem a budou chtít vraždit.“

Teprve teď se pod ním podlomí nohy.

„Dejte mu napít!“ zvolá Nora a když vidí, že všichni jsou příliš v šoku, zvedne se sama a podává mu vodu.

Někteří začínají naříkat. Jiní se chápou oštěpů a mají oči plné strachu.

„Budeme bojovat,“ řekne Agnes silným hlasem a natahuje se po ostrém klacku, který jí ale vezme Nora.

„Ty určitě ne. Zbláznila ses? Budete v jeskyni. Jděte tou chodbou co nejdál a ukryjte se. Půjde s tebou Iva, Alice a Filip.“

Nora najednou působí tak rozhodně a situace je v hlavách všech natolik vážná, že nikdo nesmlouvá, nikdo se nehádá, nikdo si nehraje na hrdinu, ani nepropadá zoufalství. Všichni se najednou dívají na Noru jako na vůdkyni a věří jí jako nějaké svaté, že má plán a že díky němu všichni přežijí.

„Tak běžte!“

Agnes se zamračí, ale vede zmíněnou trojici do jeskyně. Vtěsnávají se tam do chladné průrvy. Tam se Iva konečně rozbrečí a zmizí ve své mikině. Alice ji obejme a položí tvář na její rameno. Zády se o ně opře Agnes. Cítí, že dítě začalo kopat. Zatíná zuby a zhluboka dýchá. Filip je ve vchodu do průrvy a sleduje konec chodby. Doufá, že něco uslyší nebo uvidí. Čekání je nejhorší.

* * *

Přijdou až ve chvíli, kdy se kraj začne rozsvěcovat ránem. Útok přijde za zálohy, ale tábor naštěstí neusnul. Natálii zahlédnou přes ten strašný chaos jen jednou. Stojí na kopci před táborem a shlíží dolů na ten chaos. Do Nory narazí Honza Kučera, ale Pavel Mareček ho strhává k zemi. Adam Štorchl cení zuby a bodá oštěpem do Karla Kříže. Bořek bodá do zad Štěpána, který třeští oči před sebe, má otevřená ústa a padá na zem do kaluže. To už se Bořek vrhá na Viktora. Útočí jako smyslů zbavený a Viktor se zpočátku jen brání. Pak ale Bořek zakopne a oba spadnou na zem. Začne zápas o nůž. Viktor má za chvíli pořezané obě ruce, ale nakonec zvítězí jeho větší síla nad Bořkovou zběsilostí. Chopí se nože. Chce ho zahodit stranou a soupeře jen přimět ke kapitulaci škrcením. Jenže než je toho schopen, začne se Bořek zmítat jako ryba v síti. A pak Viktorovu tvář polije horká krev a jeho spolužák má nůž v krku a chrčí a nad nimi nastává ticho, do které se ozývá Nořin hlas.

„Tak už dost!“ křičí z plných plic. „Podívejte se na to!“

Nikdo se ani nehýbe. U nohou jim leží tři mrtví.

„Zapomněli jste, kdo jsme?“ volá Nora a dívá se každému – jednomu po druhém – do očí. „Zapomněli jste, odkud jsme přišli? Tohle snad chcete? Buďme zase jeden tábor, jeden kmen, jedna třída! Jídla je dost pro všechny! Buďte s námi! Nebo se tu chcete všichni navzájem povraždit?“

„Seru na to!“ řekne Lukáš Lesný a hodí oštěp na zem. „Vzdávám se.“

Postupně hodí zbraně na zem všichni kromě Adama Štorchla, který utíká na kopec za Natálií, krvavý oštěp pořád v ruce.

„Nechte ho běžet,“ řekne Nora unaveně a nechá se podepřít Juditou Holečkovou.

Všichni stojí a dívají se na sebe, jako by procitli ze strašného snu, a trvá dlouho, než jsou schopni mluvit nebo cokoliv dělat.

* * *

„Viktore!“

Tiffany spolužáka najde na kraji srázu. Kouká před sebe a žmoulá cosi v ruce.

„Nechceš tam, doufám, skočit?“ podívá se Tiffany přes okraj.

Řekla to v nadsázce, ale do smíchu jí není.

„Možná by to bylo nejlepší.“

„Nech toho. A taky se přestaň trápit hladem. Vím, že jsi dneska nic nejedl.“

„Jak s tím můžu žít? Ty mi to umíš říct?“

Tiffany si povzdechne a posadí se vedle něj.

„Ty víš, že neumím.“

Viktor se na okamžik zašklebí, ale je to zoufalý škleb.

„Pořád mi říkají, že jsem musel, ale to na tom nic nemění. Zabil jsem dva spolužáky. Ne, nezabil, zavraždil. Kurva, takhle to všechno nemělo být…“

Protře si oči.

„Chtěl jsem jít na pajdák. Tělák a občanka. Chtěl jsem učit třeba na základce a k tomu vydělávat jako trenér, třeba ve fitku nebo u nějakýho mužstva. Nebo jako kouč. Jo, to by mi šlo, to by bylo dobrý.“

„Určitě by ti to šlo. Já zas chtěla jít na práva. Nikdo nemáme, co jsme chtěli.“

„Jo. A oni všichni, co jsou mrtví – a dva z nich jsem zabil já –, ti chtěli taky něco studovat, chtěli pracovat a mít děti a – já nevím – třeba blbýho psa a kočku a zahrádku a koníčky a podělaný fáro…“

Zmlkne a Tiffany ho obejme.

„Už to nikdy nebudou mít. Jakože nikdy,“ mumlá potichu. „Nikdy…“

„Já vím. Je to tak.“

„Já jsem jim to vzal.“

„Já vím.“

„Co mám dělat? Mám se zabít?“

„Ne. Sám víš, že ne.“

„Hm.“

„Slíbíš mi, že to neuděláš.“

„Já…“

„To nebyla otázka. Slib to.“

„Dobře. Tak slibuju.“

Chvíli tam ještě sedí, když uslyší vzdálený křik.

„Co se zas děje?“ vyskočí Viktor, zavrávorá a málem spadne.

„Jde to z tábora!“ řekne Tiffany, když mu pomůže nabrat rovnováhu. „Rychle!“

* * *

Vrazí do chýše, ve které křičí Agnes. Všude je spousta krve a ona je bledá jako mramor. Kdo je schopen, ten pomáhá; kdo nepomáhá, drží ji za ruku nebo je tam prostě s ní. Vlastně je přítomná asi třetina tábora, ale nikomu to nepřijde nepatřičné. Všichni chtějí jediné: aby přežila matka i dítě.

* * *

Tma. Světlo. První nádech.

„Je to holčička!“ volá Judita.

Agnes tiskne malou hlavičku k sobě. Zakrývá ji dlaní a chvílemi jí cosi šeptá nebo potichu zpívá. Každý, kdo je vidí, je dojatý k slzám. Je to jako částečné vykoupení za hrůzy, který se odehrály v předcházejících dnech.

„První narozený člověk na zeměkouli,“ řekne Antonín. „Máš pro ni nějaké jméno?“

„Lila,“ řekne Agnes slabým hlasem.

A dívenka, která je nesmírně tichá, jako by teď věděla, že se o ní mluví, začne otevírat a zavírat pusu a vypadá to, že jim chce o něčem vyprávět.

* * *

Je pošmourný, skoro až šedý den. Na vyschlé pláni je v řadě vystavěno šest nízkých hranic a na nich leží šest těl. Jsou tam všichni, i Agnes s dítětem, podepřená Matyášem. Viktor s Antonínem drží pochodně. Čekají, co řekne Nora, která se dere na vyvýšeninu.

„Pocházíme z civilizovaného světa,“ začne, když se narovná. „A ocitli jsme se tady, kde žádná civilizace není. My jsme byli ta jediná civilizace. Bylo to jen na nás, jaké to tu bude. Měli jsme tu možnost žít v souladu. Opravdu jsme ji měli před sebou. Ale zklamali jsme.

Neskutečně jsme zklamali. A každý se musí ptát sám sebe, kde se to zvrtlo. A příště, až budeme zase na nějakém rozcestí, až se nám to bude vymykat z rukou, musíme si vzpomenout na tohle!“

Ukáže před sebe na hranice.

„Stanislav. Norbert. Lukáš. Karel. Bořivoj. Štěpán. Vzpomeňte si na ně, až…“

Slova jí zadrhnou v krku. To už se k ní vydrápal i Viktor. Nora na něho pohlédne s vděkem, že nemusí mluvit dál.

„Nesmí se to už nikdy stát,“ řekne Viktor nahlas. „Nikdy. Už nikdo nesmí umřít. To si tady teď slíbíme.“

Přikládají pochodně a zapalují hranice. Antonín se drží s Tiffany za ruku. Mačkají si dlaně pořád silněji, jako by si teprve teď uvědomili, že tam – v nebytí, bez vědomí, bez budoucnosti a v plamenech – mohl být klidně jeden z nich. Tiffany se dívá po Agnes. Lila natahuje svou ručku k ohňům, jako by chtěla chytat světýlka. Tiffany nic neřekne, ale očima se nesmírně dlouho Agnes omlouvá a ta se jen slabě usmívá, jako by chtěla říct: hoď už to za hlavu, začneme psát nový list.

Stojí tam všichni, dokud ohně nevyhasnou. Ale i potom ty plameny ještě dlouho vidí ve svých myslích a pořád cítí ten jejich žár, mastný dým a štiplavý pach.

* * *

Studený popel rozfoukává vítr. Shýbá se k němu mladá žena se slepenými vlasy a divokým vzezřením.

„Simono!“ ozve se užaslý hlas zpoza stromů.

Zvedne se. Nechá popel propadnout mezi prsty.

„Vrátila ses! A i s kánoí!“

Natálie Murová s Adamem Štorchlem vychází ze stínu a jdou k ní.

„Co se tady stalo?“ zeptá se Simona a její hlas zní nelidsky a skřípavě.

„Povíme ti to cestou,“ řekne Natálie tragicky. „Všichni jsou mrtví. Všichni kromě nás. Musíme založit nový tábor. Daleko odsud.“

„Cože?“

Simona si není jistá, jestli po těch letech vůbec ještě ví, jak zpracovat takovou informaci. Není si jistá, jestli ví, co je smutek. Nakonec si pomyslí, že být ve třech je přece jen lepší, než když byla úplně sama.

„Musíš nám vyprávět, kde jsi byla a jak se ti povedlo vrátit,“ řekne Natálie. „Ale teď pojďme. Máme namířeno támhletím směrem! Adame, můžeš jí na chvíli vzít tu loď? Musí být unavená.“

Simona předá provaz, za který táhla kánoi, a beze slova vykročí za nimi.

VIII. Matyáš Blažek

Matyáš ucítí šimrání v obličeji. Máchne rukou a zažene velkou vážku. Probouzí se s těžkou hlavou a vidí, že úsvit už byl dávno. Zaspal schůzku.

Napije se a pospíchá táborem. U ohně sedí Alice s Juditou. Připravují oběd. Když jim pod kotlíkem skomírají plameny, přichází Tiffany s Antonínem. Naštípali další třísky. Rozdmýchávají oheň a usedají k dívkám, prsty navzájem propletené. Všichni něco dělají, jen Filip s Ivou ještě spí. Leží na svých kůžích, přitulení k sobě. Matyáš prochází vchodem do jeskyně a lehce shrben se dostává do menší místnosti, ze které už slyší tlumený rozhovor.

„Promiňte, že jdu pozdě."

„V pohodě. Posaď se."

Usedá na vystlanou zem a k velkému plochému kameni, který slouží jako stůl. Vypadá to, že Nora s Viktorem zrovna řešili něco závažného. V koutě místnosti sedí Agnes. V povijanu ze starého oblečení drží v náruči svou dceru.

„Bavili jsme se o jedné věci, o které nikdo už moc nemluví," řekne Nora. „O cestě domů."

Matyáš neví, co na to říct.

„Neříkej, žes na to nemyslel," ozve se Agnes, když vzhlédne od dítěte.

„Samozřejmě, že myslel. Myslím na to každý den. Jako asi každý."

„Každý ne," ozve se Viktor. „Já třeba ne. Položili jste si otázku, jaké by to bylo se vrátit? Po tom všem, co se stalo? Po tom, jak jsme se změnili? Dovedete si představit, že se vrátíme do školy? Že budem domlouvat ples? Učit se na maturu a hledat si výšku?"

„Nikdo neříká, že to bude bez problémů," řekne Nora. „Naše životy určitě nebudou normální. Možná z nás bude senzace. Možná nás někam zavřou a budou zkoumat. Možná budem potřebovat všichni nějakou terapii, abychom fungovali. Ale pořád platí, že tamto je náš svět. Ne tady ten. Pro mě teda určitě."

„A já bych chtěla, aby měla Lila stejnou šanci na život v tom pohodlným a skvělým čase, jako jsem měla já," řekne Agnes. „Hodněkrát jsem si teď říkala, co bych to byla za matku, kdybych se spokojila s tím, že moje dcera bude jenom přežívat v divočině. Že nebude znát nic jinýho než lovení a sběr. Že bez lékařský péče bude možná její život o dost kratší, než by mohl být."

„To se týká nás všech," podotkne Nora. „Zatím jsme relativně mladí, což je výhoda, ale kolika se tu asi tak můžeme dožít? A hlavně, co tady můžeme dokázat? Nic. Budeme jenom jíst a přežívat a pak prostě umřeme a budeme zapomenuti. Nikdo nebude vědět, že jsme tu byli stovky milionů let před prvními australopitéky."

„Každý jednou umře a zapomene se na něho," hlesne Viktor.

„To není všechno," řekne Nora a zní teď mnohem tišeji. „Čím dál víc bych chtěla zase vidět svou rodinu. Vy ne?"

„Není to všechno jedno?" řekne po chvilce Matyáš. „Autobus přece nefunguje."

„Bavili jsme se o tom, že by možná šlo jej vyprostit. Použijeme páku. Převezeme ho po kládách. Dostaneme ho na rovinu," rozvíjí Nora. „K tomu potřebujeme tebe."

„Dobře, ale co když nebude schopen cestovat časem? Nebo bude, ale ne dost daleko. Dostaneme se do nějakého času, možná o dost divočejšího, než je tenhle, a tam budeme začínat zase znova."

„Můžeme řešit jednu věc po druhé," řekne Nora. „Podívej, ten autobus tam – v původním táboře – pořád je. Půjdeme tam a vyprostíme ho. Tím zaměstnáme celý kmen něčím, co bude přesahovat pouhé přežívání. A dáme jim naději."

„Možná planou naději."

„Možná. Ale proč to nezkusit?"

„No, dobře," řekne Matyáš váhavě a pohlédne k Agnes. „A co Gottlieb?"

„Hledali jsme ho dlouho a nenašli," povzdechne si ona. „Ve všech směrech. Co můžeme dělat víc? Je prostě… pryč."

Když to řekne, přimhouří oči a lehce zakryje hlavičku dítěte svou rukou.

„Vidím ho v ní. V jejích rysech," řekne skoro neslyšně. „Ale nevrátí se. Já vím, že ne."

Chvíli je ticho. Dívají se na Agnes a pak do země.

„Tak dobře," hlesne konečně Matyáš. „Máte pravdu. Zkusíme to."

* * *

Je čím dál větší horko. Matyáš si otře pot z čela a pohlédne za sebe. Vidí vykácené stromy a soustavu klád, pomocí kterých se autobus dostával přes prolákliny. Trvalo skoro tři týdny dostat ho přes ten necelý kilometr lesa na dost dlouhou pláň, po které by se mohl – dokonce i mírně z kopce – slušně rozjet. Skupinka, vedená Simonou, se vydala na místo, na které schovala kánoi, aby ji zase mohli připevnit k autobusu.

„Nemůžu tomu uvěřit," zaslechne Matyáš kolem jdoucí Terezu Vlasákovou.

Ani Matyášovi se tomu nechce věřit, ale na rozdíl od ostatních se nenechává pohltit nadšením. Vidí ty hloučky. Směji se, skotačí, úplně zapomněli na všechny ty hrůzy, na nevraživost, na mrtvé. Plánují návrat domů. Říkají si, koho obejmou jako první. Těší se, až si zajdou na cheeseburger a do kina a na všechna ta místa, která se teď zdají být jen pohádkou. Všem svítí oči nadšením a o to větší obavy z následného zklamání Matyáš má. Nebojí se, že by se autobus nerozjel. Zdá se, že autobus je snad očarován nějakým kouzlem, takže baterii nelze vybít. Jestli totéž platí o palivu neví, ale kontroloval nádrž a dieselu tam bylo stále dost. Jenže skočí opravdu časem? A skočí dost?

Nastupuje do autobusu a na chvíli se zarazí. Vší silou ho zasáhne déjà vu, když tam vidí své spolužáky sedět se všemi těmi věcmi na svých místech. Jako by se nic z toho všeho

nestalo a oni pořád byli na cestě na exkurzi. Jen jsou zarostlí, vlasatí, odění do kůží. A několik sedaček je prázdných.

„Já bych to nadšení moc nešponoval," řekne tiše k Noře, když vidí, že ta chce mít krátký proslov. „Třeba to nevyjde. Berme to jako test."

„Třeba to ale vyjde," šeptne Nora, v očích stejné světlo jako ostatní.

„Třeba jo. Tak jim to všechno řekni, až budeme doma."

„No, tak jo."

Viktor usedá za volant. Nastartuje. Vozidlem se ozve jásot a potlesk. Matyáš začíná mít čím dál horší tušení, a tak s těžkým srdce usedá vedle Nory.

„Nevyjde to, že ne?" řekne ona zničehonic, když se rozjedou, a Matyáš si všimne, že svit v očích pohasl.

* * *

Jezdili po pláni všemi směry a zkoušeli snad všechno. Matyáš prošmejdil celý bus. Našel skříň s podivnými pojistkami a nahodil je, ale ani to nepomohlo. Vidí všechny ty zklamané tváře. Spolužáci chodí kolem vozidla a každý se s tím vypořádá po svém. Iva s Alicí tomu nechtějí věřit. Prostě odmítají. Pořád doufají, že se něco stane, že bude další pokus, že se zablýskne a budou doma. Chodí za Viktorem a za Norou a ptají se jich, proč se nevrátí dovnitř, proč to ještě nezkusí. Michal, Lukáš a Pavel jsou vzteklí. Kopou do jakékoliv věci, co jim přijde pod nohy. Chtějí se prát – úplně bez důvodu – mezi sebou. Osočují Matyáše, že špatně prozkoumal autobus, a pak hned Viktora, že neumí řídit.

Antonín s Tiffany se odmítají vzdát, stojí z druhé strany vedle Matyáše a neustále vymýšlejí nové a nové divoké nápady, co ještě jiného by šlo s autobusem udělat, aby skok v čase fungoval. Chtějí jej propojit s kánoí, chtějí elektroinstalaci v něm přivést do zkratu, chtějí jej rozjet ze strmějšího svahu, uvést do driftu a tak dále… každý nápad šílenější než předchozí. Přestane je to po chvíli bavit a sedají si na zem k Juditě, která je schoulena v čisté depresi. Agnes a Viktor jsou jako vytesaní z kamene. Jsou odevzdaní a apatičtí. Je jim to – zdá se – už úplně jedno.

* * *

Atmosféra večer u ohně se nese v podobném duchu. Každý sám se víc a víc uzavírá do své ulity. A Matyáš se cítí provinile. Dostal úkol a všichni na něj spoléhali a nevyšlo to.

„Noro," řekne potichu a přisedne ke světlovlásce. „Zkoumal jsem autobus celé odpoledne. Myslím, že už vím, v čem je problém."

„Opravdu?" zvedne Nora hlavu.

„Ano, ale neraduj se. Našel jsem malou nádrž vedle hlavní nádrže. Vypadá stejně podivně a jakoby nesourodě vzhledem ke zbytku busu jako ty pojistky. Takže myslím, že souvisí s cestováním časem. No, a ta je prázdná. Myslím, že jsme zásoby vyčerpali cestou do permu. Podobnou nádrž jsem mimochodem našel v kánoi."

„A je taky prázdná?"

„Je v ní asi půl hrsti takového fialového písku. Vlezlo by se to dejme tomu do většího panáku na rum.“

„To nám asi nevystačí, že?“

„No,“ poškrábe se Matyáš na hlavě. „Předpokládal, že když jsme kánoi začali používat, tak byla nádrž plná. Započetl jsem všechny cesty. Vedli jsme o tom zápisky, vzpomínáš? No, a vyšlo mi, že by to asi vyšlo, možná jakž takž. Možná by chybělo pár tisíc let.“

„Ach jo,“ hlesne Nora.

„Ale to je stejně jedno. Protože autobus musí mít zákonitě větší spotřebu. Pokud byla nádrž na začátku plná a teď je prázdná, vychází mi z toho, že až patnáctinásobnou oproti té loďce.“

„No, takže mám smůlu,“ řekne Nora a zní zcela poraženě. „Futuristické palivo na cestování časem, které vyrobili v CERNu nebo kdo ví kde, to tu asi těžko seženeme.“

„No,“ protáhne Matyáš zamyšleně. „Vzpomínáš, co říkala Agnes? Že Gottlieb odešel za zářícími synapsidy? Že svítili fialově? To je přece hodně zvláštní. Co když to spolu nějak souvisí?“

„Jenže Gottlieba jsme hledali snad všude v okruhu nevím kolika kiláků. Na delší trasy už nejsme vybaveni a připraveni. Může být kdekoliv na tomhle kontinentu.“

„Co kdyby je ta fialová hmota mohla ale nějak přilákat? Co kdybychom ji použili jako návnadu?“

„A přijdeme i o ten zbytek.“

„Ten nám ale stejně k ničemu není.“

„Dobře, ale jak to chceš udělat? Kam chceš jít?“

„Jeden směr mě napadl,“ řekne Matyáš. „Víš, jak ta řeka, která teče blízko tábora, začíná vysychat? Teče od těch vysokých hor na severu, od té obří sopky, ke které jsme nikdy nešli. Co to zkusit tam?“

„Proč tam?“

„Dejme tomu, že ta fialová zvířata, která odloudila Bohumila, jsou inteligentní bytosti. Možná potřebují zdroj energie k životu. Tam na severu je aktivní sopka a jsou tam i geotermální zřídla. Viděli jsme to zdálky při jedné větší výpravě. Možná je to nesmysl a nenajdeme je tam. Ale ta energie by se hodila i nám. Když tam půjdeme, tak zjistíme, proč řeka vysychá, a zjistíme, jestli tam můžeme přesídlit. Promiň, Noro, možná to je všechno chytání se stébla, jak se tak říká, ale já jsem už fakt zoufalý.“

„To my všichni,“ povzdechne si ona. „Ale nakonec, nezní to tak bláznivě. Lepší nápad nemáme.“

* * *

Když Matyáš, Nora, Antonín a Viktor jdou proti proudu vysychající řeky, nemůžou si nevšimnout, že celý svět kolem nich jako by hynul. Místy jdou úplně suchými pláněmi, kde

se drží malá vegetace pouze u koryta řeky, zatímco pár kroků od něj začíná poušť. Cestou vidí několik vysychajících koster velkých predátorů i býložravců. Na hrudním koši jedné kostry jsou cáry sluncem vysušené kůže. Třepou se ve větru. Celá skupina spontánně zastaví a zadívá se na ten výjev.

„Jsme uprostřed doby, kdy došlo k nejhoršímu masovému vymírání na světě," vysvětlí Antonín. „Nejspíš ani teď nejsme v té nejhorší fázi, ale je to vidět. To sucho postupuje pořád dál."

„Zabilo je sucho?" řekne Viktor.

„Sucho taky. Kromě toho sopečná aktivita, změna salinity oceánu… Vymřelo kolem devadesáti procent živočišných druhů."

„Máme teda čekat, že nás najednou zabijou sopky?" zeptá se Viktor.

„Permské vymírání trvalo asi milión let. Je pozvolné."

„Aha. To se mi… ulevilo."

„Je zajímavé, že se z toho život nakonec nějak oklepal," podotkne Nora.

„Hádám, že když musí, tak je život dost nezdolný."

„Jako my," ozve se Viktor.

Antonín se smutně usměje.

„Pořád mluvím v minulém čase a zapomínám, že není řeč o paleontologii, ale o tom, co se děje právě teď a tady."

„Takže vlastně taky vymíráme?" řekne Viktor po chvilce.

„No, my už jsme prakticky vymřeli," zasměje se Antonín. „I kdybychom počítali Bohumila, Natálii a Adama, jestli ještě někde žijí, tak dvacet jedna jedinců jakožto jediných zástupců nějakého druhu na celém světě, to je prostě konečná. I kdybychom se množili, jak jen budeme schopní, ten genofond je zkrátka malý a šance, že nás nějaká pohroma všechny vyhubí, je ohromná. Jsme teď kriticky ohrožený taxon."

„O důvod víc odtud vypadnout," řekne Viktor. „No, měli bychom vyrazit, ať se stihnem někde připravit na noc."

Naposledy pohlédnou na vyschlé ostatky a dají se do kroku.

* * *

Matyáš má první hlídku. Kouká do malého ohýnku a klíží se mu oči. Občas někdo z ležících spolužáků zakašle kvůli prachu v krku. Matyáš se zase probere, protře si oči a přiloží větvičku. Tak se to opakuje několikrát a když nakonec nechá oči zavřené delší dobu a zase je otevře, vidí obrys velkého zvířete. Tlama plná zubů se sklání přímo nad spícím Antonínem.

„Hej! Vstávejte!" zakřičí, čímž upoutá pozornost zvířete, po kterém hned hodí oštěp.

Predátor neví, jestli dříve útočit na Antonína nebo Matyáše. To už je na nohou Viktor a útočí vlastní zbraní.

„Pryč! Do skal!“ volá Nora.

Šplhají po kamenech a protahují se úzkými puklinami. Velké zvíře tam za nimi nemůže, tak jen chvíli šmejdí kolem ohně, načež zafrká a vydá se pryč. Viktor se vyplíží zpět k ohni, aby zapálil pochodeň a vrátil se s ní do soutěsky. Neustále se rozhlíží, ale synapsid je už pryč.

„Co to bylo? Gorgonopsid?“ řekne, když se vrátí.

„Nevím… a sakra…“ hlesne Antonín a vytáhne zpod oblečení dlaň od krve.

„Ukaž to!“ přiskočí Nora a vyhrne mu košili. „Od čeho to máš? Kousl tě?“

„Nemyslím si.“

Matyáš si v mihotavém světle prohlíží krátkou tržnou ránu. Na okamžik se mu udělá nevolno a rozklepe hlas.

„Za to můžu asi já,“ řekne nejistě. „Musel jsem minout oštěpem.“

„No, kdybys ho nehodil, tak by mě nejspíš sežral,“ řekne Antonín. „Takže jsi mi tak či tak zachránil život.“

„Ale dost to krvácí,“ řekne Nora. „Vyčistím ti to a zašiju, ale musíš zpátky do tábora. Nemůžeš s tím pochodovat dál.“

„Možná bych byl v pohodě…“

„Nepřipadá v úvahu.“

„Dobře, tak ráno se tam vydám.“

„Ale sám ne, někdo tě musí podpírat a kontrolovat.“

„Je to jen den cesty…“

„Antoníne, prosím tě…“

„Já půjdu,“ řekne Matyáš.

„Ne, půjdu já,“ ozve se Viktor. „Celá tahle výprava je tvůj nápad a máš určitě nějaký plán, kdybys našel ty bytosti. Navíc je možné, že nás ten gorgonopsid – nebo co to bylo – bude stopovat díky pachu krve. Neuraz se, ale mám proti němu asi větší šanci.“

„Fajn,“ pokrčí Matyáš rameny a pohlédne zas na Antonína.

„Netrap se tím,“ řekne raněný. „Fakt jsi mi zachránil život. Tak to neřeš.“

„Hm. Dobře.“

* * *

Matyáš s Norou pozorují vzdalující se dvojici. Mezitím nad nedalekým lesem vyjde slunce a skály za jejich zády se začnou lesknout a třpytit.

„Budou v pohodě," řekne Nora. „Tak pojď."

Jdou mlčky. Pozvolna přitom stoupají stále výš. Poušť za chvíli vystřídá opět les, ve kterém není tak ubíjející horko.

„Co ti nejvíc chybí?" nadhodí Nora, když se napije a opláchne u břehu řeky.

„Jako z našeho času? Já nevím… asi všechno, ne?"

„Ale co nejvíc?"

Matyáš se zamyslí a poklekne k vodní hladině.

„Dřív bych řekl, že třeba internet, pak bych možná řekl, že normální jídlo… ale bez toho všeho nakonec žijeme docela v pohodě, ne? Nejvíc mi asi chybí lidi. Moji rodiče a ségra a babička a… no, však víš."

„Jo, tak to máme asi všichni," řekne Nora, natáhne si nohy a začne je masírovat. „Neviděli jsme je tak dlouho. Já už ani nevím, jak dlouho tu jsme."

„No, můžeme se utěšovat tím, že pokud se nám povede vrátit, tak třeba do času jenom pět minut poté, co jsme zmizeli. Klidně můžem ještě jet na tu exkurzi."

„Jasně, teď jsi na to kápl!" zvolá Nora se smíchem. „To je to, co mě nejvíc štve. Že jsme neviděli tu elektrárnu!"

Když se dosměje, tak je vidět, že ji ještě něco trápí.

„Ale my budeme jiní, že jo?" řekne tišeji. „Starší a hodně jiní."

„A někteří se nevrátí vůbec a Agnes bude mít s sebou dítě."

„Jo. Ale hlavní je prostě se vrátit, ne? Co bude pak, to uvidíme."

„Souhlasím," řekne Matyáš a podobně jako Nora si začne mnout ztuhlá lýtka. „Hele, vzpomínáš si, jak to se mnou bylo v kvintě?"

Nora se zamyslí.

„Hodně jsi tehdy chyběl, ne? Já nevím, moc jsem si tehdy nevšímala… no, kluků."

Tiše se zasměje a začervená.

„Jo, dost jsem chyběl," řekne Matyáš a zvolna ponoří dlaň do tekoucí vody. „Ale nebyl jsem nemocný, jak rodiče tvrdili učitelům. Já jsem prostě nemohl chodit do školy, víš? Ráno jsem vstal a popadla mě taková nějaká úzkost… vůbec jsem nemohl vyjít ze dveří."

„To mě mrzí. Proč myslíš, že to tak bylo?"

„Nevím. Asi ta změna, že jsem byl na jiné škole. Taky jsme se přestěhovali a naši se… no, dost hádali. Měli takovou krizi. A já jsem měl pocit, že mě ve škole všichni nesnáší a doma vlastně taky, a nakonec jsem některé dny jen ležel v posteli a byl mrtvý hrůzou z myšlenky, že bych z ní měl vylézt."

„Ale v sextě už jsi tolik nechyběl…"

„Bral jsem nějaké prášky. A chodil na psychinu.“

„Za to se nemusíš stydět.“

„Já vím. No, ale víš, co mi řekl ten doktor, co jsem si fakt zapamatoval? Že musím jít krůček po krůčku. Udělej sebemenší krůček dopředu a můžeš si říct, že to byl dobrý den. Tak jsem je dělal. Vylézt z postele. Dojít ke škole. Vydržet dvě tři hodiny, než se zdejchnu, protože to už nedávám. A pak celé vyučování. Mluvit s ostatními. Podívat se jim do očí, když se dívají na mě. Přesvědčil jsem sám sebe, že mi nikdo nic zlého nepřeje.“

„To jsem ráda, žes to překonal. Fakt jo. Promiň, že se ptám, ale máš ve třídě nějaké kamarády?“

„Bavil jsem se kdysi s Filipem, seděli jsme spolu v lavici, vzpomínáš? Ale nevím, jestli jsme byli vyloženě kamarádi.“

„A teď?“

„Nevím. Víš, že se s ostatními moc nebavím. Naučil jsem se být sám.“

„Kdybych to věděla, tak si s tebou popovídám dřív,“ řekne Nora. „Hele, kdyby něco, tak jsem tu pro tebe, jo? Nemusíš být sám.“

„Tak jo, díky. Půjdeme?“

„Určitě. Krůček po krůčku, jak jsi řekl.“

Sotva vstanou a ujdou pár kroků, hned se zase vrhnou k zemi. Nedaleko od nich, na vyvýšeném srázu, mezi hustými jehličnany, někdo jde.

„Lidi…“ šeptne Nora.

Vtisknou se do hliněné prohlubně. Ani nedutají, jen občas vykouknou přes její okraj. Asi deset metrů od nich se zastaví Natálie Murová s Adamem Štorchlem.

„Simono!“ volají do hučení řeky.

Nora s Matyášem po sobě udiveně kouknou.

„Tady jsem.“

Z lesa se vyloupne jejich spolužačka, skoro ji ale nepoznají. Je viditelně o několik let starší než ostatní a pohybuje se jako divoké zvíře, neustále shrbená, jako by hledala stopy. Má silné ruce a nohy a skoro bílé vlasy zcuchané do změti ošklivých dredů, které jí sahají až k pasu.

„Vedeš nás tímhle směrem půl dne,“ řekne Natálie unaveně. „O co teda jde?“

„Cítím lidi.“

„To těžko. Všichni jsou mrtví.“

Adam odchází kousek stranou. Natálie chce jít za ním, ale Simona pořád stojí na místě.

„Já prostě cítím lidi,“ stojí si za svým.

„Jsou snad někde tady?“ povzdechne si Natálie.

Nora s Matyášem s úžasem sledují, jak Simona krčí nos a čenichá jako pes. Po chvíli vykročí k jejich úkrytu, ale zastaví ji přibíhající Adam svým pokřikem.

„Tam dole jsou bradysauři! Viděl jsem čtyři!“

„Simono! Maso!“ řekne Natálie vzrušeně a chytí ji za rameno. „Pojď! Žádní lidi tady být nemůžou!“

„Tak dobře.“

Simona popadne oštěp a vykročí za Adamem. Natálie se na chvíli ohlédne směrem, kterým Simona čenichala, a zamračí se. Pak zakroutí hlavou a pospíchá za nimi. Nora s Matyášem čekají ještě půl hodiny, během které slyší vzdálené bučení zasaženého bradysaura. Nakonec vstanou a beze slova se začnou plížit jiným směrem.

* * *

Nocují v prohlubni mezi skalami, krytí mnoha větvemi. Přes okraj skály pozorují jasné hvězdy a začíná je oba zmáhat spánek, když jim oblohu zakryje obrys člověka. Nora popadne oštěp, ale postava ji okamžitě odzbrojí. Matyáš se ani nesnaží po zbrani sáhnout. Do světla skromného ohně vstoupí Simona Chvojková. Její zvířecí pohyby a dravčí oči je přinutí se strachy přitisknout ke stěně.

„Kde máš Natálii?“ vysouká ze sebe Nora, když i po delší chvíli Simona stále jen stojí.

„Neví, že jsem tady.“

„Proč jsi na její straně?“

Simona neodpovídá. Stále jen stojí, Nořin oštěp v pravačce. Nora se narovná a odváží vstát.

„Ona ti to neřekla, že ne?“ začne a vykročí k ní. „Neřekla ti, co se stalo.“

„Řekla mi, že jsou všichni mrtví. Prý se Agnes vrátila a vyvolala válku. A toho, kdo přežil, sežrali gorgonopsidi.“

„Lhala ti.“

„To už vidím taky,“ řekne Simona zlostně, předá Noře oštěp a posadí se k ohni. „Řekněte mi pravdu. A nic nevynechte.“

„Tak jo,“ řekne Nora a koukne po Matyášovi. „Chceš mít tu čest?“

Mladý muž kývne hlavou a nadechne se k vyprávění.

* * *

Když se Matyáš ráno probudí, vidí Simonu stát na stráži. Na okamžik zapochybuje, jestli v noci vůbec spala.

„Kam vlastně míříte?“ zeptá se ho, když vstane a postaví se vedle ní.

„Chceme ještě jednou zkusit najít Bohumila. A s ním ty fialové tvory. Myslíme, že by nějak mohli souviset s palivem, které potřebujeme.“

„Půjdu s vámi,“ řekne Simona bez váhání.

„A co Natálie?“

„Co by. Necháme ji být. Chci vidět, jak s Adamem beze mě přežijou.“

„Radši bych ji viděla v zajetí než mrtvou,“ ozve se z prolákliny Nora, která se právě probudila.

„I po tom všem, co jste mi řekli, že udělala?“

„Přece nechceme být stejní.“

Simona zakroutí hlavou.

„Jak byste si to představovali?“ řekne potom. „Chcete je svázat a vodit všude sebou? Ve třech lidech je asi těžko uhlídáme.“

„Tak dobře,“ uzná po chvíli Nora. „Necháme je být a půjdeme si po svých. Když nám zkříží trasu… no, snad se vzdají a nebude boj.“

„Něco mi říká, že ty se jich nebojíš,“ řekne Matyáš směrem k Simoně, která jen vycení zuby a zašklebí se.

* * *

Konečná fáze výstupu na sopku je nejtěžší. Místy jdou do tak prudkého kopce, že musí po čtyřech, jinde zas musí přímo šplhat. Jen Simona překonává všechny tyto překážky s naprostou lehkostí, a to i s velkou otepí dříví na zádech.

„Sláva,“ vydechne Matyáš, když se vydrápou na poslední římsu a stanou na vrcholu.

Pod nimi je prohlubeň, z jejíhož dna vychází hustá směs sopečného dýmu a par z odpařené podzemní vody.

„Podívejte na ten výhled,“ řekne Nora. „Jsme opravdu na nejvyšším bodu široko daleko. Jestli má někdo vidět ten tvůj oheň, tak tady je nejlepší místo.“

„Ano. Teď jen počkat do tmy.“

* * *

Se soumrakem se ocitnou ve tmě. Rozlehlé pláně a lesy, které viděli pod sebou, se ztratí v černu. Matyáš beze slova přistoupí k velkému ohni. Ze zbytku fialové látky, kterou v táboře vytáhl z kánoe, odebere zhruba půlku. Zatají dech a hodí ji do ohně. Instinktivně uskočí, kdyby mělo dojít k výbuchu, ale nestane se nic takového. Místo toho změní oheň barvu na zářivě fialovou.

„Páni,“ řekne Nora uznale.

Po chvíli se ale dostaví zklamání. Oheň svítí zase normálně a Matyáš si připadá hloupě. Co sis vlastně myslel, že se stane, vyčte si v duchu. Nikdo nic neříká, jen Nora mu konejšivě

položí ruku na rameno. Za okamžik začne oheň slábnout, až dříví, které si přinesli, dohoří úplně a nastane tma. A do tmy, kdesi daleko, ve velké hloubce pod nimi vysvitne fialový bod. A pak druhý a třetí a mnoho dalších.

„Tam jsou! Támhle!“ křičí Matyáš jako smyslů zbavený. „Honem! Pochodeň!“

Škrtají křemenem a zapalují pochodeň. Sestup po úpatí sopky skoro po tmě, a navíc ve spěchu je naprosto sebevražedný, ale nikdo z nich si nechce bytosti nechat ujít. V jednu chvíli Nora málem spadne do velké propasti, ale Matyáš ji zachytí. Dole jim zbývá překonat úzký pás lesa a už stojí na široké pláni.

„Jdou k nám,“ řekne Matyáš, sotva popadne dech.

Zářící stádo synapsidů – nejspíše bradysaurů – se opravdu blíží k nim. A nejen to. Kolem šokované trojice začínají zvířata vytvářet kruh. Ten se potom zužuje, až jsou náhle stádem obklopeni ze všech stran.

„Co teď?“ zašeptá Nora.

Simona drží v jedné ruce pochodeň a v druhé oštěp. Situace se jí vůbec nelíbí, proto je přihrbená a připravená k boji. Matyáš se fascinovaně dívá z tvora na tvora. Fialová záře vychází z každé části jejich těl, nejvíce pak z očí. V jejich pohledech je vidět velká inteligence. Zkoumají trojici a čekají, co bude následovat. Matyáš sáhne do váčku a vytáhne zbytek fialové drti. Natáhne ruku před sebe.

Vzápětí vydechne úžasem. Zvířata mění tvar. Za chvíli je obklopují člověku vzdáleně podobní tvorové. Mají velké hlavy bez úst, černé oči jako velké disky, dlouhé bílé ruce a místo nohou mocné ocasy, po nichž se plazí jako hadi. Jediné, co zůstalo, je fialová záře.

„Řekni něco,“ sykne Nora.

„My… chceme s vámi jednat… v míru…“ vykoktá Matyáš.

Nejbližší z bytostí přijde k němu a nechá si do dlaně přesypat fialový písek. Pak se dotkne Matyáše, který se beze slova sesune bezvládně k zemi.

„Hej!“ vykřikne Nora.

Simona zavrčí a hodí po jedné z bytostí oštěp. Vysoký tvor bez větší námahy mávne zápěstím a oštěp se v záblesku promění na hromadu třísek. Simona chce bojovat dál, ale po doteku dlouhé ruky padá k zemi.

„Co s námi chcete…“ zamumlá Nora, než ji zezadu uchopí za rameno a i ona se propadne do bezesného spánku.

* * *

Matyáš se vzbudí s výkřikem. Chce vyskočit a utíkat, prát se, cokoliv. Ale má nohy jako z jílu a hned, jak se napřímí, tak se zase skácí k zemi.

„Dýchej zhluboka,“ slyší nad sebou Noru.

Uklidní se a postaví znovu. Hlavu má jako střep a v puse sucho.

„Kde to jsme?“ zamumlá.

Místnost kolem nich vypadá jako vytesaná z mramoru, ale – jak se rychle přesvědčila Simona, která do ní chtěla tepat pazourkem – materiál je mnohem pevnější než mramor. Jediný vchod do místnosti je přehrazen mléčně zbarveným sklem, které je stejně tak odolné.

„Taky se vám honí hlavou to, co mě,“ ozve se Nora. „Totiž, že nás vězní mimozemšťani?“

Matyáš několikrát prudce udeří do skla. Je to samozřejmě zbytečné. Uklidní se a otočí k Noře.

„To by vysvětlovalo to cestování časem,“ zamumlá. „Mysleli jsme, že to vynalezli lidé, ale třeba v tom mají prsty emzáci. Jenže teď by mě zajímalo, co s námi chtějí dělat.“

„Nezabili nás,“ řekne Nora. „To je slibný začátek. Kdo ví, jestli tady někde vězní i Bohumila.“

Sotva to dořekne, sklo ve dveřích změní barvu z mléčné na čirou.

„Jmenuji se přece Gottlieb,“ ozve se za nimi jejich spolužák. „To přece víš.“

Trojice přiskočí ke sklu.

„Gottliebe!“ vydechne Nora. „Co to má všechno znamenat?“

„Pusť nás ven!“ dodá Matyáš.

„Nemůžu vás pustit. Já jim teď sloužím.“

„Jak se to stalo?“ zeptá se Matyáš. „Co ti udělali? Nebo nabídli?“

„Ukázali mi pravdu o vesmíru a smyslu všeho dění v něm. To, co jsem zbytečně hledal v knížkách. Stačí ti taková odpověď?“

„Ne, to teda nestačí. Jak k tomu došlo?“

„Prostě jsem je jednou uviděl a něco mě k nim vábilo víc a víc. Chtěl jsem zůstat s Agnes, ale nakonec to nešlo. Bylo to moc silné. Mimochodem, viděli jste ji?“

„Pusť nás a řekneme ti to.“

„Opravdu vás nemůžu pustit. Ne teď.“

„Proč ne teď? Na co tu čekáme?“

„Na rituál.“

„Tak to se mi vůbec nelíbí,“ podotkne Nora. „Jaký rituál?“

„Ten, který jsem absolvoval i já. Splynutí myslí se společenstvem. Splynutí s vesmírem.“

„Mluvíš strašně pateticky,“ řekne Matyáš. „Copak se neslyšíš?“

Gottlieb pokrčí rameny.

„Přál bych vám vidět vesmír mýma očima. Stýská se mi po Agnes, ale stojí to za to. Už bych nechtěl být znovu slepý jako předtím. No, však vy uvidíte to, co já. Hned po rituálu.“

„Rituál si strč někam!“ naštve se Matyáš.

„Gottliebe,“ řekne Nora a přiblíží tvář ke sklu. „Agnes je s námi v táboře. Porodila zdravou holčičku. Potřebuje tě, aby ses vrátil.“

„Pojď s námi,“ přidá se Matyáš. „Nechceš vidět svou dceru? Pojď a společně se možná vrátíme do našeho času!“

Gottlieb zaváhá.

„Jsi splynutý s vesmírem, jak říkáš,“ dodá Matyáš. „Ale tohle jsi nevěděl?“

„To jsem nevěděl,“ přizná. „Jak vypadá? Jaká je moje dcera?“

„Pojď s námi a uvidíš.“

„Nemůžu,“ procedí Gottlieb přes zuby a na chvíli to vypadá, jako by strašně trpěl.

„Můžeš otevřít ty dveře?“

„Ano, ale nesmím.“

„Proč ne? Co tady chceš s nimi dělat? Ty jsi přece člověk! Ze Země! To chceš navěky tady sám jako jediný člověk žít s nimi? Čím tady budeš trávit dny?“

„Budu se účastnit věcí, kterým byste neporozuměli. Přinejmenším ne teď. Ale už brzy ano a potom tady nebudu sám, protože budu s vámi.“

„My tady ale nechceme být,“ zakroutí hlavou Matyáš.

„Protože ještě nevíte, jaké to je.“

„Klidně se bez toho poznání obejdu.“

„Tak to udělejme takhle,“ promluví Nora a přiloží dlaň ke sklu. „Pojď s námi do tábora. Pomoz nám se dostat pryč. Odsud i z tohoto času. Na oplátku uvidíš Agnes i malou Lilu. A pak se rozhodneš, jestli půjdeš s námi, nebo se vrátíš sem.“

„Jmenuje se Lila?“ rozšíří se mu oči.

Na chvíli odvrátí hlavu. Zdá se, že vzpomíná na spoustu momentů a že si uvědomuje spoustu pravd.

„Ano, jmenuje,“ pokračuje Nora. „Neříkej, že bys ji nechtěl vidět. Já vím, že chtěl. Vím to. Prostě to cítím. Já nevím, co ti tady nabídli, ale tohle ti nahradit nemůžou. Nebo snad můžou?“

Gottlieb chvíli nic neříká. Je vidět, že váhá.

„Dostihli by nás,“ řekne nakonec a sotva to vysloví, poplašeně se rozhlédne, jestli ho někdo neslyšel. „Jsou tak či tak napojeni na mou mysl a neustále ví, kde v danou chvíli jsem. Možná i ví, že teď zvažuji, že bych vám opravdu pomohl utéct.“

„Aha!“ zvolá Matyáš. „Takže to zvažuješ!“

Gottlieb trochu couvne a chytí se za spánky.

„Co se děje?“ mluví na něj Nora.

„Už jdou! Rituál je připraven!“

„Pusť nás!“ mlátí Nora do dveří.

Simona, která celou dobu mlčela, náhle vstane a přiloží pazourek Noře ke krku.

„Co to…“ začne Nora, ale nemá odvahu se bránit nebo odtáhnout.

„Jestli nás hned nepustíš, tak je oba zabiju a hned potom sebe,“ řekne Simona smrtelně vážně. „A bude po srandě a hlavně po rituálu.“

„To neuděláš,“ zaváhá Gottlieb.

Ostrý kámen se pohne a Noře z malé ranky vyteče trochu krve.

„Tví pánové ti moc nepoděkují, ale jak chceš,“ řekne Simona.

Teď už úplně poplašený Gottlieb stiskne něco na stěně a sklo zmizí. V tu chvíli ho Simona popadne a pro změnu přiloží pazourek k jeho krku.

„Kudy ven?“ sykne na něj a pro výstrahu přitlačí víc hrotem.

„Vyvedu vás, ale dej pryč tu věc,“ zasípe Gottlieb.

„Ani mě nehne.“

„Dobře, ale za chvíli jsou tady.“

Matyáš se otočí a na konci velmi dlouhé chodby spatří vysoké bytosti. Vlní se na svých ocasech a blíží se k nim. Simona vztekle zavrčí a postrčí Gottlieba před sebe.

„Běž!“

Utíkají nesmírně složitým labyrintem chodeb.

„Jdeme i pro Natálii s Adamem?“ zeptá se Gottlieb, když po dvaceti minutách poklusu vydechují na jedné křižovatce.

„Cože, oni jsou tady taky?“ je překvapen Matyáš.

„Ať zdechnou,“ řekne Simona lakonicky.

„Půjdeme pro ně,“ řekne Nora. „Nechci je tu nechat. Veď nás k nim.“

Spěchají dál přes mnoho zatáček, šikmých ploch, místností a úzkých chodbiček. Občas v dálce spatří mimozemské bytosti, ale Gottlieb je zatím úspěšně vede tak, aby se jim vyhnuli.

„Jestli nás vedeš do pasti, je po tobě!“ varuje ho Simona.

Gottlieb chce něco odpovědět, ale Matyáš zahaleká a zastaví celou skupinu.

„Co je to tady?“

Nakoukne do jedné z místností, která je zalitá fialovým světlem.

„To je přece to palivo! To nám vystačí na cestu domů!“

Strhává z ramen spolužáků vaky a cpe do nich drolící se kameny. O plné vaky se dělí se Simonou a Norou.

„Rychle!“ prosí Gottlieb a zase se chytá za spánky. „Snažím se v mysli bránit před odhalením naší pozice, ale dlouho to nevydržím!“

„Musíš. Kvůli Lile. A kvůli nám,“ povzbuzuje ho Nora.

„Co je tohle?“

Simona zvedne z jednoho koutu místnosti zářící tyč.

„To je jejich zbraň. Musíme rychle pryč!“

Simona si tyč přehodí do druhé ruky, kývne hlavou a vrátí se do chodby. Pospíchají rychleji. Z klusu přechází místy do sprintu. Udýchaní pak zastavují u dalších mléčných dveří.

„Tady to je!“ zasípe Gottlieb a otevře. „Ne! Nejsou tu!“

Cela je prázdná. Nora se zoufale rozhlédne a spatří dvojici bytostí, jak vláčí Natálii s Adamem chodbou v opačném směru.

„Tam jsou!“

Simona na nic nečeká, rozběhne se, udeří holí napravo, zatočí s ní a udeří nalevo. Chodbou prolétnou dvě velké vlny energie. Jedna z bytostí je rozpolcená křížem, druhá se těžce spálená zmítá na zemi.

„Nezabíjejte je!“ zanaříká Gottlieb. „Tohle se nemělo stát!“

„Ale stalo,“ odsekne Simona. „Musíme rychle pryč!“

Snaží se rychle vzkřísit omámenou Natálii a Adama, ale v tu chvíli Gottlieb vykřikne velkou bolestí.

„Už jsou v mé hlavě! Není čas. Uvedu se do stavu podobného hibernaci. Jen tak nebudou vědět, kudy utíkáme. Musíte mě nést. Uděláte to?“

„Slibuju,“ řekne Nora.

„Tak dobře. Ven se dostanete touhle chodbou. Teď už je to jen pořád rovně.“

Gottlieb zavře oči a v ten moment se zvrátí dozadu, kde ho zachytí Simona.

„Kdo ví, jaké další zvláštní schopnosti ještě má,“ podotkne Matyáš.

„Rychle ven!“ zavelí Simona a přehodí si Gottlieba přes rameno.

„Co se děje?“ mumlá omámená Natálie, chvíli se slabě brání, ale pak se nechá Norou podepřít a vést ven, zatímco Matyáš se supěním podpírá o dost těžšího Adama.

* * *

Zdá se jim, že trvá celou věčnost, než se dostanou z komplexu a na vrcholek blízkého kopce. Simona musela u hlavního vchodu vyřídit ještě dvě bytosti a je celá ulepená od husté tekutiny, která patrně u bytostí slouží jako krev. Matyáš se jen na chvíli otočí a v úžasu si prohlédne údolí. Vidí něco, co je nade vší pochybnost vesmírný koráb. Je velký jako menší město a za ním je v zemi hluboká a táhlá průrva. Matyáš se domyslí, že nešlo o zrovna hladké přistání. Ne… havarovali na Zemi a nejspíš tady uvízli.

„Dělej!“ slyší Simonu a pospíší si za nimi.

* * *

Gottlieb se probouzí ze své krátké hibernace až druhý den. Ohmatává si tělo, které je celé dobité od toho, jak ho kus cesty vlekli přivázaného k velkému kusu kůže.

„Je to dobré, máme náskok,“ řekne poté, co se pohrouží do svých myšlenek. „Špatná zpráva ale je, že jsou opravdu naštvaní.“

„Tak nesmíme ztrácet čas,“ řekne Simona.

„To nesmíme,“ ozve se Matyáš. „Musíme všechny sesbírat a autobus zprovoznit. To nám klidně vezme ten jednodenní náskok.“

„Tak tedy rychle kupředu!“ zvedne se Nora.

* * *

„Viktore!“ volá Nora poté, co celí strhaní vstoupí do tábora. „Kde jsou všichni? Proč jsi tu sám?“

„Řeka už skoro vyschla. Kmen se rozhodl vydat zase k autobusu. Já jsem dobrovolník, co tady čeká na vás, aby vám to řekl.“

„Výborně! Tak pojďme!“

Viktor jí pohlédne přes rameno na nově příchozí.

„Vedete Bohumila! Takže jste našli ty svítící tvory? Počkat! Co tu dělá ona!“

Vykročí rázně k Natálii, ale Nora ho zastaví.

„Měli by být souzeni v naší době. Nemyslíš?“

Viktor cosi zamumlá a odplivne si. Pak mávne rukou.

„Musíme jít, máme v patách nepřátele,“ ozve se Simona.

„Jasně, povyprávíte mi to cestou,“ rozhodne Viktor a zvedne tlumok se svými věcmi.

* * *

Setkají se u autobusu. Gottlieb neví, co říct. Tiskne čelo k Agnes, mezi nimi – zavinutá v látce – je spící Lila. Zdá se, že by tak chtěli zůstat celou věčnost. Matyáš mezitím plní autobus pískem z nadrceného fialového kamenu a Nora organizuje přípravu na odjezd.

„Jsou tady!“ vykřikne Simona a ukáže na obzor.

Z nedalekého lesa se vyřítily desítky plazících se bytostí.

„Ještě ne!“ volá Nora. „Nejsme tady všichni!“

Simona pohlédne na tyč ve své ruce. Povzdechne si. Takhle to nechtěla.

„Co je? Kam jdeš?“ doběhne k ní Nora.

„Já mám jako jediná zbraň, která je může zranit. Zdržím je.“

„Nic takového, jedeme všichni!“

Simona se otočí a pohlédne do zelených očí své spolužačky a Nora v těch Simoniných vidí zase jednou člověka spíše než divoké zvíře. Vidí smutek a odhodlanost. Vidí, že ji nepřemluví.

„Noro,“ osloví ji Simona. „Já bych už stejně nevěděla, jak tam žít. Pozdravuj naše.“

Dotkne se Nory – jen na chvíli a přitom možná zalituje, že nemá čas nikomu povyprávět, co všechno zažila v křídě – a vyběhne proti mimozemšťanům.

„Noro! Dělej!“ volá Antonín ze dveří na zkoprnělou dívku.

Viktor startuje vozidlo. Ti, co jsou na pravé straně vozidla, vidí Simonu, jak svádí nerovný boj s plazícími se postavami. Kromě ní jsou před autobusem už jen Gottlieb, Agnes a Lila. Nikdo neví, co si říkají, ale říkají to ve spěchu a se slzami v očích. Nakonec si Gottlieb otře slzy a toutéž rukou pohladí Lilu. Vykročí za Simonou, zatímco Agnes – duchem nepřítomná – se vpotácí s dítětem do autobusu a na sedačku. To už Simona klesá k zemi, zrovna vedle bytostí, které zabila. Gottlieb se chytá za hlavu, jako by se mu měla rozskočit. Ať ve své mysli dělá cokoliv, zřejmě to funguje, protože několik bytostí okolo něj padá k zemi, kde se svíjí v agónii. Přesto se jedna z nich dostává až k autobusu a zasazuje mu ránu podobnou holí, s jakou se oháněla Simona. Vozidlo se zatřese, ale úder – zdá se – nějak ustojí.

To je poslední kapka. Viktor zavírá dveře, řadí rychlost a sešlapuje plyn.

Řítí se ze svahu dolů a těsně před hradbou stromů jakási velká síla smýkne autobusem mimo všechen čas a prostor a jediné, co je vidět za okny, jsou blesky a tma.

IX. Agnes Tůňková

Je to zase jako kdysi, jako ve škole, když si nasadila sluchátka, pustila muziku a černou fixkou kreslila do sešitu. Je ve své bublině. Nic nevnímá. Rozhodně ne kodrcající se autobus. Ani ječící spolužáky. Viktora, který řve, že nefungují brzdy. Noru, která všechny žene z autobusu. Rychlost, která je pořád vyšší.

Vnímá Lilu. Ten malý uzlíček, který k sobě tiskne.

„Agnes!“ křičí na ni Antonín.

Proč ta noční můra neskončí? Proč musel odejít? Úplně zbytečně tam ven… zůstal tam sám a ji nechal na všechno samotnou a…

„Agnes! Musíme ven! Než to zrychlí moc!“

Antonín, Viktor a Nora jsou poslední v autobusu.

„Tak jo,“ řekne jako ve snu, zvedne se a dojde ke dveřím.

Tam se najednou probere.

„Nemůžu! Já nemůžu s ní!“

Kolem autobusu ubíhá hustá tráva. Neřiditelné vozidlo, poškozené ničivým útokem mimozemšťana, se řítí vpřed.

„Vezmu ji!“ nabízí se Viktor.

„Ne, já sama.“

Schová dítě pod všechny vrstvy oblečení a pevně obemkne rukama.

„Skočíme spolu!“ řekne Viktor a popadne ji do náruči.

Letí vzduchem. Válejí sudy. Strachem o Lilu ani necítí bolest z nárazů.

„Je v pořádku?“ vydechne Viktor, když je pustí a vyplivne trochu hlíny.

„Jo.“

Pořád je ve své bublině. Zkoumá Lilu, která naříká, ale není nikde zraněná. Periferně si všímá, že vyskakují i Nora s Antonínem. Prázdný autobus pokračuje ke srázu a za ním zmizí. Po okamžiku ticha se ozve těžké žuchnutí. V tom krátkém zvuku je slyšet vše: drcení skel, ohýbání plechů, odlétávání pružin, lámání výztuží.

„Je někdo zraněný?“ volá jim nad hlavami Nora, když se všichni sejdou a usednou v hloučku do trávy.

Teprve po chvíli zvedne Agnes hlavu a může se podívat na ostatní. Nora s Antonínem obchází jednoho po druhém, jestli jsou všichni celí. Antonín pak jde za Tiffany, kterou objímá, zatímco Nora se unaveně natáhne na svah. Alice Podšívková sedí opřená zády o Ivu Puštíkovou. Obě se snaží vydýchat stres, kterým si právě prošly. Judita Holečková mluví s Viktorem. Jdou spolu pár kroků od skupiny, snaží se dohlédnout v údolí co nejdál. Hledají

záchytné body, například jadernou elektrárnu nebo vodní dílo Dalešice. Pavel Mareček s Honzou Kučerou se tlumeně baví. Nejspíš mají pochyby o tom, že jsou na správném místě. Filip Blažek a Michal Myška koukají na Viktora a něco si říkají. Snad ho pomlouvají, že špatně řídil. Matyáš je zase tichý jako dřív. Lucie Šimková a Tereza Vlasáková si vezmou Noru za vzor a natáhnou se do trávy a je jim všechno jedno. Anna Nováková jde sama na průzkum za horizont. Natálie s Adamem se chtějí zvednout a nenápadně vytratit, ale zastaví je Viktor, který jim dost hrubě utáhne kolem zápěstí pouta ze zbytků provazu a z kožených pruhů.

„Tady se posaďte a opovažte se pohnout!“ zavrčí na ně.

„Tak to je konec,“ ozve se Judita a ztěžka usedne vedle Agnes. „Víš, co říkal Antonín? Prý nejsme v naší době.“

„A v jaké jsme?“ slyší Agnes svůj vlastní odevzdaný hlas.

Judita pokrčí rameny, ale v tu samou chvíli přibíhá Anna a volá, aby se všichni šli podívat na druhou stranu kopce. Judita pomáhá Agnes vstát. Jdou pomalu a na vrcholku zjišťují, že opravdu nebylo kam spěchat. Ani stádo mamutů totiž nikam nespěchá. Rozvážně jdou údolím a komíhají choboty ze strany na stranu.

* * *

Teprve při západu slunce se unavení a zdeprimovaní spolužáci dostávají k troskám vozidla. Poslední střípky naděje jsou pryč. Z autobusu zbyla jen hromada šrotu. Neporušená zůstala snad jen hlavní nádrž. Matyáš zkouší stav nafty a překvapeně zjišťuje, že je pořád téměř plná, tedy se skoro pěti sty litry nafty. Druhá nádrž na fialový prach je ale poškozená útokem mimozemské bytosti a je zcela prázdná. I kánoe je rozbitá.

„Nikam už se nedostaneme,“ řekne Antonínovi. „To je jasné.“

„Takže kolik nám chybělo?“ ozve se Nora.

„Asi jen pár tisíc let,“ řekne Antonín nejistě. „Patrně jsme v pozdním kenozoiku, přesněji v pleistocénu. Vidíte, že flóra kolem nás je dost podobná tomu, co známe.“

„To je teda krutá ironie,“ podotkne Matyáš. „Když si vezmeme, že jsme putovali napříč dvě stě padesáti milióny let, a nakonec jich chybí jen pár tisíc. To znamená z celé cesty méně než promile. Jaká je vůbec šance, že se to stane?“

„Třeba to nefunguje takhle,“ podotkne Antonín. „Třeba jsou v čase nějaké záchytné body a u každého je jaksi větší přitažlivost… rozumíš, třeba není náhoda, že jsme v této době.“

„Každopádně – jak říkáš – nejsme v naší době,“ řekne Nora smutně. „Přiznejme si to. Prohráli jsme. Prostě jsme prohráli.“

„Ne úplně,“ ozve se Agnes, která přijde s Lilou v náruči. „Tak se nedostaneme domů, no. Dobře. Ale pořád žijeme. A když jsme se dokázali nějak zaopatřit v permu, který byl o dost divnější než tahle doba, tak tady to zvládneme taky.“

„Stejně je ale fajn vidět ty stromy, které vypadají jako naše stromy," pronese Antonín. „I ta tráva, květiny, hmyz… a viděli jsme před chvílí pravé savce. Je to skoro jako doma."

„Ale je tu chladněji než v permu," řekne příchozí Tiffany a přehodí sobě i Antonínovi přes ramena jeden z potahů z autobusu.

„Zbláznili jste se?" řekne Judita, která už chvíli postává kousek od nich. „Úplně jste zapomněli, co je to doma? Sakra, těšila jsem se na střední menu s hranolkama. Chtěla jsem si dát flat white. Chtěla jsem… do hajzlu, já jsem chtěla…"

Nora ji obejme. Juditě tečou slzy a blyští se chabým svitem slunce.

„Já už jsem si fakt myslela, že je uvidím," škytne.

„Já taky," řekne Nora. „Musíme ale vydržet. Jako vždycky předtím. Agnes má pravdu."

Na okamžik nastane ticho.

„Viktor je na hlídce?" zeptá se Agnes Antonína, který kývne hlavou.

„Co nejhoršího tady můžeme vlastně čekat?" zeptá se ho po chvíli. „Šavlozubé tygry?"

„Asi ne," zamyslí se Antonín. „Smilodoni neboli šavlozubí tygři by měli žít spíš v oblasti budoucí Ameriky. Můžou tady být jeskynní lvi, ti jsou dost nebezpeční. Taky vlci, medvědi. A samozřejmě… lidé."

Judita sebou trhne. Všichni vzhlédnou vzhůru. Na tohle nepomysleli. Teď už nejsou jedinými zástupci druhu na planetě.

„Co se stane, když je potkáme?" zeptá se Agnes. „To přece není jako se zvířaty."

„To není. Může se stát cokoliv. Musíme být opatrní."

„Pojďte k ohni," volá Alice, která s Filipem rozdělala a udržuje pořádnou vatru. „Tak pojďte se ohřát."

* * *

Nad vzdálenými horami svítá slunce.

Spánek jim nedopřál moc úlevy. Zklamané procesí se vleče po úpatí kopce. Hledají vodu a jídlo.

„Stát," sykne Viktor.

Jsou na vyvýšeném místě a v údolí je vidět široká řeka. Spousta z nich se při pohledu na ni žíznivě olízne. Nikdo se ale nerozběhne napít. V meandru řeky je totiž obrovské huňaté zvíře se dvěma ostrými rohy.

„Nosorožec srstnatý," vysvětlí hned Antonín.

„Skolíme ho?" otočí se Viktor.

„Možná, když…" začne Antonín, ale všimne si něčeho. „Podívejte, tam u lesa dole. Co to je? Vidíte to?"

„Lidi," řekne Nora.

V tu chvíli si můžou všichni krky ukroutit, jak se snaží nahlédnout až k hradbě stromů, která začíná nedaleko zákruty s osamělým nosorožcem. Studenti se krčí a tisknou k trávě, aby nebyli spatřeni.

A za chvíli začne podívaná. Slyší jediný tlumený výkřik, patrně rozkaz k útoku. Potom už pralidé postupují zcela potichu. Nosorožec zabučí a zafuní, když ho zasáhnou první oštěpy. Couvá k řece, ale do hluboké vody se mu moc nechce. Nakonec se rozběhne proti lovcům. Jednoho z nich srazí bokem hlavy, kterou navíc trhne, takže tělo muže se proletí velkým obloukem a zůstane nehybně na zemi. Ostatní ještě přitlačí v útoku. Drnčí i tětivy luků. Nakonec se chce nosorožec vrhnout do řeky, ale na jejím břehu padá skolen. Lovci na nic nečekají a začínají zvíře částečně stahovat z kůže. Vytahují z něj kusy masa i vnitřnosti a věší je na oštěpy, hned vedle velkých cárů kožešiny. Většina z nich si dá jen na chvíli přestávku od povinností, aby poklekli u padlého a krátce se s ním rozloučili. Nakonec, když mají všechny úlovky naložené, vypadá to, že chtějí vzít i tělo svého soukmenovce, ale cosi je rozruší. Jako by někteří z nich větřili. Pak jeden z nich, který hlídal blíž u lesa, přibíhá a cosi pokřikuje.

„Co se děje?" zašeptá Nora.

Agnes si všimne, že Lila – vždy tak tiché dítě – začíná být neklidná. Jako by cítila stejnou hrozbu, která zahnala muže od řeky. Dá jí zlehka ruku přes pusu a doufá, že nezačne křičet a neupoutá tak na ně pozornost.

K řece mezitím kolébavě přichází obrovský medvěd. Je podobný medvědu hnědému a velikostí pak zhruba kodiakovi, jen má jinak stavěnou lebku. Antonín by na to nejspíše rád poukázal, ale i on se raději v tichosti tiskne k zemi. Medvěd v něm i ve Viktorovi a Tiffany vyvolává snad ještě větší hrůzu než allosauři, patrně proto, že je z něj cítit větší inteligence, ale taky z důvodu, že okolo nejsou žádní titánští brachiosauři, kteří by na sebe upoutali svou pozornost a kteří by je chránili čistě svou mohutností. Možná ale i proto, napadlo Antonína, že lidé jako druh sdílejí svou evoluční historii s medvědy, a proto jsou naučeni bát se jejich pachu a přítomnosti.

Medvěd si ale všímá jen nosorožce, z něhož nechali pralidé neobranou více než polovinu. Když se nažere, tak ještě chvíli hltá vodu z řeky a potom – zdá se – chce odejít, ale zrovna v tu chvíli se probere a zvedne lovec, kterého ostatní považovali za mrtvého. Nejdřív se posadí, pak vyskočí na nohy a rozhlíží se, kde jsou ostatní. Prudký pohyb podráždí medvěda, který výhružně zabručí.

„Je po něm," hlesne Judita.

„Sežere ho!" zaúpí Alice.

„Nepomůžem mu?" zašeptá Agnes.

„Měli bychom," ozve se Nora.

„Pomůžem," řekne Viktor a koukne po Agnes. „Ty ale zůstaň tady."

Začne v rychlosti udílet rozkazy.

„Michale, Pavle, se mnou, Lukáši, Tondo, vy naběhnete tam ze strany…“

„Co já?“ ozve se Filip.

Viktor po něm rychle koukne. Z neduživého a vystrašeného oktavána, který byl několikrát na pokraji zhroucení i smrti, je poměrně silný, šlachovitý a vytáhlý muž.

„Tak ty s Matyášem zaútočíte od lesa. Nikdo nepůjde sám, vždycky ve dvojici a když bude zle, odpoutáte pozornost od toho, kdo bude mít průser. Jasný?“

„Já jdu taky,“ řekne Nora.

„Já též!“ připlazí se Tiffany. „Půjdu s Antonínem.“

„I já,“ ozve se Judita trochu váhavě.

„Držte se za mnou,“ zamručí Viktor a už vyráží vpřed.

Mezitím je muži v údolí jasné, že nemá smysl utíkat. Chvíli stojí tváří v tvář medvědovi a snaží se nenavázat oční kontakt. Je ale pozdě. V huňaté hlavě je už za hrozbu. Zvíře chraplavě vydechne, zařve a vyběhne. Lovec je velmi silný a obratný. Prvnímu útoku uskočí a zasadí ránu zprava. Dlouhodobě ale nemá šanci. Stačí jediný zásah velkou tlapou a je konec. To už ale letí první oštěp, který Viktor mrštil ještě za běhu. Sjede predátorovi neškodně po hřbetě, ale alespoň na chvíli zastaví jeho útok. To už ale čelí mnohým ostrým koncům ze tří různých stran. Filip a Judita střílí z luku.

Medvěd se naposledy ožene prackou, ukáže strašlivé zuby, zafuní a ustoupí.

„Stop!“ volá Viktor. „Nechte ho! Dejte mu prostor!“

Zastavují útok, ale jsou připraveni v něm pokračovat. Medvěd jakoby žalostně zaúpí, odfrkne si a dá se na rychlý ústup. Oktaváni konečně mají důvod k radosti. Objímají se, smějí a plácají o sebe dlaněmi. Pračlověk neví, co si o nich myslet. Konečně si ho taky všimnou. Nakonec nevypadá o tolik jinak než oni, kteří mají všichni též špinavé tváře, zacuchané vlasy a v případě mužů husté plnovousy. Má ale trochu jinak tvarovaný obličej a je mnohem nižšího, ale zato statnějšího vzrůstu. Ve tváři i po těle má drolící se značky z modrých hlinek, které si nejspíš nanášel dvěma prsty.

„Grhéyó,“ řekne lovec po chvíli a hned to zopakuje. „Grhéyó!“

Zařehtá se jako blázen a popadne nejblíž stojící Juditu za ramena. Ta zděšeně pískne, ale on se dál směje a třese s ní a pak stejně tak zatřese s Viktorem.

„Grhéyó, sóhs wéyom! Héyeti méh!“ vykřikuje pračlověk a divoce u toho gestikuluje.

„Co to říká?“ otočí se Viktor na Antonína. „Jakým jazykem to mluví?“

Antonín pokrčí rameny.

„Já jsem fanda biologie, ne jazyků.“

„Mně to zní jako maďarština,“ pokrčí rameny Agnes, která právě přišla.

„Ty nevíš?“ koukne Viktor po Matyášovi, ale místo něj se ozve Nora.

„Může to být indoevropština nebo nějaký jazyk ještě před ní," řekne.

„A ty tomu rozumíš?"

„Jasně, že ne."

„Héyeti méh!" opakuje lovec a teď už jasně ukazuje, aby šli za ním.

„Je to moudrý, jít za ním?" zauvažuje Judita.

„Stejně se budeme muset s místními seznámit," řekne Nora. „Tak kdy jindy, než teď, když jsme v té dobré situaci, že jsme jednoho z nich de facto zachránili?"

„Souhlasím," řekne Tiffany.

„Tak jo, ale dávejme si pozor!" řekne Viktor.

* * *

Střetnou se v příšeří na malé loučce uprostřed neprostupného lesa. Ostatní z lovcova kmene mají též značení modrou hlinkou. Muž, který vstal z mrtvých, se s nimi chce nadšeně vítat a chce jim představit nově příchozí, ale jeho kmen je nějak napjatý. Málem zaútočí i na podivné příchozí, než je muž zastaví a vysvětlí jim, že ho zachránili.

„Co se děje?" zašeptá Tiffany. „Podívejte na ně. Mají oči na šťopkách a jako by něco hledali…"

„A zbraně mají připravené k útoku," řekne Viktor. „Ale nemyslím, že kvůli nám."

„Medvěd?" napadne Noru.

„Nevím, možná," uvažuje Viktor.

Napětí ve vzduchu se šponuje na hranici únosnosti. Iva se přitiskne ke stromu a přivře oči. Před ní se postaví Filip a pevně stiskne oštěp. Judita stojí po boku Viktorovi a Tiffany jako vždy chrání Antonína, který na oplátku nespouští oči z ní. Pralidé uslyší a ucítí útočníky dřív než někdejší oktaváni. Začnou křičet a někteří střílet z luků mezi stromy. To už mezi ně vpadne nepřátelský kmen. Jsou pomalovaní bílými a červenými hlinkami a útočí oštěpy, kyji i kamením.

„Braňte modré!" vykřikne Viktor.

Tiffany pozvedne oštěp a běžící útočník se jí na něj prakticky sám napíchne. Ruce jí zalije teplá krev.

„Pojď!" táhne Judita Agnes pryč. „Nemůžeš tu být s Lilou!"

Utíkají lesem. Jediný z nepřátel se dostane k nim na dosah. V očích má divoký pohled lovícího zvířete. Rozmáchne se kyjem, ale na poslední chvíli si zvrtne kotník o vystouplý kořen. Judita vykřikne a probodne mu rameno.

„Rychle pryč!"

Podvědomě utíkají zhruba směrem k rokli, do níž spadl jejich autobus. To už jsou zvuky boje pryč. Ukrývají se za plechovými a plastovými troskami vozidla. Lila se teprve teď rozpláče.

* * *

„Judito," šeptá Agnes. „Vstávej!"

„Co je?"

Probouzí se z neklidného dřímotu a mžourá do šera. Roklí mihotá světlo plamenů.

„Jsou to naši?"

„Ne," řekne Agnes přidušeně. „To jsou ti druzí. Musíme pryč."

„Ale kudy?"

Celý vstup do rokle je zaplněn bojovníky s červenou a bílou v obličejích. Všichni drží nějakou zbraň a asi polovina z nich i pochodeň.

„Támhle je jeskyně!" ukáže Agnes.

Plíží se na konec rokle a soukají do škvíry. Dostávají se pouhé čtyři metry od vchodu, pak začne být průchod příliš úzký. Lovci se naštěstí nevydávají k nim, ale udiveně zkoumají zbytky z autobusu.

„Myslíš, že je všechny pobili?" zašeptá Judita.

Agnes chvíli neodpovídá. Pořád sleduje Lilu, aby nezačala plakat.

„Tak co? Pobili je?" opakuje zoufale.

„Já nevím," sykne Agnes. „Na to teď nemysli."

Lidé konečně odcházejí, Agnes s Juditou ale dobrou hodinu ještě čekají ve škvíře. Když konečně chtějí vylézt, instinkty je varují, aby to nedělaly. Vzápětí pochopí proč, když se nocí rozprostře pach srsti se zasychající krví a ozve se frkání medvěda.

„Dostane se tady k nám?" zašeptá Judita.

„Nevím… Možná se protáhneme dál. Pojďme to zkusit."

Agnes se vtlačí do úzkého průchodu. Musí se hodně zmáčknout, aby prolezla. Za ní následuje Judita. Při všech průlezech si opatrně podávají uzlíček s Lilou.

„Tady už je to širší!"

Po necelé hodině náročného průchodu jeskyněmi se dostávají na druhou stranu hory. Tam, v hustém porostu u východu ven, si konečně dovolí trochu spánku.

* * *

„Musíme sehnat víc jídla a vody," pronese Judita a odloží vedle malého ohníčku zbytek králíka, kterého se jí po ránu povedlo ulovit.

„Buďme rádi aspoň za tohle," řekne Agnes. „Musíme ale na průzkum. Musíme zjistit, kde máme spolužáky."

„Tak pojďme," řekne Judita a udusá zbytek ohně. „Dej, vezmu ti na chvíli Lilu."

„Tak jo. Tady."

Dá dceři pusu na čelo a předá ji Juditě. Po chvíli chůze se dostávají na útes, pod nímž je další údolí. A v něm velký tábor. Vidí mnoho stanů z větví, kostí a kůží. Největší z nich je potom postaven pod skalním převisem, přičemž skála mu tvoří střechu.

„Tam musí bydlet náčelník," ukáže Agnes a Judita kývne hlavou.

Chvíli pozorují běh života v táboře. Příliš se neliší od toho, jak oni sami žili v permu, ale je vidět, že tito lidé v tom vyrůstali, že je to pro ně mnohem přirozenější a každý úkon dělají šikovněji i s větší úsporou energie.

„Jsou to oni, ti nepřátelé?" uvažuje Judita.

„Nikde nevidím naše, tak předpokládám, že jo."

„Počkej, slyšíš…" sykne Judita, ale obě se otočí pozdě, když už jsou dva červenobílí přímo u nich.

Agnes se vymrští jako had, připravena bránit své dítě a svou kamarádku. Bodne oštěpem, ale muž uhne, vyrve ji oštěp a Agnes sama spadne na zem a udeří se do hlavy. Zatmí se jí před očima.

* * *

S výkřikem se posadí. Hlava ji rozbolí tak, že si musí zase lehnout. Vlasy má plné krve a v mozku jako by jí trpasličí kováři mlátili do kovadlin.

„Lilo! Judito!" sípe zničeně do nadcházejícího večera.

Když se může znovu postavit, je už prakticky tma a v táboře pod ní svítí ohně. Lovci museli myslet, že je mrtvá, nechali ji tam napospas zvěři a ona tam ležela celý den. Co je ale s její dcerou?

Sotva sebere trochu sil a ohlodá některé kosti, které pořád leží u popela nedaleko vchodu do jeskyně, začne se plížit do tábora.

Co čekám? Nejspíš mě tam najdou a zabijou. Ale musím. Jestli dostali Lilu… ne, na to ani nesmím myslet.

Už je u prvních stanů. Srdce jí buší napětím, ale zároveň cítí i úlevu. Vypadá to totiž, že pralidé nedrží nijak zvlášť důsledné hlídky. Divoká zvířata se tak či tak bojí ohňů a přepady ze strany lidí budou spíše výjimkou než pravidlem. Proto jen pár žen a mužů přikládá na ohně, přičemž půlka z nich u plamenů zároveň napůl klimbá.

To dává Agnes prostor se poměrně nerušeně plížit po táboře. V jednu chvíli má však chuť vykřiknout a nechat se chytit, nechat se zabít, nechat se roztrhat. Oči jí zalijí slzy a zuby strašně zaskřípou. Najde krvavé útržky z Lilina povijanu, chomáč zrzavých vlasů od Judity a na krví začernalém kameni strašný výjev několika vyvržených vnitřností.

Kousne se do vlastní pěsti – až do masa – aby neřvala hrůzou.

Je tam dlouho a je jí úplně jedno, že ji můžou najít. Točící se pekelný kolotoč zoufalství v její hlavě střídá temná chuť po pomstě.

Teď – opravdu naposledy – se musíš sebrat! Všechno je pryč. Seber se pro pomstu!

* * *

Celý den Agnes sedí na velkém kameni na protějším vrchu. Ignoruje kručení břicha a sucho v krku. Dívá se před sebe, jako by nebe bylo plátno a na něm se promítal její život. Jako malá – ještě v Moravské Třebové – měla přesně jednu dobrou kamarádku. Byly spolu skoro pořád. Pak se Agnes přestěhovala s rodiči do Brna. Psaly si přes internet, ale i to vyšumělo a kamarádka byla ta tam a Agnes byla sama a Tiffany jí na nové škole dala jasně najevo, že do party nezapadne, a postarala se o to, aby se cítila trapně. A ona se pak rozhodla, že na to kašle, že se nemíní cítit trapně, že je nad věcí a našla přitom úlevu v muzice, která dokázala temnotu – ať už „temnota" znamená cokoliv – nějak tematizovat. Nechala se tou hudbou a tím stylem a subkulturou pohltit. Trávila čas ve vybraných skupinách na sociálních sítích a na prastarých fórech, často mezi plesnivými třicátníky, co měli podobný vkus jako ona.

A pak to přišlo. Exkurze do Dukovan. Gottlieb. Nejdřív jí ho bylo líto. Protivil se jí tím, jak je zahleděný sám do sebe, i když si uvědomovala, že je to vlastně hodně podobné tomu, jak to má ona sama. Akorát místo symfonického folk metalu ulítal na nesrozumitelné filozofické pseudointelektuální onanii. A byl tak ještě divnější než ona.

Přišel za ní. Zůstal stát na její straně. A nakonec – obklopeni samotou – zjistili, jak si jsou blízcí. A pak jí ho ukradli.

Byl můj! vykřikne v duchu směrem k obloze.

Ukradli jí ho. Ti zářící. Ti, co za to všechno mohli. Ti, co přišli kdo ví odkud. Ale něco zůstalo. Střípek z něho, střípek z ní, střípek z neznáma… a z těchto střípků nová bytost, která byla tak tichá, tak hodná, se zářivě modrýma očima, s voňavými vlásky…

Agnes se vymrští z kamene a udeří pěstí do stromu. Prohlíží si sedřené klouby a vstřebává bolest z celé ruky. Otáčí se a schází dolů. Koneckonců, je už skoro poledne a jí čeká spousta práce.

* * *

Jde po vyšlapané stezce, kterou objevila už ten den ráno. Je to necelého půl kilometru od tábora těch, co jí vzali vše, k rokli s autobusem. To se jí teď hodí. Celý večer přečerpává hadicí z autobusu naftu do všech nádob a vaků a měchů, co nalezne. Nosí je na tajné místo, skoro u prvních stanů. Nakonec si otře pot a napije se vody. Vklouzne znovu do útrob autobusu a najde svoje staré líčení, které tak dlouho nepoužila. Postaví před sebe střep ze zpětného zrcátka a začne s černobílým make-upem. Když skončí, vypadá jako black metalová hvězda, což jí pro pomstu přijde více než příhodné.

* * *

„Hej, vy sráči!" vykřikne tak silně, jak jen může.

Stojí na okraji tábora a hrstka z lidí, kteří se starají o ohně, si jí hned všimne. Ostatním ale nedá čas ani vylézt ze stanů. Hodí jednu pochodeň vlevo a druhou vpravo. Sundá ze zad oštěp a pevně ho sevře. U většiny stanů jsou větší či menší nádoby s naftou, navíc ji částečně rozlila na jejich stěny. Sice nedojde k explozi, jakou by očekávala u benzínu, ale i tak nafta rychle vzplane a za chvíli hoří všechny stany na perimetru. Chvíli to trvá, ale dostaví se i výbuchy, při kterých vyděšení členové kmene padají tváří k zemi. Vypadá to, jako by se modlili, odprošovali zlé duchy či byli bez sebe strachem z jejich hněvu. Z jednoho stanu vyběhne hořící muž. Agnes ho bez slitování bodne oštěpem do břicha. V plamenech jsou už i stany vprostřed tábora. Náčelník se skryl do toho svého, který sice nehoří, ale nemůže z něj ven. Čeká ho smrt udušením v hustém černém dýmu.

Agnes zabije dalšího z lovců. Vidí kolem pobíhat i ženy a děti, ale necítí v tu chvíli žádnou lítost. I tisíc takových by jí bylo málo za její Lilu! Bodá do dalších a dalších, až vůbec necítí ruku, v níž drží oštěp. To už ji ale začínají obkličovat.

To je jedno! Tak tedy smrt!

Zavře oči a zahodí oštěp. Místo bolesti, kterou očekává, však uslyší křik dalších lidí. Několik z těch hlasů zná. Otevře oči a spatří, že se tábor plní bojovníky s modrým značením i jejími spolužáky. Bojují, ale k tomu ona už nemá sílu. Doslova na kolena ji srazí ohromná lítost. Nad tím, že přišla o vše, nad peklem, které rozpoutala.

* * *

Je ráno a tábor – z něhož je jen pole plné popelu – stále páchne krví.

„Tehdy jsme před nimi utekli, ale chtěli jsme se pro vás vrátit. Zrovna jsme tábořili nedaleko," slyší Agnes hlas Nory a jako by přicházel z velké dálky. „Pak nás probudily ty plameny. Okamžitě jsme věděli, že jsi je rozdělala ty a šli ti pomoct."

„Zabili Juditu," řekne Agnes a poprvé propukne v pláč. „A Lilu. Sprostě je… vykuchali."

„Agnes," ozve se hlas Judity a oslovená okamžitě vyskočí ze země a otočí se.

Její spolužačka stojí za ní a dítě má pořád v náruči, tentokrát zabalené v kožešině ze srstnatého nosorožce. Má ucho od krve, zřejmě jí ho natrhli ve stejnou chvíli, kdy jí vyškubli chomáč vlasů.

„Utekla jsem jim," řekne, když se k nim Agnes vrhne a pevně je obě sevře. „Napadl nás zase ten medvěd, víš? Bojovali s ním a já jsem utíkala. Jen jeden se mě snažil chytit."

„Našla jsem tvoje vlasy i ten uzlíček… našla jsem je v táboře."

„Tam je museli odnést, tohle se stalo ještě před ním."

Agnes si bere od Judity Lilu a líbá ji jako šílená.

„Co teď?" pronese Nora, celá zšedlá popelovou krustou.

Viktor pokrčí rameny a pohlédne k bojovníkům z druhého kmene.

„Hésti hsms," řekne jeden z nich a pozvedne misku vyrobenou vydlabáním z tlusté větve.

Tiffany první přijde k němu, nabere si z misky hlinku a udělá si modré čáry pod očima. Hned následuje Antonín a Viktor.

„Tak fajn," řekne Nora a vykročí k nim.

* * *

Uplynuly tři roky.

Jsou plnohodnotnými členy kmene, který si říká Říční lidé. Žijí mezi dvěma velkými toky, hodně rybaří a občas loví nosorožce. Nedávno dokonce skolili mamuta. Lila chodí po táboře. Hraje si s figurkami vyrobenými z kostí. Žvýká kůže, saje morek z kostí. Dovádí s ostatními dětmi.

Viktor tráví noci i dny s Juditou. Stal se z nich pár skvělých lovců. Zejména excelují v líčení pastí na menší živočichy. Mají spolu dvojčata, která se během jedné studené noci rozkašlou, a nakonec umřou. Filip s Ivou mají první dítě, je to drobounký chlapec, který navzdory všemu nakonec přežije. Jmenuje se Evžen.

Natálie s Adamem, kteří byli stále vězněni, dokážou jedné temné noci utéct. Jsou nalezeni mrtví nedaleko vlčího doupěte. Navzdory tomu, co udělali, jsou se všemi náležitostmi, s odprošováním duchů a s ozdobami pohřbeni nedaleko tábora.

* * *

Už je to šest let.

Lila běhá po táboře i po lesích jako vítr. Starý náčelník zemřel a kmen – poté, co to odmítli Viktor, Tiffany i Nora – si na jeho místo zvolil Agnes. Odívá se do majestátní kožešiny s mnoha ozdobami a třímá velké kopí. Antonín i Tiffany jsou skvělí lučištníci a jsou pořád spolu. Chtěli mít dítě, ale Tiffany dvakrát potratila. Po období krize se k sobě zase vrátili. Filip s Ivou mají holčičku a dávají jí jméno Ema. Viktor s Juditou už spolu nejsou a oba zplodí několik dětí s jinými členy kmene.

* * *

Devět dlouhých let jsou členy kmene.

Lila dovede skvěle lovit králíky. Kamarádí se s Evženem, kterého Filip naučil zpracovávat kůže a vyrábět z nich kazajky. Antonín s Tiffany mají první dítě, světlovlasou statnou holčičku, které se rozhodnout říkat Simona.

* * *

Dvanáct let.

Všichni dávno překročili třicítku, a tak se z nich stali jedni z nejstarších v kmeni. Na časy, v nichž se narodili, už si skoro ani nevzpomenou.

Zničený autobus skrylo bodláčí, křoviska a vysoká tráva.

X. Epilog

Lila je ve svých patnácti letech nejmrštnější z kmene. Když nemá nic na práci, tak se ráda toulá. Prozkoumává lesy, rozeklané skály i studené jeskyně. Do jedné takové, do mrazivé kaverny, která klesá stále níž a níž a je plná propastí a úzkých míst, si nikdy netroufla… až teď.

Spouští se posledním svislým komínem. Ladně dopadne z výšky asi dvou metrů a pozvedne pochodeň, načež se jí oči rozšíří úžasem. Ve vysokém skalním dómu jsou pozůstatky milióny let ztracené struktury, která rozhodně nepochází z tohoto světa. Lila slézá dolů a dlouho bloudí jejími chodbami, až ji přivábí zvláštní fialová záře.

* * *

Agnes – stále náčelnice kmene – se napřímí jako kobra a skoro v úleku uskočí, když uvidí kamínek, který jí přinesla ukázat dcera.

„Takových tam je hodně," řekne Lila a nechápe, proč je matka tak bledá, proč neví, co říct a proč vypadá tak zasněně a proč to vypadá, jako by se jí odehrávalo až příliš moc věcí v hlavě.

* * *

„Jsem ráda, že jste všichni přišli," začne Agnes, když si spočítá, že na tajné schůzce na lesním paloučku jsou všichni z jejich dávné třídy. „Musím vám něco říct."

„Proč jen nám?" ozve se Viktor. „Moje žena chtěla taky přijít."

„Tohle se ale opravdu týká jen nás. Jen těch, kdo cestují v čase."

„V tom už ale necestujem," podotkne Tiffany.

„Je to strašně dlouho, to ano. Jenže…"

Agnes si odkašle a bez dalších slov jim ukáže fialový kámen. Chvíli trvá, než jim to dojde. Jako první vyskočí Matyáš. Pak Antonín. A potom všichni ostatní.

„Je jich tam hodně," opakuje Agnes po své dceři.

„A my bychom… totiž, dokázali bychom to použít?" zeptá se Iva.

„To zatím nevíme," řekne Agnes. „Matyáši, myslíš, že bys to dokázal vyzkoumat?"

„Určitě, když mi ten kámen půjčíš," řekne oslovený.

„Tak jo," řekne Agnes, načež zase promluví ke všem spolužákům. „A vy, každý z vás, si musíte rozmyslet, co byste udělali, pokud by to šlo. Dejte si na čas, toho máme dost, ale rozmyslete se dobře."

Nastane hrobové ticho, v němž je každý sám hluboko v sobě se svými myšlenkami.

* * *

„Pojď za mnou, prosím tě!"

Matyáš vede Agnes k řece a za nimi běží Lila.

„Domnívám se, že ta hornina má tu moc, že při dostatečném množství změní primitivní plavidlo na plavidlo časem, které navíc odpovídá technologii, na jakou jsou lidé v daném časem nebo pocházející z určitého času zvyklí. Zkusil jsem to na ten vor z klád, který jsme stavěli loni a podívej…“

Před nimi je něco jako moderní plavidlo z 20. či 21. století. Má podobné ovládací prvky jako jejich stará kánoe a poměrně objemnou nádrž na fialovou drť.

„Takže to je možné?“ zeptá se Agnes a Matyáš pokývne hlavou.

Náčelnice se zamyslí a opět otočí k němu.

„A ty… ty budeš chtít cestovat do budoucnosti?“

„Přemýšlel jsem o tom a myslím, že ano. Tady jsem si nějak zvykl, ale pořád vím, že sem nepatřím. Nechci zde zestárnout a umřít. Ano, chci zpátky. Opravdu chci.“

„Ptám se proto, že jsem si říkala: co když bude další vlna? Co když ti, co neodejdou teď, budou chtít odejít později? Dokážou postavit, ehm… očarovat a pak nastavit další plavidlo i bez tebe?“

Matyáš pokrčí rameny.

„Pokusím se tu znalost předat někomu z těch, co zůstanou. Jak jen to dovedu.“

„Tak dobře.“

Agnes si povzdechne a pohlédne na loď.

„Kdo by to byl řekl, že nám osud ještě přihraje tuhle šanci? Po takový době?“

„To nebyl osud, mami,“ ozve se zpoza ní.

„Já vím,“ usměje se ona a obejme Lilu.

* * *

Stojí na břehu řeky a Agnes vystupuje na vysoký kámen.

„Měli jste spoustu času na to si promyslet, jestli se chcete vrátit,“ řekne silným hlasem. „A dnes je den, kdy si musíme definitivně zvolit.“

Nadechne se, aby mluvila dál, ale shromáždění rozrazí jeden z lovců z kmene.

„V táboře je šaman od Lesních lidí,“ volá na Agnes. „Přišel k nám z velké dálky a prosí o pomoc.“

„Dobře, promluvím s ním,“ řekne ona. „Vyřeším to a hned se vrátím.“

* * *

Agnes s Lilou jsou v náčelnickém stanu, kde se krčí šaman s korálky kolem krku i přes obličej. Vypráví jim i o hladomoru a o neúspěších v lovu. To, že se vydal k nim – ke kmeni, se kterým kdysi dávno směňoval kůže za pazourkové zbraně – je posledním aktem

zoufalství. Agnes se dlouze zamýšlí, načež si vzpomene na to, jak z permu chodívali lovit do hojnějších časů. Snad kdyby jim dali trochu prachu a oni si skočili jen o pár tisíc let… to by je mohlo zachránit. Proč si to všechno nechávat jen pro sebe?

„Já půjdu," řekne Lila, když vyslechne matčin plán.

„Buď opatrná," pohladí ji Agnes po tváři. „Počkáme s odplutím, než se vrátíš. Nech jim tam toho kamene větší zásoby… třeba celý pytel. Víš, aby měli do budoucna."

„Vrátím se co nejdřív, neboj."

Lila sáhne pro svůj plášť, který si sama vyrobila. Je celý z lesklých černých per a je na něm i pernatá kapuce, kterou si může spustit hluboko do čela a přes oči.

„Pojďme," kývne na šamana.

Před stanem čekají dva jeho lovci, kterým svěřuje těžký pytel s kamením, aby ho nesli během dlouhé výpravy.

* * *

„Nepoužijte hned všechno," řekne Lila šamanovi, když se blíží k jejich kmeni. „Možná ani neukazujte vše ostatním, aby to někdo nechtěl zneužít a nezvrtlo se to. Začarujte si nějakou loď, třeba kánoi, a použijte vždy jen trošku prachu pro skok kousek v čase. Třeba pár tisíc let do minulosti, kdy byly tyto lesy ještě plné zvířat."

„Můžeme zbytek kamenů schovat tady," ukáže šaman na jeskyňku nedaleko zurčící řeky. „Tady to složte."

Lovci schovávají kameny, přísahají šamanovi mlčenlivost a Lila jde s ním nejprve do šamanovy jeskyně a pak – zahalená pod svou kapuci – k nejlepším lovcům Drápovi a Kůstkovi.

* * *

„Má dcera se vrátila," řekne Agnes. „A teď je čas rozhodnutí pro náš kmen. Všichni jsou si jisti, že chtějí udělat tak, jak se rozhodli?"

Stojí zase na okraji řeky, nedaleko od velkého voru, a všichni kývou hlavami.

„Chci teď po každým, aby nahlas řekl, jak se rozhodl," řekne Agnes. „A od těch, co řeknou, že chtějí do budoucnosti, aby si rovnou nastoupili. Když dovolíte, budu se vás ptát. Ty první, Ivo Puštíková…"

„Chci domů," řekne dívka, která už se dávno neschovává v oblečení, ale která stojí zpříma, má jasný pohled a hrdý výraz. „Filip a naše dvě děti jdou s námi. Pojďte."

Devítiletá Ema a dvanáctiletý Evžen se už rozloučili s dětmi z kmene. Nikdo nerozumí, na jakou cestu se musí vydat, ale přijímají to. Nastupují na vor a za nimi Iva, ruku v ruce s Filipem Hubertem.

„Dobře. Co ty, Viktore?"

„Zůstávám tady. Jak bych se mohl vrátit, po tom všem, co se v pravěku stalo? V permu, v juře i tady?“

„Judita Holečková?“

„Vnímám to stejně.“

„Honza Kučera?“

„Zůstávám.“

„Pavel Mareček?“

„Já ne, já se chci vrátit.“

„Tak si nastup. Co Lukáš Lesný?“

„Já zůstanu. Teď jsem doma tady. Neumím si představit, jak bych tam žil.“

„Rozumím. Tiffany?“

„Jdeme i s Antonínem a s dcerou.“

Potěžká starý, oprýskaný mobil.

„Kdo ví, jestli z něj půjdou ještě stáhnout ta videa, co jsem točila?“

Antonín se usměje.

„Vidíš, já jsem zas chtěl být nejlepší biolog na světě. Ten, co je fakt viděl. Ale teď… já nevím, ani se mi odsud nechtělo. Nemůžu tam ale Tiffany a Simonu pustit samotné.“

Všichni tři se chytí za ruku: vpravo Tiffany, vlevo Antonín, mezi nimi šestiletá Simona. Nastoupí na vor.

„Anna Nováková?“

„Jdu domů.“

„Lucie Šimková?“

„Já tady zůstanu.“

„Tereza Vlasáková?“

„Zůstávám s Lucií.“

„Alice Podšívková?“

„Chci do naší doby. Jdu.“

„Matyáš Blažek? Tys mi říkal, že jdeš, pořád to platí?“

„Platí.“

„Takže zbývá Michal Myška.“

„Jsem teď nejlepší rybář v kmeni,“ pokrčí zmíněný rameny. „Mám tři ženy. Co myslíš?“

„Chci to slyšet.“

„Dobře: nejdu.“

„Fajn. Jsme skoro u konce. Nora Augustová.“

„Já jdu. A nejdu sama… Lilo?“

Lila se rozbrečí.

„Mami, to nemůžeš myslet vážně!“

„Hodněkrát jsme o tom mluvili,“ řekne Agnes konejšivě a obejme ji.

„Ty mě snad nemáš ráda, že mě nechceš už nikdy vidět!“

„Miluju tě nejvíc ze všeho,“ řekne Agnes a tiskne ji, jako by ji chtěla rozdrtit. „Dýchala bych za tebe. Šla bych za tebou do pekla. Rozpoutala bych kvůli tobě peklo.“

„Tak pojď se mnou!“

„Lilo, já jsem to peklo opravdu rozpoutala. Říkala jsem ti, co se dělo, ne? Udělala jsem strašné věci. Můj oheň zasáhl i ženy, staré lidi a děti. Jsem prokletá.“

„Nikdo tě neproklel!“

„Já jsem se proklela!“

„Mami…“ řekne Lila tichým hláskem a zaboří do ní tvář.

„Musím být tady, musím být dál náčelníkem. Všichni na mě spoléhají.“

„Ale já nejvíc ze všeho!“ vykřikne Lila.

„Ty jsi nejsilnější ze všech. Zvládneš to. A moje kamarádka Nora bude pořád s tebou. Bude se o tebe starat. Oni všichni budou.“

„To se už nikdy neuvidíme?“

„Možná jednou, až pocítím, že tady vypršela moje chvíle, možná za tebou naposledy vyrazím… já nevím… ale Lilo, já budu s tebou tak či tak a pořád. To víš, ne?“

Dlouho se ještě objímají, než se nechá mladá dívka odvést Norou na vor.

„Sbohem,“ mávají jim všichni z břehu, zatímco Matyáš nastavuje časové souřadnice.

* * *

Opadne clona z blesků a temnoty a sotva se devět dospělých a tři děti vypotácí na břeh a rozhlédnou, je bývalým oktaváným nade vše jasné, že se dívají na něco, co neviděli neskutečně dlouho: na lesy typické pro jižní Moravu.

„Bude se vám tu líbit,“ říká svým dětem nadšeně Filip.

Teď už se slzám neubrání nikdo. Dobrou čtvrthodinu jen sedí na břehu řeky a vstřebávají to, co se stalo, i své úvahy o tom, co bude dál.

„Měli bychom jít,“ řekne Nora.

Začínají se zvedat, ale najednou se zarazí. Nad řekou se znovu blýská. Z oslňující záře se vyloupne malá loďka. V ní sedí žena, které může být teprve kolem padesáti, což je ale na život v pleistocénu neuvěřitelný věk, ekvivalentní snad stovce v 21. století. Podle toho i vypadá: šedobílé vlasy, obličej protkaný tisíci hlubokými vráskami a do něj hluboko vsazené oči.

„Pomozte mi z té lodi," řekne chvějícím se hlasem a velmi lámanou češtinou.

Hluboko usazené oči má pořád stejné. Pořád ty temné oči rebelky.

„Agnes?" vydechne Tiffany překvapeně.

„Mami!" vykřikne Lila a vyběhne k ní. „Ty ses za mnou vrátila!"

„Jak dlouho?" zeptá se Nora.

„No…" zasní se Agnes a do české řeči jí občas pronikají indoevropská slůvka. „Řekněme, že jsem prožila krásný život mezi svými. Naučila jsem je hodně věcí, sama jsem se hodně naučila a hlavně se nějak srovnala sama se sebou. Bylo těžké předat svou zodpovědnost za kmen, ale jednoho dne jsem si uvědomila, že než umřu, musím vidět svou holčičku. Lilo, dokážeš mi odpustit, že jsem celý ten svůj život, všechny ty roky, dala jiným lidem a ne tobě?"

„Co to říkáš, mami, však ještě máš spoustu let před sebou!"

„Taky si myslím," řekne Nora s úsměvem. „Jsi ve 21. století a tady se lidi dožívají trochu vyššího věku."

„Když to říkáš… Půjdeme?"

* * *

Autobus pořád zrychluje a září víc a víc. Muži zákona nejsou schopni slova, stejně tak Jeroným Chlumský, kterému údivem vypadne cígo z koutku.

„Co se to stalo?!" vykřikne třídní učitel vzápětí a začne zmateně pobíhat po cestě, po níž před chvílí jel autobus.

„To vysvětlete vy mně!" zvolá jeden z policistů.

Jeroným si roztřesenými prsty zapaluje další cígo. Dává dohromady výpověď. Na místo navíc dorazí policejní posily i hasiči a záchranka.

„Pročesáme les!" volá velící důstojník.

„Támhle někdo jde!" vykřikne jedna policajtka a Jeronýmovi vypadne z koutku další cigareta, když uvidí své studenty – náhle starší než je on sám, v kožešinách a děsivě zarostlé – s několika dětmi s divými výrazy, jak vycházejí z lesů.

* * *

Lila potřebuje na vzduch.

Jde z útrob brněnské hospody, z toho zápachu a vydýchaného vzduchu, ven na ulici. Je noc, ale není skoro vůbec tma. Hvězdy nejsou prakticky vidět, zato se dlouze kochá

zázrakem, kterému říkají veřejné osvětlení. Taky asfaltem, domy, billboardy, neony a vším tím, co je tak nové a zvláštní. Kolem projede jedno auto. Pak další. Jsou strašně rychlé. Jedno z aut zabrzdí o něco rychleji a druhé na něho začne troubit. To přední zastaví úplně, dá blikačky a vyběhne z něho muž v tílku. Pokřikuje cosi na řidiče druhého auta. Hlouček opilých lidí na chodníku se tomu začíná smát. Kdesi v dálce houká policejní auto. Nebo možná sanitka, těžko říct.

„V pořádku?“

Před hospodu, ve které slaví, že si vzdáleně dodělali maturitu, vyjde i Nora Augustová.

„Je mi z toho tady trochu úzko,“ řekne Lila, která si tiskne kolena pod bradu.

„Já vím.“

Posadí se vedle ní.

„Co ve škole?“ zeptá se.

„Všichni myslí, že jsem divná. Ale nic špatnýho mi nedělají.“

„Bavíš se s někým?“

„Trochu s jednou holkou. Jmenuje se Viktorie.“

„To je dobře. A co učitelé?“

„Jsou na mě hodní, myslím.“

„To jsem ráda.“

„Ale já,“ řekne Lila. „Já se toho bojím. Bojím se, že tu školu nezvládnu, že ten život tady nezvládnu.“

„To se bojíme my všichni,“ řekne Nora. „A naprosto chápu, že ty víc než ostatní. Ale my všichni…“

Ukáže na okna restaurace.

„…totiž, všichni, co jsou tam uvnitř… víš, co jsme spolu zažili? Co jsme překonali? Překonáme i tohle. Vždycky spolu. A vždycky budeme stát i za tebou.“

„Všechno v pořádku?“ ozve se Agnes ve dveřích od hospody.

„Jasně, v pořádku,“ usměje se Lila.

* * *

Je krásný den a venku je teplo. Lila se na hodině biologie nemůže soustředit.

„Dnes budeme probírat paleontologii,“ řekne učitelka. „Nalistujte si, prosím, v učebnici stránku sedmdesát čtyři.“

Chvíli kouká z okna. Prohlíží si prsty. Je duchem pořád někde jinde. Nakonec vidí, že všichni už mají otevřené učebnice, tak se nenechá zahanbit a jde na požadovanou stranu. Vidí tam fotky fosilií a obrázky vyhynulých tvorů. Některé ilustrace jsou nové a jsou

upravené podle objevů docenta Antonína Drozdíka. Lila listuje knížkou. Vidí dělení prokaryotických a eukaryotických buněk, jednobuněčných a mnohobuněčných. Vidí první trilobity a rané predátory z moří v kambriu. Škorpióny z ordoviku a siluru. Pancéřnaté ryby, které vládly devonu. Obří vážky a stonožky z karbonu. A perm. Synapsidy. Následuje věk dinosaurů, kolosálních sauropodů a nelítostných dravců, a pak…

Přestane listovat u stránky s obrázkem od Zdeňka Buriana. Kromaňonci sedí kolem ohně. Někteří se smějí, někteří se vrací z lovu. Jsou jeden jak druhý, ale Lila cítí, že každý je jiný, a začíná si domýšlet, kdo by mohl být s kým do rodiny. Pocítí přitom s nimi velké propojení napříč velkou hlubinou času.

Přiloží k obrázku prsty a zavře oči.

Usměje se.